

GRAMMATICA

LINGVAE SYRICAЕ,

INVENTORE ATQ. AVCTORE

ANDREA MASIO:

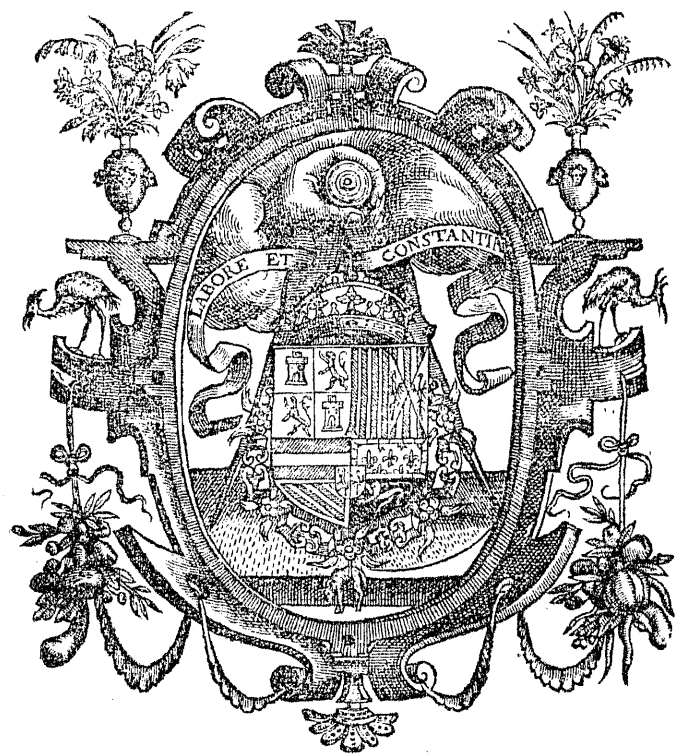
OPUS nouum, & à nostris hominibus adhuc non tractatum: quod laboriosa animaduersione atq. notatione vocalium, aliorumq. punctorum Syricorum, quibusq. dictionibus in optimis emendatissimisq. libris appositorum ille nuper composuit.

PSAL. LXXI.

כִּתְּוֹב מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׁמָעוּ אֲזַיְכָּהּ וְיִשְׁמָעוּ אֲזַיְכָּהּ

PSAL. XCIV.

לְמַעַן יִשְׁמָעוּ אֲזַיְכָּהּ וְיִשְׁמָעוּ אֲזַיְכָּהּ וְיִשְׁמָעוּ אֲזַיְכָּהּ

ANTVERPIAE,

Ex officina Christophori Plantini,

Regii prototypographi.

M. D. LXXI.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40

GRAMMATICA

LINGVAE SYRICAЕ,

INVENTORE ATQ. AVCTORE

ANDREA MASIO:

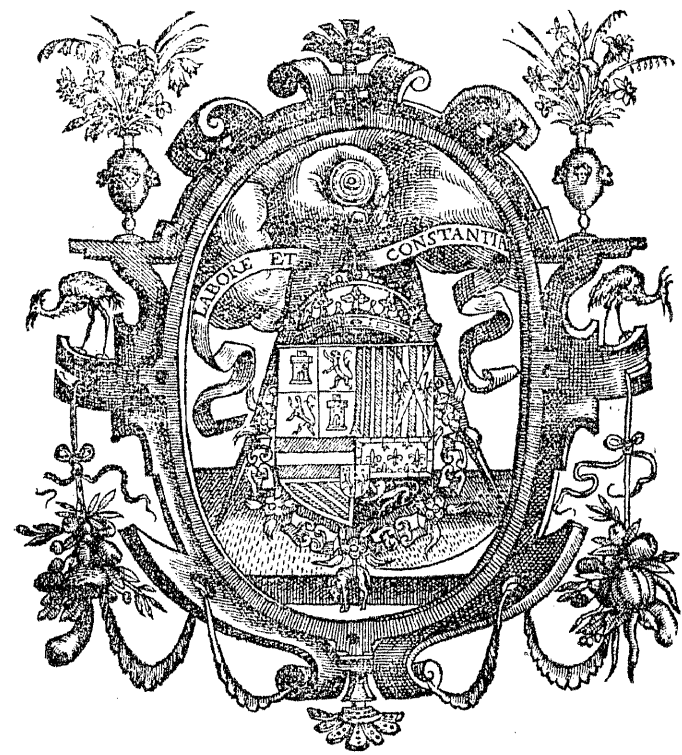
OPVS nouum, & à nostris hominibus adhuc non tractatum: quod laboriosa animaduersione atq. notatione vocalium, aliorumq. punctorum Syricorum, quibusq. dictionibus in optimis emendatissimiq. libris appositorum ille nuper composuit.

PSAL. LXXI.

כְּסֵל מִלְּפָנֶיךָ יְיָ וְיִשְׁמַח לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׁמַח לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

PSAL. XCIV.

לִמְנוּחֵיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׁמַח לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׁמַח לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

ANTVERPIAE,
Ex officina Christophori Plantini,
Regii prototypographi.

M. D. LXXI.

3
D. BENEDICTO ARIAE
MONTANO THEOLOGO DOCTISS.

PIISSIMOQ. ANDREAS MASIVS S. D.

ET SI exacta iam hieme, quam anni partem privatis meis studiis liberius
semper impendere possum, ad alia atque alia continuo negotia accersar, do-
ctissime Aria: & alioqui bimestre tēpus, quo meam istā operam inclusisti,
breve nimis esse iudicaverim; tamen ut tui desiderij expectationē conarer,
quoad eius facere nunc possem, explere; eo facilius me impulit magnis suis pre-
cibus, & mirifica obtestatione Plantinus noster, quod ea desiderare te intelli-
gerem, qua aliqua ex parte utilia fortassis forent ad absolvendum perficiendumq; immortale
illud opus edēda multis linguis sacra historia: quod opus tua procuratore, qua tibi à Catholici
Regis Maiestate est cōmissa, Plantini verò industria singulari iam dudū sub prelo versatur;
& prope ad Umbilicū, ut audio, est ductum. Detraxi igitur per superiores hosce dies singulos
aliquid tēporis, non quidem alijs meis negotijs; neque enim id officium, quod Illustriss. principi
meo debeo, patiebatur; sed mihi ipsi: & qua aliquando hic, illic, observar am, atq. annotar am,
disper sag, habebam; ea succisimis operis contraxi, atq. ratione quadam construxi, & ad artem,
ut cursim potui, redegi. Vtinam verò ex hoc meo qualicumq; labore tantum capiant homines
istarū rerum studiosi fructū, quantum ille mihi attulit tadium. Inuitissime enim atq. fastidio-
sissime in hoc scribendi genere versatus sum. Sed ut lingua Syrica originem, cuius literarum
cognitio hoc meo opusculo tractatur, paullo altius repetam: Sermone Hebraicum fuisse eum,
cuius communionem primos homines inter se iunxerat optimus parens Deus, tam confessa iam
olim apud doctos viros res est, ut refelli non mereantur, qui ingenij ostentandi gratia magis,
quam pro sua ipsorum existimatione, nescio cui lingua principatū dare audent. Illū autem ser-
monem post linguarum confusionem mansisse apud Semitas, significasse, mihi quidem, Moses
videtur, cum diceret; Sem fuisse parentem omnium filiorū Heber. Nemo enim nescit ab Heber
nomē habere Hebraeos. Cum porro apud istos nimis facile, atq. etiam tum vivo Sem, exolesce-
ret auita religio, ille maiorum melior sermo simul paulatim corrumpēbatur, depravabaturq;
Quod fieri etiam ante Abrahami aetatem ceptū erat. Jam tum enim colebāt isti deos alienos,
ut est in Iosua historia scriptum. Sed hic, cum caelesti inflatu, tamquam manu iniecta, è supersti-
tionibus patrijs esset exemptus, atq. ad colendam illam sanctiorum parentum pietatem religio-
nemq; reuocatus, linguam quoq; ipsorum, quam ut primam, ita optimā esse intelligebat; con-
stanter sibi putavit esse retinendam. Itaq; ceteri, ut more maiorū suorum purē Deum colere,
ita & pure illorū more loqui, nō diu post, desiere; proq; Hebræo sermone, Chaldaeo uti ceperunt.
Cui rei satis magno argumento sunt Labanis illa verba, יְבִרְסָהוּרָא, quibus ille utebatur,
cum tumultū testimonij dicere vellet. At Abrahamus, eiusq; posteri Israhelita, Hebraum, cum
cum auita religione retinuerunt usq; adeo firmē, ut ne in Aegypti quidem annorum plus
quā ducentorum exilio, vel longa consuetudine & familiaritate barbarorū, vel servitutis
duritate eum amitterent. Porro cum hi ob sua scelera, qua post Davidis imperium, & Solo-
monis, veluti quodam proba religionis fastidio, indies maiora patrābāt; in Babyloniam tan-
dem captivi essent abducti, cōtinuō huius gentis sermonem, hoc est, Chaldaicum, tam sunt cu-
pide amplexati, ut cum nō ferē pleribus quā septuaginta illis annis mansissent, eum deinde,
in patriam reuersi, perpetuō pro tērnaculo usurpauerint: cum Hebraum interim, quod eo
& Lex ipsa, & sacra omnis historia, atq. Vaticini libri, ac alia insuper praeclara doctissima
antiquitatis monumenta essent conscripta, soli sacerdotes, & praeter eos alij homines qui literis
studēbant, rerumq; optimarum cognitioni sese dabant, utcumq; conseruarent, & in ludis li-
terarijs eo pueros ad literas destinatos excolerēt. Sed enim quāuis Chaldaicē loqui in Baby-

GRAMMATICA LINGVÆ SYRICÆ.

Talmud,
Sanhedrin
capite 2.
pag. 21.

RODITVM LITERIS est à Talmudicis, ea elementa, quibus Iudæi iam olim in scribendo vtuntur, non esse prischorum Hebræorum elementa, sed Assyriorum. Ezdram enim, cum de exilio Babylonico reuersus in Iudæam, dispersa dissipataque, ac iam tum sensim exolescentia oracula illa diuina instauranda sibi in primis esse putaret, ipsas literas, quibus ea antè scripta fuerant, mutauisse; Assyriisq. vsum literis esse: quod has Israëlita eo sæculo calerent, vt quas in exilio didicerant: patria autem elementa plerisq. omnibus in obliuionem venissent. vel quia etiam veterum Hebræorum quam Assyriorum operosior erat scriptura. Hoc enim sane sic se habere, ostendunt prischorum sicli, qui in rudibus reperiuntur, Hebræorum antiquis inscripti literis: quorum ego vnum apud me habeo. Fuit ergo aliquando tempus, cum istæ, quas depictas à me vides, literæ Syrorum, ab illis quibus nunc Hebræorum lingua scribitur, nihil differrent. At enim elegantioris illi formæ characteres, quibus Ezdræ sæculum utebatur, in sacrosanctis diuinæ scripturæ monumentis, quod ea semper sint à paucis, & religiosè, tractata, facile conseruati sunt. sed vulgus eos assiduo scribendi vsu, vt fit in præcipiti celeritate, paulatim demutauit nonnihil: atque ad faciliores ductus accommodauit. Itaq. factum est, vt rursus aliæ Hebræorum, aliæ Syrorum literæ esse videantur. quod etiam diuus Hieronymus scripsit. Nemo tamen, qui vel leuiter aspiciat, non facile animaduertat, alteras ex alteris esse natas. Quapropter superuacaneum fuerit, si ego hic de istarum Syricarum pronuntiatione literarum multis differam: cum iis ista scribam, qui Hebraicis institutionibus sunt antè eruditi. Nam vt literæ vtriusq. linguæ sunt, quod modò dixi, prorsus geminæ, ita & ipsarum pronuntiatione eadem

Hieronymus
prefat. in
libros Regum.

pronuntia-
tio.

SYRI LITERAS HABENT

VIGINTI DVAS: QVAS ET QVOT Iudæi. Quarum nomina & figura cum maiuscula, tum expeditiores ex subiecta tabula cognosci possunt.

א	ב	ג	ד	ה	ו	
E	H	D	G	B	A	
אֵ	בֵ	גֵ	דֵ	הֵ	וֵ	
Vau	He	Dolath	Gomal	Beth	Olaph	
ל	כ	י	ט	ח	ז	
לֵ	כֵ	יֵ	טֵ	חֵ	זֵ	
Lomad	Coph	Iud	Teth	Hheth	Zai	
ז	פ	א	ס	נ	מ	
זֵ	פֵ	אֵ	סֵ	נֵ	מֵ	
Zode	Pe	Ae	Semchat	Nun	Mim	
			ת	ש	ר	
			תֵ	שֵ	רֵ	
			תֵּ	שֵּ	רֵּ	
			Thau.	Schin	Risfch	Quoph

LITERÆ EXPEDITIORES, quas Currentes vocant.

ו	ה	ד	ג	ב	א
Vau	He	Dolath	Gomal	Beth	Olaph
ל	כ	י	ט	ח	ז
Lomad	Coph	Iud	Teth	Hheth	Zai
ב	נ	מ	מ	ל	ל
Semchat	Nun	Mim	Mim	Lomad	Lomad
ר	ק	פ	ע	א	א
Risfch	Quoph	Zode	Pe	Ae	Ae
			ל	ש	ת
			Thau	Schin	Schin

lonis Israelita didicissent, tamen sermone Hebraico inde à cunabulis assuesfacti, peregrinam linguam in patria sic suis casibus ubiq. conseruare non potuerunt, vt non ipsam multis modis ad patriam, hoc est, Hebraicam normam accommodaret. Itaq. ex illo sermone quem à Chaldaeis acceperat Israelita, cum eū ipsi, vt dixi, plurimū casibus terminationibusq. mutauissent; & multa insuper Græca vocabula admiscuissent; (vt erat in sequentibus temporibus, apud plerasq. nationes, Græcorū lingua in multo vsu) effecta est ea lingua, qua nō modo à nostris hominibus, sed ab illis quoque, quorū propria est, Syrica vocatur. Hæc ergo paucis Syrica lingua ortum. Qua cum Christus Dei & Mariæ filius, eiusq. discipuli, quippe vernaculi in Iudæa primū Israelitis sacrosanctū Euangelium patefecissent, peruulgassentq. pleriq. omnium deinde Christiani homines, qui illa, atq. vicina circumquaq. loca incolebant, eadem vti cæpere, ad sacra illa salutaris doctrina monumenta tum conseruanda, tum posteris prodenda, atq. etiam explicanda. Fueruntq. proinde longo tempore Syrorū Christianorū cœtus celeberrimi & frequentissimi: quamquam ferè in Græcis semper sint annumerati à nobis, qui ad Occidentem habitamus. Doctissimorū igitur hominū studio, quales apud illos multi visere, & scriptis libris seruere, breui vsq. ex polita est illa lingua, vt nō minus scite vocalibus notis, punctisq. alijs, quaq. eius litera, syllaba, verba; deniq. verborum casus, numeri, persona, tempora, genera notata, atq. distincta, & illustrata sint, quam in Hebræa lingua factum est ab excellentissimo ingenio viris illis, qui auctores Massoreth, hoc est, traditionis, vocantur. Quare si quis mediocriter præditus ingenij perspicacia; tum ab emendatissimis libris, atq. etiam ocio instructus, eas rationes sibi querendas, inuestigandasq. esse statueret, quas secuti sunt illi, qui sic, vt dixi, verba singula appositis suis notis explicarunt; na ille posset, & quidem non nimis multa in eam rem consumpta operas; Syricarū literarū artem omnem certissimis regulis atq. præceptis cōcludere. Sed vt Iudæi, ita Syri quoq. accuratissimo illo scribendi genere in sola sacrorum librorū scriptura vtuntur. atq. vtinam etiam vsus fuisset ille librarius, qui in urbe Mozal ad flumē Tigrim exemplar illud Noui Testamenti scripsit; de quo id optimi & benignissimi Cesaris Ferdinandi liberalitate, & Mosis Mardeni industria typis est expressum, quod omnino nos habemus: ego certe perfectiora Grammatices præcepta obseruatione diutina animaduertere, atq. notare; & per otium tandem conscribere potuissem. Nunc autem veniam iure postulare audeo, si nimis rudia hæc rudimenta, atq. inchoata, aut etiam manca, tibi mitto; qui præter talium librorum accuratissime atq. emendatissime scriptorum penuriam, qua maxime impeditior, neq. facultate insuper vacui, atq. liberi temporis, neq. ingenij libertate affluo: neq. vilius hominis, qua sequar, vestigia, hæc in re ante me video. Sed exstat à Syris ipsis conscripta Grammatica. eius expectatione desiderium absolutioris doctrina poterunt lenire ij, in quibus istarū rerum studium. Spes enim est, eam aliquando prodituram in lucem. Nam Moses Mardenus, cum ipsam, & simul Dictionarium, vt vocant, Syricorum vocabulorum ex Assyria secum asportasset, Venetijsq. reliquisset, & proinde mihi, qui ipsam Roma priuatim inter diū audiebam doctorem, eorum librorū copiam facere nō potuisset; post Romam Viennam profectus, Ioanni Alb. Vidmanstadio vtrumq. descripsit; vt mihi suis literis significauit. Cum igitur, vt audio, Vidmanstadij libros omnes, sane nō vulgares, Illustrissimus Bavavorum Dux sibi redemerit; non faciet opinor ille tantus Princeps, & ad rem literariam inuicem propensissimus, vt tam raros libros in priuata sua bibliotheca situ perire patiatur. Vale vir & literis, & pietate ornatissime. Et si hæc mea lucubratiuncula minime perfaci quod insitui, magnam culpa partem in te ipso esse existimato; qui et nimis breui, & minime vacuo tempore mihi hoc oneris per Plantinum nostrum imposuisti. Iterum vale. Idibus Martijs clō. Io. LXX. Zeuenera.

Alia nota
Luna nota
per puncta
faciunt.

quinque vocalium inuentæ, aut veriùs, à Græcis sumptæ, notæ. verùm nunc pleriq. istis omiſſis notis, voces illas quinque quibusdã punctis indicare malunt. nam pro a, faciunt duo puncta, alterum supra literam, alterum infrà; hoc modo, **ⲁ**, ba. Pro e, duo puncta sub litera, ad instar zerè Hebræorum: nisi quòd Syri ferè solent dextrum paullo inferius quàm sinistrum collocare, hoc ordine **ⲉ**, be. Porro pro i, similiter duo puncta sub litera, sed quorum dextrũ paullo altius exstet quàm sinistrum; hoc modo, **ⲓ**, bi. Deniq. loco o, duo puncta sic prorsus supra literam collocata, vt quæ proximè dicebam sub litera, hoc scilicet positu, **ⲟ**, bo. verùm vltimam vocalem, v. vix vnquam inuenias, nisi qua diximus nota depictam, nec ferè nisi supra literam Vau. Sunt tamen qui eius loco puncta duo scribant supra, contrario situ atq. o, pingebatur, hoc est, vt sinistrum altius emineat, ad hunc modum, **ⲟ**, bu. Sunt etiam qui vnicum esse faciendũ statuunt supra Vau. Et hæ quidem sic punctis distinctæ vocales, aliis quàm exposui locis, scribi non possunt. confunderentur enim. at illæ alterè solebant quidem, **ⲟ** & **ⲟ**, à veteribus non nisi sub literis collocari, similiter **ⲓ**, & **ⲓ**, nufquam nisi supra. verùm iam promiscuè nunc subter, nunc supra positas videre est; nimirum vt ipsa scriptura fert commodius. Sed enim vt vno aspectu, quas dixi vocalium formas diuersas cognoscere possis, subijciam eas, tamquam in tabella, coniunctè.

ⲁⲓ vel ⲁⲓ ⲁⲓ ⲁⲓ ⲁⲓ
bu. vel bu, bo, bi, be, ba,
ⲉⲓ vel ⲉⲓ ⲉⲓ ⲉⲓ ⲉⲓ

Vocaliũ or-
do à natura
infimius.

PORRÒ prius quàm à vocalibus discedam, monendus mihi lector est, eum me ordinem in illis enumerandis secutũ esse, quem ab ipsa institutũ natura Græci Latiniq. tenuerunt. Illa enim pulmonibus proximã vocem, a, collocauit. Deinceps verò paullulum vterius, versus palatum, e. Mox vterius etiam, i. Tandem extra dentium claustra, o. Deniq. in vltimis labris, v. Quare cum primam vo-

roqui à doctioribus vocatur **ⲁⲓ**, ac si apertum dicas; eadem scilicet notatione, qua Hebræi eandem suam vocalem, **א**, nominarunt. Recludit enim hæc vox grauissima primũ cum ore guttur ipsum; in cuius infima extremitate sonans auditur. Secunda repræsentat nostrum e. formaturq. eadem nota, qua Græcorum e-pilson, sed inuersa: hac scilicet, **ⲉ**. Appellatur autem à vulgo, Esaias: eadem ratione qua prior illa Abrahamus. Sed eruditiores vocat, **ⲓ**, nimirum quia vox in pulmonibus concepta egeritur iam; & veluti profunditur, neq. coërcetur in imo gutture, vt illa prior. Tertia sonat nostrum i. estq. illa ipsa nota, qua Græci suum Ita, pingunt, sed aliter posita, nempe hoc situ, **ⲓ**. Hanc rursus Syri vocant, Isaac: nimirum quia in eo nomine primo loco auditur. Sed à grammaticis doctioribus nominatur, **ⲓ**, à comprimendis dentibus videlicet. Ista enim vox iam vsque ad gutture discessit, vt ad dentes pertineat: qui propè confociari debent, vt ipsa plenè dicatur. Quartam, quæ nostrũ o, refert, vulgus Odom, hoc est Adamum nuncupat: est enim eius nominis prima vocalis; pingitur autem vt Græcorum o-micron, sed forma plerumq. oblongiore, qualis est oui, hoc modo, **ⲟ**. Literati hanc appellat, **ⲟ**, quasi erectam, aut sublata nomines: nimirum quia iam labra attollere incipis, cum ipsam proferre instituis. Est enim hæc vox à pulmonibus vsque extra dentes progressa. Denique postremam, vt puerorum consulant memoriæ, nominant Vriam. Ea sonat nostrũ v; quæ vocalis Vriæ nomen inchoat; sed eruditiores vocant, **ⲓ**. Quia vltimis labris cohibita pressaque vox; eum sonum repræsentat, qui est huius vocalis. Pingebatur ea primũ vt Græcorum y-psilum inuersum, vnã cum o-micro imposito, ad hunc modum, **ⲓ**. Harum enim duarum vocalium coniunctarum illa efficit sonum. Sed nunc faciliore ductu sic ferè formatur, vt Hebræorum Kametz videri possit, cum apposito in latere sinistro interdum o-micro, interdum solo puncto; hoc modo, **ⲓ**, vel **ⲓ**. Atq. hæ quidem fuerunt primæ à superioribus Syris

riore, nunc molliore sono; sic Syri eandem quoq. bifariam pronunciant. Sunt autem eæ literæ, Beth, Gomal, Dolath, Coph, Pe, & Tau. voco autem duriorẽ sonũ, quando pressè, nullaq. cum aspiratione proferuntur: molliorem verò, quando cũ afflatu anhelantur, vt sic dicam. Cuius rei rationẽ omnẽ mox explicare conabimur, cùm de punctis erit nobis differendum.

DE LITERIS RADICALIBVS ET SERUILIBVS.

R VRSVS vt apud Hebræos, ita & Syros, quædam literæ perpetuò sunt partes earum positionũ, in quibus inueniuntur. Aliæ autem sæpe officij cuiuspiam causâ sunt alienis positionibus adiunctæ. & has seruales vocant. Sunt autè seruales, Olaph, Beth, Dolath, He, Vau, Iud, Coph, Lomad, Mim, Nun, Tau. Qualem autem quæque harum seruitutem seruiat, cùm asciscitur in alienas positiones, sigillatim dicemus, postquam vocalium & aliorum punctorum rationes exposuerimus.

DE SYRORVM VOCALIBVS, SIVE **ⲓⲟⲩⲁⲓ**.

VT prisci Hebræi, sic Syri quoq. primũ notas vocalium nullas habuerunt, cùm satis per se constaret inter omnes, quæque syllaba voce esset efferenda. Et propterea neq. etiam nũc alterutri, nisi in sacrorum librorũ scriptura, vllis ferè vocalium figuris vtuntur. Sunt ergo, quas nunc vtriq. habent, notæ, posteriorum inuenta; qui hoc linguis suis subsidium compararunt; ob hoc potissimum, ne diuina oracula, quæ iis prodita habebant, incerta essent. Et Syri quidem primũ vnico puncto voces omnes repræsentabant, quod supra literas positum significabat a, o, vel v; subter verò, e, vel i. post autem à Græcis suarum vocalium figuras mutuati esse videtur; quas quinq. habet; nimirũ quot ipsa natura plenissimas homini voces dedit. Earum prima sonat, a, prorsus vt Hebræorum Patah: estq. facta ad similitudinẽ Græci alpha, hoc modo, **ⲁ**. Illi Abrahamum vulgò appellant, puerilis memoriæ causâ posito celebri per se nomine, cuius ea est prima vocalis. Ceteroqui

vna est. Quòd enim Syri literam Vau, quoties est in syllabarum initiis, sic efferunt, vt nos Germani geminatũ v, faciunt hoc assuefacti lingua Punica; qua propè vniuersus oriens vulgo vtitur. Porro ad ipsas literarum figuras quod attinet, cùm Dolath & Risch admodum inter se similes essent, sicut etiamnum apud Iudæos esse videmus, errorem quem ipsa creabat similitudo, omnibus eripere vulgus volens, tacito quodam cõsensu, ipsi quidem Dolath subter, Risch verò supra adscripsit punctum. Insuper; quò magis elegans appareret scriptura, literas Coph, & Nun, quoties vltima dictionum pars essent, extenderunt in longum, ceteroqui incuruatas. Quin cornu quoq. inferius literæ Mim, cùm ea finem occupauit, non tendunt versus insequentem literam, sed deiiciunt, præterea brachia Lomad, & Ae, nunc deducunt, nunc propè confociant, prout aptior connectendarum literarum ratio postulat. Deniq. dum verba formant, ipsa inter se elementa pingendo ita colligant, vt partim cum præcedentibus apta hæreant, alia cum sequentibus, quædam cum vtrisque; nonnulla etiam cum neutris. Sed ista omnia, quia inspectando scripturas melius, quàm audiendo præceptiones, cognosci possunt, pergami ad alia: vbi prius monuero, Syros non à dextra ad sinistram versus ducere manum, vt Iudæi faciunt, cùm scribunt: sed eam cum calamo ex aduerso positam, sensim ad se, per transuerso situ collocatam chartam reducere: propterea quòd sic commodius, aptiusq. ipsorum literæ formantur. ceteroqui legendi rationem prorsus eandem esse, quam Hebræi tenent. Planè enim sic Syrorum inter se literæ cõeunt, confocianturque in syllabas, vocalibus extrinsecus appositis tamquam animatæ; vt Hebræorum. Porro si quid præterea peculiariter, in quibusdam aut literis, aut syllabis pronuntiandis obseruant Syri, id suo quodq. loco dicetur vtilius.

DE LITERIS, QUÆ BIFARIAM SONANT.

SED enim vt Hebræi sex habent literas, quas duobus modis efferunt, nunc du-

gere. Quamuis igitur istæ cum duritiei, tum mollitudinis notæ nõ perpetuò literis, quibus deberent, apponantur, vt sanè apponi rarò solent, nisi si qua est ambiguitas explicanda; tamen qui causas ipsas, quas modò exposui, intelliget, is nõ magnopere illas notas vbiq. desiderabit. Sed iis, quæ modò dixi, hoc quoq. addendum est; istam duritatis notã, siue Kusoi, interdum has ipsas literas non solùm duriore pronuntiatione premere, sed geminare etiam, similiter atq. Hebræorũ Dagges. Fit autem hoc, vel ad ostendendam inflexionis formam, vt Psalmo cxxxi. **مخرج** Mergentes, litera Beth duro signatã puncto est, & veluti geminata pronuntiat; quo intelligamus ad secundam inflectendorũ verborũ formulã, quæ Piel vocatur, hoc verbum pertinere, & proinde actionem significare. Vel ad representandam literã quæ omiſsa est. veluti cum à positione, **Δ** facimus futurum, **Δ** dabo. habet litera Vau in vertice punctũ duritatis, efferturque vt gemina; propter positionis literam Nun, quæ omiſsa est. Rursus cum vineam vocamus **ٲ** Tau durum est, & vt geminum auditur. quia etiam hinc desideratur Nun. integra enim positio est **ٲ** deniq. in nomine, **ٲ** Noua, Tau geminatur per Kusoi. quia Tau positionis excidit. illud enim Tau quod apparet, est ascitũ, vt generis femini ni insigne. Præterea fit ista etiã geminatio, vel quia ipsa per se positio anceps alioqui esset, **κ** vel quia vsu quodam eius vna litera duplicatur, vt in **ٲ** latibulum, litera Tau; in **ٲ** clypeus, litera Coph; in **ٲ** mēdaciũ, litera Gomãl; in **ٲ** fauus, litera Coph secũdo loco posita; in **ٲ** iustus, litera Dolath, semper sunt. duræ & geminatæ. Sed satis est talium admonuisse lectores, vt intelligãt, ea cum superioribus nostris legibus non pugnare. Ipsa enim geminatio literam à præcedentis vocalis spiritu afflari non patitur: sed sonoram vocem abrumpit. Hebræi ista & facilius & planius explicãt per vocalium longarum breuiumq. differentiam, quas ipsa figura distinctas habent. Sed ea facultate Syri desti-

vocalis afflatur spiritu; tũ exiliter exeunt per Kusoi: & Beth vt b, Gomãl vt g, Dolath vt d, Coph vt c, Pe vt p, Tau deniq. vt t pronuntiat. Id fit autem, quoties ipsæ in alicuius syllabæ initio positæ sunt, quam non antecessit proximè alia syllaba, quæ vocali terminabatur, sic vt quasi vno spiritu à præmissa vocali, ad insequentem harum literarũ vnam quampiam accedat lector. Sin autem ore, quod iam ante vocalis cuiuspiam spiritu plenu est, proferendæ sunt; tum ipse quoq. spiritu illo afflantur; atque, vt loquuntur Grammatici, aspirantur per mollitudinẽ, siue Ruchoch: & Beth, propè vt Græcorum β, Gomãl vt gh, Dolath vt dh, Coph vt Græcorum γ, Pe vt φ, Tau vt θ, sonat. Sed adiungam vnũ atque alterum exemplum. Psalmo xxv. scriptũ est, **ٲ** Non recordaberis. hinc prius Tau est aspiratum à præcedente vocali, qua terminabatur vocula **ٲ**, Lo. alterum verò Tau aspiratũ quoq. est à præcedente in eadem syllaba vocali, siue quia ipsum est syllabæ vltima litera. Porro Dolath habet Kusoi in vertice, duriterq. effertur; quia positũ est in suæ syllabæ initio, quam alia præcessit syllaba, quæ non vocali, sed consonãte terminabatur. Deniq. Coph rursus subiectum habet sibi ruchoch, quia afflatum est à vocali, quæ litera Dolath adscripta, proximè ante Coph audiebatur. Similiter si dicamus **ٲ**, scribẽtur, prius Tau erit aspiratum à suæ syllabæ vocali præcedẽte, hoc est, quia ipsum est syllabæ extremum elementum. Coph verò, cum sit syllabæ principium, quam nulla præcedens vocalis proximè afflauit, erit durum. at alterũ Tau ab ea vocali qua præcedens syllaba, ca, terminabatur, afflatum, molle erit: & item Beth, propter vocalem quæ in præcedente syllaba, the, audiebatur. Dicerem planius & plenius, aut certè pluribus propositis exemplis rem nõ prorsus euidentẽ, quasi digito, demonstrarem, nisi iis me scribere ista meminissẽ, qui Hebræorum Grammaticorũ præceptis, quæ illi de literis istis sex aut duriter, aut molli- ter pronuntian- dis prodiderũt, antè satis instituti, hæc omnia facillè possint intelli-

confusionem pariat, vocalium notas gra-
cilitate à ceteris punctis fecerunt; quæ
pinguiora formant.

DE KVSOI, SIVE DAGGES, ET
RVCHOCH, SIVE RAPHE.

IN primis igitur illud punctum nobis explicandum occurrit, quo literarum quarundam sonum nũc molliorẽ, nunc duriorẽ effici dicebamus. Appellatur autem hoc à Syris, cum literæ vocem veluti deprimit; atq. aspirationẽ prohibet, **ٲ**; quasi grauitatem, aut duritiẽ potius, dicas. poniturq. perpetuò in eius literæ, quam premit, vertice. Cum verò in pronuntianda litera aspirandum esse significat, tum ei subscribitur; nominaturq. **ٲ**, hoc est, mollitudo. Hebræi illud Dagges vocant, sed in media locant litera; hoc verò Raphe, & virgula supra literam ducta representant. Cum enim litera Tau ad hũc modum apicem habet in vertice **ٲ**, exiliter exit, similiter atque Latinorum t, aut Græcorum τ. at si eundem apiculum habeat subiectum, hoc modo, **ٲ**, tum verò nihil differt à Græcorum θ. Atq. ita de ceteris sex illis literis, quas diximus bifariam sonare, est existimandum. Hæc enim Syrorum puncta, Kusoi & Ruchoch, ad nullas prorsus literas alias adhibentur. quamquam, ego certè, literam Pe, neutro, neq. molli, neq. duro adhuc insignitam vsquam inueni- rim. verum, fatendum est enim, pauciores à me libri sunt lecti, in quibus accuratè emendatq. punctorum omnium notæ literis appositæ fuerunt, quàm vt meo iudicio audeam, Pe, ex illarum numero eximere, quas etiam Hebræi duplici voce enuciari tradunt: præsertim cum meminisse videar, è Syrorum ore sic exire Pe, vt modò Pi Græcorum, modò Phi esse videatur. Solent autem Kusoi & Ruchoch, diuerso etiam à ceteris punctis colore distinguere Calligraphi, vt nullo errore agnoscantur. Verum enimverò vniuersa ipsorum, aut supra, aut subter scribendi ratio easdem causas habet, quas apud Hebræos Dagges, & Raphe. Nam cum literæ illæ, quarum hæc puncta esse propria iam diximus; à nullius præmissæ vocalis

calem dicam, in iis præceptionibus quæ sequentur, ipsum erit, a, intelligendum: cum secundam, e; cum tertiam, i; cum quartam, o; postremò cum quintam, v. Neque enim Syros probare possum, qui secundo loco, o, collocant, quasi affine ipsi, a. quamquam non nesciam eos, qui Chaldaicæ interpretationi sacrarum literarum, quam Thargum appellamus, vocales apposuerũt, mendosissimè sanè plerumque, nec satis bono cum iudicio; eos, inquam, pro ista quarta vocali vbiq. Iudæorum Kamez scripsisse: nimirum quia illud magnam cum quarta vocali habet affinitatem; & vt est credibile, primi vocalium notarum inuectores eo nunc pro prima, nunc pro quarta utebantur; nam etiam nunc quartam vocalem, quoties ea breuis est, representat. Et de vocalibus hæctenus. Nunc de aliis punctis.

DE PUNCTIS SYRORVM, SIVE
APICIBVS, QVOS NVNC **ٲ**
NVNC **ٲ** VOCANT.

MAGNA vtuntur Syri in libris accuratissimè scriptis, punctorum turba. adeò vt nihil in ea lingua cognitionem habere videatur difficiliorem, atque punctorum omnium ratio. Sunt enim quæ Superiora vocant; sunt quæ Inferiora; sunt Positiores, & Positionum mutationes; sunt narrationum principia, narrationum fines; sunt pausa, cola, commata; sunt; vt ipsi loquuntur, Cursus finientes, Cursus non finientes. Sunt deniq. interrogandi, demonstrandi, vocandi, imperandi, hortandi, monendi, & vt semel dicam, nihil nõ faciendi notæ, & signa quædam, sed ne à Syris quidem ipsis hoc sæculo satis intellecta, vt meus mihi præceptor sepe fateri solebat; neq. admodum etiam cognitu necessaria. Nos de istis post aliquid dicemus; si vita suppetet. Eorum autem punctorum obseruationi modò danda nobis opera est in hisce rudimentis; quæ dictionum significationes, numeros, personas, tẽpora, modos deniq. verborũ, nominũq. distinguunt. Sed enim, quando, vt diximus, vocales ipsæ nũc quoq. punctis ferè representantur à Syrorum librariis; ne similitium inter se punctorum multitudo

appositis, non satis possunt discerni, adhibuerunt Syri certa puncta. Tertius enim & secundis personis subiiciunt punctum: In prima autem supra locant. In tertiis verò feminini generis, sinistru etiam latus literæ insigniunt puncto. vt, **ﺭﻩﺟﻪ**, reliquit vir, **ﺭﻩﺟﻪ** reliquit femina. **ﺭﻩﺟﻪ** reliquisti, **ﺭﻩﺟﻪ** reliqui ego, Rursus quia participium, siue Benoni, scriptura nihil differt à tertia persona præteriti, collocant ad sinistru latus primæ literæ eius positionis perpetuo punctum: quod signum sit eiusmodi. vt **ﺭﻩﺟﻪ**, relinquens. **ﺭﻩﺟﻪ** dicens, siue dicit Maria ad Angelu. Luc. i. Sed ista erunt explicanda rursus, cum de verbis agetur. Porro ad hunc modum in aliis etiam multis dictionibus ambiguitas punctis adscriptis tollitur, vt **ﺭﻩﺟﻪ**, si supra Beth locetur apiculus, significat opus; si infra, seruus. **ﺭﻩﺟﻪ**, si supra est apex, pronuncias **ﺭﻩﺟﻪ** Hau, estq. ac si dicas, ille: si subter, dicis **ﺭﻩﺟﻪ** Hu, & significat ipse. **ﺭﻩﺟﻪ** significat manum, efferturq. Idho. at **ﺭﻩﺟﻪ** pronomen est femininum, ea, vel quæ. sonatq. aido. Rursus **ﺭﻩﺟﻪ**, si habet subter punctum, legitur Hi, per i, longum: si supra, Hoi, estq. illud, ipsa; hoc verò, illa. **ﺭﻩﺟﻪ** SUMMA est, in huiuscemodi vocabulis puncta quæ supra scribuntur, plerumque sunt indicia vocalis primæ aut quartæ, quæ verò subter, secundæ aut tertiæ, & aliquando quintæ, si eo loco est litera Vau. Nam sine hac raro usurpatur quinta vocalis. aliquando verò significant eam litteram sub qua ponuntur, esse finem syllabæ, vt Scheua quiescens Hebræorû, & Gisme Arabum, quod tamen supra scribitur. vt **ﺭﻩﺟﻪ** fraus, Psalm. xxxv. **ﺭﻩﺟﻪ** Rex, **ﺭﻩﺟﻪ** feruus, &c. Sed ista non debent ad Verba accommodari. in iis enim alia ratione personas distinguunt, vt modò dicebam. Et de Syricis punctis hæc tenus.

DE LITERARVM SERVILIVM OFFICIIS.

Nunc restat vt de literis, quas Serui-les vocari dicebamus, sigillatim, quibus eæ fungantur officii, explicemus, cum sunt ascriptæ ad alienas positiones. Sæpe enim non sunt serui-les, sed elementa suarum positionu; similiter atq. ceteræ literæ. In hac

centur explicatius. Deniq. est hoc sæpe apud Syros insigne secundæ personæ masculini generis, vt riusq. numeri, in modo mandatiuo, formæ Hithpael, cum sub medio positionis elemento locatur. vt. Psalm. xxxxi. **ﺭﻩﺟﻪ**, estote fortes. Psalm. xxxxi. **ﺭﻩﺟﻪ** oblectate vos, Psalm. xxxv. **ﺭﻩﺟﻪ** pugna. Ps. l. **ﺭﻩﺟﻪ** congregamini. Act. xiiii. **ﺭﻩﺟﻪ** animaduertite. Sed in multis hæc exempla sufficient. Ratio autem in illiusmodi mandatiuis verbis usurpandi eius signi est, quantum conicio; vt eo à verbis finitis fecerantur, à quibus alioqui nihil differunt. Et hæc de virgula, quæ sub literis scripta reperitur.

DE PUNCTIS NUMERI PLVRALES.

Quia porro apud Syros pluralis numerus nominum sæpe nulla casus, siue terminationis variatione, aut literarum, certè mutatione à singulari diuersus est; vsus recepit, vt in illo bina puncta supra dictiones, pari altitudine scriberentur. vt **ﺭﻩﺟﻪ** bos; **ﺭﻩﺟﻪ** boues. **ﺭﻩﺟﻪ** figulus; **ﺭﻩﺟﻪ** figuli. **ﺭﻩﺟﻪ** avis; **ﺭﻩﺟﻪ** aues. Quòd si forte in eo nomine litera Risch fuerit, quæ perpetuò, vt diximus, suum in capite apicem habet, eius tu apiculus plerumq. pro altero pluralis numeri apice usurpatur, vt in omnibus, quæ ante oculos posui, exemplis factum esse vides. Et in Nominibus quidem hoc numeri plurium insigne perpetuò cernitur. at in Verbis parcissime: Nimirum quia in his ipsa inflexionis variatio numerorum diuersitatem satis per se prodit. Quapropter vix usquā puncta ista gemina videas in Verbis, nisi in secundis, & tertiis personis, generis feminini, & in participiis femininis: quia ista nominibus sunt similia. vt **ﺭﻩﺟﻪ** reliquerunt femina, **ﺭﻩﺟﻪ** reliquistis femine, **ﺭﻩﺟﻪ** relinquent femina, &c. Sed exemplorum satis est. Habet enim ista res cognitionem facillimam, & in tabulis inflexionum proponetur.

DE PUNCTIS, QUÆ TEMPORVM PERSONARVMQ. SVNT SIGNA, ET DE ALIIS VNIVERSE.

Quia autem in præteritis verborum numero singulari, personæ, nisi vocalibus

ximū est, vt de eo puncto pauca dicamus, quod plerumq. in bonis certè libris, apud literam Vau, aut supra, aut subter scriptū habetur. Igitur cum sub ea litera positum est punctum, vocalis quinta, quæ tum perpetuò illic loci auditur, longa est; appellaturq. **ﺭﻩﺟﻪ** hoc est, u longum; vt **ﺭﻩﺟﻪ** surge. Sin aut apicul⁹ verticē eius literæ insedit, vocalis est breuis, diciturq. **ﺭﻩﺟﻪ** hoc est, v breue. vt **ﺭﻩﺟﻪ**, intra, intro. At cum Vau non habet quintam vocalem, neq. filet, sed cum aliis vocalibus consonat, tum nullo eiusmodi puncto insignita est. Verum quando iste apex ad pronunciationis elegantiam tantummodò pertinet, non magna est in eo, aut ignorato, aut omisso, iactura.

DE VIRGVLA SVB QVIBVSDAM LITERIS SCRIPTA.

vt neq. illarū notarū ignoratio admodū damnosa fuerit, quas **ﺭﻩﺟﻪ** Syri appellant; quia illarum literarum propria vox, sub quibus eæ notæ scriptæ cernuntur, occultatur, obuelaturq.; dum dictio illa pronunciat: non quidē certa, aut magna aliqua ratione, sed tacita consensione gentis, & vsu. vt in verbo **ﺭﻩﺟﻪ**, quod recordari significat, in emendatissimis libris perpetuò virgula sub litera, Ae, ducta videtur, vt intelligamus tam suaviter eam, aut exiliter potius, pronunciantā esse, vt vix audiēdi sensu queat percipi. Idem fit in nomine **ﺭﻩﺟﻪ**, memoria, atq. aliis dictionibus ab illa positione formatis. Similiter in **ﺭﻩﺟﻪ**, in **ﺭﻩﺟﻪ**, in **ﺭﻩﺟﻪ**, in **ﺭﻩﺟﻪ**, homines: in **ﺭﻩﺟﻪ** mysterium: in aliis quibusdā verbis, usq. ferè vsitatissimis. sic enim illa dicuntur, vt audias, Rozo, Nose, Datho, Harino, Haroio, &c. Sed ego neq. annumerare omnia possum, neq. admodum opus est, quādo istam linguam nos discimus, vt bonos scriptores oculis, atq. intelligentia audiamus magis, quàm auribus. Vtuntur autē Syri hac etiam nota, qui emendatissime scribunt, in quibusdā pronominibus, quæ dimidiata proferunt, vt **ﺭﻩﺟﻪ**, ego relinquo. Sic enim hoc Syri dicunt, vt Souekno audias. Et **ﺭﻩﺟﻪ**, pulchrū est, dicunt Scappiru. Sed ista suo loco dicentur

destituuntur, vt etiam Latini. Et proinde difficile est apud istos lōgas vocales à breuibus discernere. Est tamen eius rei ratio posita, quantum conicio, sicut apud Hebræos in **ﺭﻩﺟﻪ**, & **ﺭﻩﺟﻪ**, vt horū Grammatici loquuntur, hoc est, in literis aut apertè, aut tectè quiescentibus. Vt illæ breues sint vocales, quarum sonus ilicò à consonantis literæ sono extinguitur, & cum eo confunditur. Longæ verò, quarū voces aut apertè, aut tectè à literis, quæ matres vocantur, hoc est, ab Olaph, Vau, aut Iud, veluti sustinentur, diuq. resonat. verbi gratia, Cum dico **ﺭﻩﺟﻪ**, illi, e est longū, u est breue. Illius enim sonus à nulla consonante impeditus, longiore durat tempore. Huius ilico cum insequenti literæ, Nun, voce confunditur. Sic cum dico **ﺭﻩﺟﻪ**, manus, & i, & o, longæ sunt: alterius enim vox à Iud, alterius ab Olaph sustentatur, cum illæ literæ prorsus fileant, siue, vt Iudæi loquuntur, quiescāt. At in **ﺭﻩﺟﻪ**, præsidium, siue fortitudo; i, est breuis, neq. litera Iud filet, sed consonat cum vocali o, quæ ei est adscripta. Nō posse tamē vsquequaq. vocalium longitudinem breuitatemq. apud Syros iis regulis, quæ sunt ab Hebræis de **ﺭﻩﺟﻪ**, & **ﺭﻩﺟﻪ**, præscriptæ, iudicari, certum est: Verum nō potuit mihi meus doctor, quāuis sæpe multumq. rogatus, vllam istarū rerum explicare rationem certiorē, quàm vt diceret, in Grammatica definitas esse de iis leges. Sed Grammaticam neq. ipse memoriter tenebat; neque librum quem ex Assyria asportarat, apud se habebat, reliquerat enim Venetijs. Quare nos illiusmodi subtilibus magis, quàm necessarijs artis præceptis æquo animo careamus, tātis per, dum alicundē ea, quàm ille dicebat, Grammatica peruulgetur, edaturq. in lucem. Sed de Kusoi & Ruchoch hæc tenus ea breuiter à nobis dicta sunt, quæ plurimum fieri solent. Neque enim priuilegia in his elementis persequi possumus. Nunc ad alia progredimur puncta.

DE PUNCTIS LITERÆ VAV.

Quando autem superiorum punctorum tractatione in vocalium longarū breuiumq. mentionem incidimus, pro-

næ masculini generis nota est, habeat plerumq. ante se vocalem quartam. vt. **מַלְכֵךְ** nomen tuum, **מַלְכֵךְ** regnum tuum, **מַלְכֵךְ** digiti tui. verum in iis nominibus numeri pluralis, quæ forma masculina variantur, solet habere vocalem primam ante se: vt. **מַלְכֵךְ** reges tui, viri. **מַלְכֵךְ** opera tua &c. At cum repræsentat secundam personam generis feminini, addita est ei litera Iud, vt nuper ostendebamus exemplo, in litera Iud.

Lomad. Lomad quoq. sic apud Syros seruit, vt apud Hebræos, & Chaldæos: habetque eas ferè vocales, quas seruire Dolath. Non efficit tamen apud Syros gerundi modum, nisi cum litera Mim: nimirum quia hæc litera nunquam ab Infinito verbo abest. Neq. verò est solùm dandi casus; sed æquè accusandi nota Syris; quippe qui particula **מַלְכֵךְ**, Chaldæorum more, numquam vtantur.

Mim. Mim aptud Syros plerumque cum suo Nun seorsim scribitur, cum est præpositio. raroq. adhæret: quod apud Hebræos fit creberrimè. Et in verbis cuiusuis inflexionis format modum infinitum. atque etiam participia, si hîc primam inflectendi verbi formam; quam Kal vocamus, excipias. Multa etiam nomina à verbis ducta, hanc habent in initio literam; sicut etiam apud Hebræos.

Nun. Nun, vt nuper dicebamus, est Syris in earum literarum numero, quæ præpositiua; futurum tempus formant, in aliis, atq. aliis personis. Sæpè etiam terminat verborum pluralem numerum: in præterito quidem tempore, primas & secundas personas: in modo mandatiuo secundas; sed quæ sæpè etiam absq. Nun enunciantur. In futuris autem, secundas, & tertias vtriusque generis; sed hîc in masculinis ferè habet vocalem quintam ante se: in femininis verò, quartam. Sed ista ex formula verbi variandi, quam adscribam; & insuper multa lectione, quiuis facile in sua memoria inscripserit. Est etiam hæc litera in dictionum finibus sæpè nota pronominis primæ personæ numeri pluralis; sicut Iud numeri singularis. Sed hoc munus, & nonnulla alia, ex Hebræorum, & Chaldæorum præceptis satis nota, sunt.

B Sicut

Grammatici: Sæpè etiam, **καταπαρο-** **ωγισ**, additur verbis modi Infiniti. vt. **וְיָשָׁב**, sperando, Psal. xli. **וְיָשָׁב** baptizare, **וְיָשָׁב** prædicare, concionari, i. Corinth. i. Variæ etiam Nominum species ascita sibi hæc litera ducuntur à verbis: nec pauca etiam ex ea componuntur pronomina, quæ affixa vocamus. Sed ista omnia præceptis includere longum, & operosum esset. facilius autem exemplis, suo quoque loco, propositis, intelligentur.

Iud apud Syros numquam efficit tertias personas in futuris, vt apud Hebræos, & Chaldæos. sed in eius locum subit litera Nun. Ceterum ad fines verborum apposita, vnà cum litera Tau, in præteritis, ostendit secundam personam singularem, generis feminini. at sine Tau est nota tertiæ personæ pluralis numeri, eiusdem generis. hîc tamen nonnumquam post Iud etiam Nun apponitur. Rursus cum Tau in participiis efficit interdum secundam personam femininam, numeri singularis. Insuper in modis imperandi; format, sine Tau, personam secundam generis feminini, in vtroque numero. Deniq. in futuris est nota tertiæ personæ generis feminini, numeri singularis ad finem apposita, quamquam sæpè illic omittitur, vt alibi ostendemus. Non adiungo exempla; ne Typographo sine causa sim molestus. Possunt enim facillimè peti ex inflectendorum verborum formula, quæ ponetur ante oculos. Porro creberrimè est pronomem primæ personæ, dictionum finibus adhærens: nisi habeat ante se literam Coph seruillem. Cum hac enim repræsentat secundam personam generis feminini, vix tamen eius vlla vox auditur. Nam Syri, cum dicunt **וְיָשָׁב** venter tuus, ò femina; nihil nisi Carsech dicere videntur. Sæpè etiam pro Olaph, aut Vau ponitur: vt in Verborum imperfectorum tractatione ostendetur. Postremò asciscitur ad quædam nominum species formandas; quæ ostendentur suo loco.

Rursus literam Coph ipsidem ferè præficiunt muneribus Syri, quibus Hebræi, Chaldæiq. suum Caph. Estq. hoc apud illos vsitatum, vt. cum secundæ perso-

וְיָשָׁב ardentes. hoc est, tales quæ arderent. Et Psal. xviii. **וְיָשָׁב** deprimes eos, qui insurgunt; aut qui stant, contra me. Habet autem Dolath seruire apud Syros libenter vocalem primam, si verbi, cui præponitur, litera prima nulla insignita vocali erat: vt Psal. viii. **וְיָשָׁב** quia viderunt. & mox **וְיָשָׁב**, quia recordatus es eius: Sæpè etiam ad se rapit vocalem, quam alioqui habebat ea litera, cui præponitur; præsertim si hæc sit aut Olaph, aut Iud. vt **וְיָשָׁב** quæ sum mulier Samaritana, Ioan. i. v. **וְיָשָׁב** cum venerit Messias. ibidem. Similiter **וְיָשָׁב**, vt quomodo; **וְיָשָׁב**, vt etiã. &c. Ceteroqui exiliter pronunciat, & raptim, perinde atq. si Hebræorum ei Scheua esset subscriptum: cuius tamè nota Syri nulla vtitur. Nam cum dicunt **וְיָשָׁב**. Mons Cyri (est id in Perfide celebris loci nomen) ita pronunciant raptim illud Dolath Syri, vt præcedenti videatur hæere dictioni: dicereq. eos putes Turodh Chores. & hæc vocalium ratio ei communis est cum pleriq. aliis literis seruilibus.

Litera He apud Syros numquam seruit in dictionum principiis, sed in fine. repræsentatq. pronomina tertiæ personæ, numeri singularis; interdum quidè masculina; interdum verò feminina. Habet autem cum femininū est, perpetuò apicem in vertice; & plerumq. vocalem quartam ante se, vt **וְיָשָׁב** lingua eius, feminæ. Sæpè tamen etiam alias vocales, præsertim quando aut Verbis, aut Nominibus numeri pluralis adhæret, vt **וְיָשָׁב** fines eius, nempe terræ. **וְיָשָׁב** reliquerunt eam. At quando est pronominum masculinorum nota, tum illiusmodi apice caret; & loco quartæ vocalis ferè secunda scribitur. vt **וְיָשָׁב** cor eius, viri. **וְיָשָׁב** lex eius, Dei.

Litera Vau, Syris est Coniunctio, vt Hebræis, Chaldæisq. vocalibus autem lis vtitur, quibus Dolath. vt **וְיָשָׁב** & venit, **וְיָשָׁב** & sedit, Ioan. i. v. **וְיָשָׁב** & si, **וְיָשָׁב** & etiam, **וְיָשָׁב** & viderunt. &c. Ceteroqui seruit multifariam in verbis ad alias personas, aliosq. numeros formandos; tempus tamen non mutat; vt apud Hebræos illud Vau quod **וְיָשָׁב** nominant istorum

In hac autè tractatione eò erimus breuiiores, quòd plerarumq. eadem munera atq. officia sint propria apud Syros; quibus apud Hebræos Chaldæosq. eadem literæ funguntur. Cum enim de Hebræis multi, de Chaldæis Sebastianus Munsterus diligenter scripserit; si nos eadem compilarem, nihil aliud quàm ocio abuteremur; quo sanè minimè abundamus. Habet autem in seruilium numero primum locum Olaph. De cuius officiis hoc vniuersè dicam; eadem esse prorsus omnia, quæ Chaldaico Olaph sunt à Munstero assignata. Est autem in superi sæpè loco Vau, aut Iud positum. Interdum etiam in mediis dictionibus superuacaneum esse videtur, & ad pronunciationem modò pertinere. Illorū exempla se offerent satis multa, cum de verbis imperfectis agemus. Huius adscribam vnū. Legimus Psal. xxii. **וְיָשָׁב** viderunt me. Hîc Olaph, quod cernitur, non est, opinor; positionis Olaph: id enim mutatum esse videtur in prius Vau. sed est clarioris vocis gratia ascitum. Si quis tamen positionis Olaph esse malit existimare, non contendā contra. Neq. verò de Syrorum Beth quoq. aliud, quod dicā, habeo, quàm quod Hebræi, Chaldæiq. de suo Beth prodiderunt: esse videlicet præpositionem, in cum, aduersus, contra, &c. neq. alibi quàm in dictionum principiis seruire. Syri tamen, quod equidem meminim, eo nō vtuntur ad formandū gerundi verbum: quod Hebræi sæpè faciunt: Porro Dolath multis in locis, & variis modis seruit: sed planè vt Chalæorum Daleth. Quare nihil necesse est ea repetere, quæ sunt à Munstero satis exposita. Illud ergo monebo modò, hæc literam apud Syros sæpè quasi superuacaneam præponi verbis. vt Psal. i. **וְיָשָׁב** distrupamus. Et eodem Psalmo **וְיָשָׁב** narrabit. in quibus locis, & eiusmodi aliis, eam ferè vim habet, quam Græcorum **ον**, quæ vocula hi quoq. sæpè sic vtitur, vt ociosa videri possit: quamquam non est prorsus ociosa; sed ferè quorundam hominū certa verba, aut facta, narrari ostendit. Admittit autem hæc litera seruilis, vt etiam apud Chaldæos, alias sæpè ante se seruales literas. vt Psalmo vii. fecit sagittas suas

Gram-

tionēs, & Interiectiones. Nos in singulis ea dumtaxat attingemus, & quasi cursim arripiemus, quorum singulariter monendum esse lectorem putabimus, Hebraicis Chaldaicisque præceptionibus antè satis eruditum, & instructum. Et primò quidem de Verbis dicemus: quorum, vt est, propter maximè varias declinationes, difficilior, quàm reliquarum partium cognitio; ita est ad intelligendos scriptores maximè necessaria.

DE VERBO, SIVE מְדַבֵּר.

IGITUR Verborum non pauciores sunt varietates apud Syros, cum ex ipsis vocalibus, tum ex positionum elementis natæ, quàm apud Hebræos. Quædam enim primam vocalem, quædam secundam, nonnulla tertiam, plurima nullam habent in prima syllaba. Loquor de ipsa simplici verborum positione, quæ ferè in Kal cernitur. Tum secunda quoque ipsorum syllaba in aliis alia effertur vocali. Exempla sunt; vt pauca adiungam; אָדָּם dedit; אָדָּם fecit; אָדָּם pulcher fuit, placuit; אָדָּם tacuit; אָדָּם equitavit; אָדָּם peperit; אָדָּם sedit; אָדָּם oblitus est; אָדָּם lætatus est; אָדָּם reliquit; אָדָּם gustavit, &c. Sed ista varietas, cuius ratio partim, vt est verosimile, posita in eo est, quòd quædam literæ vocales quasdam præ aliis ament, partim solo vsu loquendi constat; ista, inquam, varietas lectione obseruari debet, certis enim præceptionum legibus constringi vniuersè non potest. Rursus Verborum alia sunt perfecta: in quibus positionis elementa nulla variatione excidunt; quæ elementa, vt apud Hebræos, terna sunt. Alia imperfecta. Atque hæc rursus multifariam diuiduntur. Quædam enim imperfecta primum positionis elementum habent literam Nun: quam interdum amittunt, vt אָדָּם dedit, אָדָּם accepit; אָדָּם custodiuit. Alia sunt, quorum prima litera est Olaph, aut Iud. Nam istæ literæ quoque non rarò aut abiiciuntur, aut in alias mutantur; dum per alia atque alia tempora, modosque verba inflectuntur. Exempla sunt אָדָּם sedit; אָדָּם dixit. Ad hæc, alia sunt quorum positionis elementum medium est litera Vau in vocali

Disiunctio verborum imperfectorum.

querunt eum. Sed hinc Vau est numeri nota. Et in numero singulari ascita litera Iud per vocalè tertiam. vt אָדָּם perficiet eum, Heb. II. אָדָּם confirmabo eum. In verbis autem quorum postrema positionis litera est Olaph, aut Iud; sæpè auditur vocalis secunda loco tertiam; vt אָדָּם respòdebo ei; אָדָּם liberabo eum. Est tamen etiam in his interdum vocalis tertia, vt אָדָּם vocabo eum. אָדָּם reprobat eum. Leguntur autem ista tanquam per diphthogum, iu; planè vt politiores Iudæi, non admodum dissimile pronomen proferunt, cum dicunt, אָדָּם, pater eius.

Porrò ei pronomini quod modò exposui, pænè geminum est, אָדָּם. Nam & hoc plane eandem personam representat; sed in verbis modò; & ferè cum vocali quarta. vt אָדָּם, minuiisti eum: אָדָּם reliquistis eum, אָדָּם reliquimus eum, אָדָּם relinque eum, &c. Interdum etiam tertia, vt in verbis feminini generis. veluti אָדָּם relinque eum, tu mulier.

De אָדָּם, quod est pronomen secundæ personæ, generis feminini, diximus, cum de litera Iud ageremus.

At אָדָּם, hoc est, Iud cum Nun, sæpius Verborum, & Participiorum terminatio est apud Syros, quàm Nominum. Et in Verbis quidè ferè est gen. fem. in signe; sicut אָדָּם, masculini. In Participiis autè, & pluralis numeri perpetuò, & generis masculini plerumque nota est. Terminat tamen non numquam etiam Nomina numero plurali, vt apud Chaldæos. Non adiungo exèpla, quæ satis multa in variandi Verbi tabula, & cum deinde agemus de Nominibus, occurrent. Et hæcenus de syllabis seruilibus. Nam si quæ sunt à nobis præteritæ, eæ aut à Chaldæorum syllabis non sunt diuersæ; aut sunt in numero Pronominum, quæ verbis nominibusque, annectuntur. Hæc autem suo loco ponentur in tabulis ante oculos.

DE PARTIBVS ORATIONIS.

PARTES orationis habent Syri easdè, quas aliæ gentes: Nomina, Pronomina, Verba, Aduerbia, Præpositiones, Coniuncti-

bræos אָדָּם, & recipit pronomina affixa, planè eà forma qua nominibus masculinis apponi illa solent numero plurali. vt אָדָּם est ille. אָדָּם sumus nos, &c.

Porrò אָדָּם. אָדָּם. אָדָּם. אָדָּם. אָדָּם. אָדָּם. quibus fungantur officiis; cum ex Munsteri Chaldaicæ lingue Grammatica, tum ex ipsa inflectendi verbi formula, quæ dabitur cum affixis pronomibus, facillè quiuis animaduertat.

Nan, autem finis est primæ personæ numeri pluralis in verbis præteriti temporis. vt אָדָּם reliquimus. Sæpè tamen vnicum Nun idem efficit, vt אָדָּם. Et omnino tale ferè est Syrorum; אָדָּם, quale Chaldæorum אָדָּם. qua syllaba Syri non in verbis, sed in nominum formis vtuntur.

Ni, prorsus vt apud Hebræos, & Chaldæos; ita apud Syros, pronomen est primæ personæ numero singulari: sed quòd verbis affigitur, non etiam nominibus. Id autem dum vsurpant Syri, quos ego certè audiui: audiui autem solos duos literis eruditos viros; Mosè Mardenum; siue, vt ipse vocari volebat, Antiochenum; cum esset Patriarchæ Antiocheni legatus; & Sullacæ Seleucenæ, siue Mozallanum: dum, inquam, Syri vsurpant hoc pronomen; sic ipsum efferunt, vt omnino nullam literæ Iud habeant rationem. Nam quamuis scribendo exprimant, אָדָּם, fecit me, legunt tamen אָדָּם. Atque eà est causa cur haud ferè vlla vocalis apposita ad hanc syllabam videatur.

To, in Nominum finibus, apud Syros, creberrimè auditur. quæ pleraque sunt feminini generis; vt masculini, quæ No, terminantur.

אָדָּם, & interdum אָדָּם, nonnunquam etiã אָדָּם, pronomen est masculinum, tertiæ personæ, numeri singul. quòd annectitur non solum nominibus; præsertim pluralis numeri; sed etiam verbis. Et nominibus quidem hoc modo, אָדָּם oculi eius: אָדָּם, pupillæ eius. Atque ista non aliter leguntur à Syris, quàm à Iudæis eiusdem notionis pronomina, quæ ipsi per Iud Vau formant; cum dicunt אָדָּם. verba eius: אָדָּם, dentes eius, &c. Neque igitur He, neque Iud in illo pronome auditur. In verbis autem ad hunc modum, אָדָּם, reliquerunt

Sicut autem Hebræi literam Nun sæpè è mediis dictionibus abiiciunt, & puncto Dagges, absentem representant; quòd eà gens literæ huius sonum in mediis verbis, quodam naturæ instinctu fugiat; ita Syri quoque non id solum faciunt, sed adscriptam expressamque, etiam sæpè non pronunciant. Quamuis enim in hoc nomine אָדָּם, femina, Nun expressè scribitur; tamen à lectore prorsus omittitur; è cuius ore nihil nisi, Atto, audis. Similiter pronomen אָדָּם, & אָדָּם, Tu, semper quasi, Att, sit scriptum, ita legitur à Syris: habetque in istis Tau; in libris certè emendatis; perpetuò Kufoi, quo veluti geminatur.

Denique litera Tau è verbis nomina format, sicut apud Chaldæos, vt multis exemplis ostendemus, cum agemus de Nominibus. Est præterea personarum variandarum nota celeberrima in Verbis, cum in principio, tum in fine posita. Sed ne ista mihi sint longa oratione exponenda, præscribendaque; iubeo quemque sibi ex verborum formula hæc obseruare, atque animaduertere. Neque enim eiusmodi præceptiones, nisi posito ob oculos exemplo, aut facillè percipiuntur; aut retinentur etiam. Neque cum ipsum exemplum intueris, desiderare præcepta magnoperè potes. Et si quid erit, quòd lector possit requirere, id mox post propositam variandi per casus verbi formulam à me indicabitur vtilius. Quare hoc vnum de literis Olaph, Vau, & Iud; vniuersè addam; eas sæpè inter se commutari, similiter atque apud Hebræos, & etiam quiescere in vocalibus.

DE SYLLABIS SERUILIBVS.

NUNC paucis quasdam literarum complexiones, & syllabas; quæ ipsæ quoque seruiles sunt; exponam. Igitur syllaba אָדָּם præposita verbis, est nota inflexionis verborum eius, quam cum Iudæis, Hithpaël, nominabimus. Quod munitus apud Chaldæos quoque efficit, sed cum vocali tertia, cum apud Syros habeat secundam. Syllaba אָדָּם, apposita ad finem nominum adiectiuorum, facit aduerbia, vt dicturi sumus fusius suo loco. Ceteroquin vsurpatur pro verbo substantiuo: sicut apud He-

Nata.

Tau.

Literæ אָדָּם inter se commutari.

Femininum genus numero plurium haud ferè inuenias, ubi affixa pronomina habeat.

Futurum fingulare cum affixis singularis numeri.

a Verba que terminantur Olaph aut Iud, formant sua futura cum affixis ad hanc modum,

collocabis me. in Hiphil. proieci me.

paſcet me, in Cal. paſcet eum.

abijcias eam.

obliviſcar tu, femina. cum Coph duro: quia Iud non quieſcit. Pſalm. 136.

reſpondebit uobis. Pſalmo 20.

ſeducet uos. Matth. 24. in Hiphil. atque ita in aliis. Eſt nam interdum etiam uocalis, ut in perfectis. ut

uocabimus eum. Pſalmo 20.

caſtigabis eum.

dimittes eam. Mar. 19

comparabo eam. Matth. 11.

b Pſalmo 38. ubin emendato pſalterio ſcriptum eſt:

notatur in margine alia lectio

per Van in medio. ac alterum, ni fallor, melius eſt.

Ille illum relinquet.	Ille illum.	Ille te uirum.	Ille te feminam.	Ille me communi.	Illa illum.	Illa illam.	Illa te uirum.	Illa te feminam.	Illa me com.	Tu uir illum relinques.	Tu uir illam.	Tu uir me com.	Tu femina illum relinques.	Tu femina illam.	Tu femina me.	Ego illum relinqua.	Ego illam.	Ego te uirum.	Ego te feminam.
-----------------------	-------------	----------------	------------------	------------------	-------------	-------------	----------------	------------------	--------------	-------------------------	---------------	----------------	----------------------------	------------------	---------------	---------------------	------------	---------------	-----------------

Futurum plurale cum affixis numeri singularis.

Illi illum relinquent.	Illi illum.	Illi te uirum.	Illi te feminam.	Illi me communi.
------------------------	-------------	----------------	------------------	------------------

Nos illos.	Nos illas.	Nos uos uiros.	Nos uos feminas.
------------	------------	----------------	------------------

Participium, ſiue ut uocant Syri, hoc eſt, tempus conſiſtens, ſiue præſens, ſimiliter Paul, non admittunt affixa pronomina, ſed ea poſt ſe habent, ſimiliter atque nomina. ut atq. ita in reliquis.

Imperatiuus num. ſingulari, cum affixis ſingularibus.

Tu uir illum.	Tu uir illam.	Tu uir me.	Tu femina, illum, illam, me.
---------------	---------------	------------	------------------------------

Imperatiuus ſingularis cum affixis pluralis num.

Tu uir illos relinque.	Tu uir illas.	Tu uir nos.	Tu fem. illos.	Tu fem. illas.	Tu fem. nos.
------------------------	---------------	-------------	----------------	----------------	--------------

Imperatiuus pluralis cum affixis ſingularibus.

Vos uiri illum relinquite.	Vos uiri illam.	Vos uiri me. com.
----------------------------	-----------------	-------------------

Imperatiuus pluralis cum affixis pluralis numeri.

Vos uiri, illos relinquite.	Vos uiri illas.	Vos uirinos.
-----------------------------	-----------------	--------------

Illæ me. com. un.	Ille eas.	Ille uos uiros.	Ille uos feminas.	Ille nos. com. un.	Illa eos reliquit.	Illa eas.	Illa uos uiros.	Illa uos feminas.	Illa nos. com. un.	Tu uir illos reliquisti.	Tu uir illas.	Tu uir nos. com.	Tu femina illos reliquisti.	Tu fem. illas.	Tu femina nos.	Ego illos reliqui.	Ego illas.	Ego uos uiros.	Ego uos feminas.
-------------------	-----------	-----------------	-------------------	--------------------	--------------------	-----------	-----------------	-------------------	--------------------	--------------------------	---------------	------------------	-----------------------------	----------------	----------------	--------------------	------------	----------------	------------------

Pronomina pluralia affixa ad uerbum pluralis numeri.

Illi illos relinquent.	Illi illas.	Illi uos uiros.	Illi uos feminas.	Illi nos. comm.	Illæ illos.	Illæ illas.	Illæ uos uiros.	Illæ uos feminas.	Illæ nos. comun.	Vos uiri illos.	Vos uiri illas.	Vos uiri nos.	Vos femine illos.	Vos fem. illas.	Vos fem. nos. com.
------------------------	-------------	-----------------	-------------------	-----------------	-------------	-------------	-----------------	-------------------	------------------	-----------------	-----------------	---------------	-------------------	-----------------	--------------------

Sequitur numerus pluralis uerbi.

Pronomina ſingularia affixa ad uerbum pluralis numeri.

Illi eum relinquent.	Illi eam.	Illi te uirum.	Illi te feminam.	Illi me. com.	Illæ eum.	Illæ eam.	Illæ te uirum.	Illæ te feminam.
----------------------	-----------	----------------	------------------	---------------	-----------	-----------	----------------	------------------

Narr.

ith. Libenter enim Syri; vt hoc semel dicam, pro Chaldæorum tertia vocali, vsurpant secundam. Tertia verò persona feminina finitur plerumque ath. In verbis autem, quorū vltima litera est Olaph, vel Iūd, oth. Denique secunda masculina talis ferè est, qualis apud Hebræos secunda feminina. hoc est, litera Tau nullam habet sibi adiunctam, neq. ante se positā vocalem. Eoque fit vt, in libris certè perfectè scriptis, in hac persona Tau perpetuò habeat Kusoi, hoc est, punctum duritatis, in vertice. qua nota secerni etiam potest ista persona, ab illis duabus, quas dixi: in quibus Tau semper est lene, habetque punctum subter scriptum, quamdiu certè nullum pronome affixum istam punctorum & vocalium rationem mutat. Sed Syri, vt sunt punctis copiosi, his quoque depellere omnem eum errorem voluerunt, quem illarum trium personarum similitudo, ex scriptura nata, creare possit. Nam in prima persona supra: in secunda mascul. & tertia feminina, subter scribunt apiculum à Kusoi, atque Ruchoch diuersum. Et quando ea re nondū dignosci potest secunda à tertia, locant insuper vnum punctum in latere sinistro literæ Tau personæ tertiæ, quam dixi, quod eius sit peculiare, & perpetuum insigne, in bonis certè libris, etiam tum, quando vocales non adscribuntur. Sed insuper hoc de ista persona tertia monendum est, vsitatum apud Syros esse, vt cum absq. certa persona loquuntur, eam vsurpent. quale est illud, *ܕܢܝܢܐ ܕܗܘܢܐ* dolebat illis, Matth. x x v i. Porro in numero plurali, quia rursus tertia persona feminina aliam eius numeri notam nullam habere videtur, insignitur duobus apiculis, planè vt nomina pluralia solent. Atque hic insuper illud obseruandum est, vix vnquam extremam huius personæ syllabam notari vlla vocali; quæ alioqui plerumque esset tertia, in quibusdam tamen verbis prima. Vt neque etiam personæ masculinæ, quæ in plerisq. verbis notanda esset vocali quinta. Cuius rei ratio est, quod Syri has personas non aliter efferunt, quam tertiam singularem. Nam siue *ܕܘܢܐ*, siue *ܕܘܢܐ* scriptum est,

Narr.

Narr.

pauca in singulis modis & temporibus monebimus: vt nos facturos dudum promissimus.

MONITA DE FORMVLA VARIANDI VERBA IN PRÆTERITO.

POST propositas tabulas pauca monebo vniuersè, quæ obseruanda sunt per singula tempora, & modos. Igitur tempus præteritum vocant Syri *ܐܚܘܪܐ*. In hoc tempore plerumque spectatur nuda per se verbi positio in tertia persona numeri singularis, generis verò masculini. atque ea est causa, cur Hebræi, & Syri ab ea persona inchoent tabulas inflexionum. Quia autem, vt antè dixi, non eadem sunt cuiusuis positionis vocales; fit vt in reliquis quoque casibus, qui omnes ab illa persona, tamquam radice, nascuntur; alia verba alias vocales habeant. Dicimus enim, *ܐܚܘܪܐ* per primam vocalem in medio. & *ܐܚܘܪܐ* per secundā. Sed ea dissimilitudo non est eiusmodi, vt lectorem non prorsus cæcum possit in errorem inducere. Ceterum Syri pleraque verba, in præterito inflexionis Kal; cuius exemplum solius in tabula dedimus; ita efferunt primam syllabam, vt raptim, absq. vlla adscripta vocali exeat: si solam primam personam, & tertiam feminini generis, in numero singulari excipias: in quibus sæpe habet prima positionis litera vocalem secundam. atque etiam illa verba, quorum prima positionis litera est Olaph aut Iud. In his enim etiam ferè adscribi solet vocalis primo elemento. & ipsi Iud quidem sæpe tertia, Olaph autè plerumq. secunda. vt *ܐܚܘܪܐ* dixit, *ܐܚܘܪܐ* sedit. Loquor autem de verbis cum nulla habent affixa pronomina. Adiunctis enim pronomibus, mutantur etiam vocales in quibusdam locis; vt ex affixorum tabula cerni, & cognosci potest. Porro quia iisdem prorsus elementis scribuntur prima persona generis communis, secunda masculina, & tertia feminina, numero singulari; obseruandæ sunt diligenter vocales, quibus quæque illarum pronuntianda est. Prima enim persona, terminatur syllaba, eth: vt apud Chaldæos,

Futurū plurale cū affixis pluralibus.

ܐܘܪܘܢܐ Illi illos, illas, relinquunt.
ܐܘܪܘܢܐ Illi vos viros.
ܐܘܪܘܢܐ Illi vos feminas
ܐܘܪܘܢܐ Illi nos. com.
ܐܘܪܘܢܐ Illæ, illos, illas, relinquunt.
ܐܘܪܘܢܐ Illæ vos viros.
ܐܘܪܘܢܐ Illæ vos feminas
ܐܘܪܘܢܐ Illæ nos. com.
ܐܘܪܘܢܐ Vos viri illos, illas, relinquitis.
ܐܘܪܘܢܐ Vos viri nos.
ܐܘܪܘܢܐ Persona prima pluralis, cum affixis pluralibus.
ܐܘܪܘܢܐ Nos illos, illas, relinquemus.
ܐܘܪܘܢܐ Nos vos viros.
ܐܘܪܘܢܐ Nos vos feminas.

Futura femininabund ferè solent numero plurali affixa pronomina habere. ad iungam tamen exemplum formæ qualis esse debet. Ad hunc modum formatur etiam secunda persona plurali in genere feminino: quoniam ea excipiant affixi pronomina.

ܐܘܪܘܢܐ Illæ illū relinquunt

ܐܘܪܘܢܐ Illæ illam.
ܐܘܪܘܢܐ Illæ te virum.
ܐܘܪܘܢܐ Illæ te feminam.
ܐܘܪܘܢܐ Illæ me.
ܐܘܪܘܢܐ Persona secunda masc. plural. cum affixis singularibus.
ܐܘܪܘܢܐ vos viri illū reliquitis.
ܐܘܪܘܢܐ Vos viri illam.
ܐܘܪܘܢܐ Vos viri me.
ܐܘܪܘܢܐ Persona prima pluralis, cum affixis singularibus.
ܐܘܪܘܢܐ Nos illum relinquemus.
ܐܘܪܘܢܐ Nos illam.
ܐܘܪܘܢܐ Nos te virum.
ܐܘܪܘܢܐ Nos te feminam.

c Vis est ubi verbo futuri temporis generis fem. numero plurali, sine secunda, sine tertia persona affixa pronomina inuenias. Volui tamen excipii causam modum affigendi ob oculos ponere.

Futurū singulare cū affixis pluralibus.

ܐܘܪܘܢܐ Persona tertia, masc. singularis cum affixis pluralis numeri.
ܐܘܪܘܢܐ Ille illos relinquet.
ܐܘܪܘܢܐ Ille illas.
ܐܘܪܘܢܐ Ille vos viros.
ܐܘܪܘܢܐ Ille vos feminas.
ܐܘܪܘܢܐ Ille nos. com.
ܐܘܪܘܢܐ Persona tertia fem. singular. cum affixis pluralibus.
ܐܘܪܘܢܐ Illa illos, vel illas, relinquet.
ܐܘܪܘܢܐ Illa vos viros.
ܐܘܪܘܢܐ Illa vos feminas.
ܐܘܪܘܢܐ Illa nos. commun.
ܐܘܪܘܢܐ Persona secunda, masc. singular. cum affixis pluralibus.
ܐܘܪܘܢܐ Tu vir, illos, illas, relinques.
ܐܘܪܘܢܐ Tu vir nos.
ܐܘܪܘܢܐ Persona secunda, fem. singularis, cum affixis pluralibus.
ܐܘܪܘܢܐ Tu femina, illos, illas relinques.
ܐܘܪܘܢܐ Tu femina nos.
ܐܘܪܘܢܐ Persona prima com. singular. cum affixis pluralibus.
ܐܘܪܘܢܐ Ego illos, illas relinqua.
ܐܘܪܘܢܐ Ego vos viros.
ܐܘܪܘܢܐ Ego vos feminas.

De affigendis pronomibus ad modū infinitū, nō est necesse singularē tabulā proponere. est enim omnium propè eadē vna ratio, veluti *ܐܘܪܘܢܐ*, *ܐܘܪܘܢܐ*, *ܐܘܪܘܢܐ*, & c. hoc est, relinquere me, illū, te, illos, vos, & c. Et cum Vau, *ܐܘܪܘܢܐ*, *ܐܘܪܘܢܐ*, addita insuper litera Tau, vt in Monitis de Infinito explicabimus. Iā verò ea, quam in vno verbo inflexionis Kal ostēdimus, ratio affigendi quæuis pronomina quibusuis modis, temporibus, numeris, personis, teneri similiter debet in aliis inflexionibus. Sic tamen, vt cuiusq. propriæ vocales obseruentur. Nam, verbi gratia, in Piel, debet perpetuò prima positionis litera, in quibusuis vel temporibus, vel personis suā vocalem retinere; quæcūq. asciscatur pronomina. Similiter in verbis Hithpael, quæ sunt à Piel formata. Sed ista cognitionē habent facilem. Quin neq. in verbis Imperfectis diuersus ab eo, quæ proposui, est affigendi pronomina modus; nisi quantū passim in margine annotauim⁹: & si erit op⁹, dicturū sum⁹ explicati⁹, cū illa verba tractabim⁹. Hacten⁹ igit⁹ de Pronominib⁹ ad verba affigēdis. Nūc q. ad ipsam inflexionē attinet, pauca

tiuo modo ; verum in aliis quoq. modis, et temporibus, per quasuis inflexionu for mulas, planè vt etiam apud Hebræos vsu venit. ad quorum Grammaticos, qui ista prolixè exposuerunt, cenſeo eſſe reuertendum.

DE FUTURO.

FUTURVM tempus vocant Syri **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ**, siue **ܐܘܢܐ**. Formantq. id ab Imperatiuo, præpositis ei literis quibusdam, quæ personas distinguant. Eæ sunt apud hos, **ܐܘܢܐ**, hoc est, Olaph, Nun, Tau. Nam pro Iud, quo Hebræi vtuntur, isti supponunt literam Nun: vt antè diximus, cum literarum seruiiù munera exponeremus. Quo fit, vt tertia persona mascul. numeri sing. non sit diuersa à prima plurali. De vocalibus autem, quæ in modo Mandatiuo diximus, ea de futuri temporis verbis similiter intelligi debet. Dicunt enim Syri, **ܐܘܢܐ** audiam, non **ܐܘܢܐ**. & **ܐܘܢܐ** dormiam, non **ܐܘܢܐ**. &c. Habent autè in hac leni inflexione, hoc est, in Kal, literæ, quæ, vt dixi, præponuntur, plurimum vocalem secundam. Est porro monendus hîc mihi lector, personam tertiam generis feminini, numero singulari, sæpè nò esse scriptura diuersam à secunda masculina eiusdem numeri, quamuis pro Grammatices legibus in tabulâ eam, litera Iud apposita ad finem, distinxerim. Nam legimus **ܐܘܢܐ** eradicabitur planta. Matth. xiv. in Hithpael. & **ܐܘܢܐ** dabitur regnum cæli genti &c. Matth. xxi. Et ibidè **ܐܘܢܐ** cadet lapis. rursus Matth. xxi. **ܐܘܢܐ** prædicabitur hoc Euangeliù, &c. Sed non est opus plura adiungere exempla, sunt enim nimis multa. Sed enim, hoc quoque Syrorum, hîc proprium est, quod tertiam personam femininam numeri pluralis, non forment per literâ Tau præpositam, vt Hebræi, sed per Nun. Vt tamen à masculina eiusdem numeri sit diuersa, finiunt illam quarta vocali absque litera Vau, cum masculinâ terminetur quinta vocali, non sine Vau. Ceterum in omnibus futuri temporis personis Syri apponunt punctum subter; præterquam in prima persona numeri singularis, in qua supra locant. vt in tabulis nostris videre est.

Nota.

Nota.

Nota.

DE

Ceteroqui vt Benoni, sic ista participia formât numerû pluralem terminatione, **ܐܘܢܐ**, genere masculino. at feminino sola litera Nun, cum vocali quarta, vt, **ܐܘܢܐ** benedictus: **ܐܘܢܐ** benedicti. & **ܐܘܢܐ** benedicta: **ܐܘܢܐ** benedictæ. Sæpè tamen masculinum genus adiunctum Olaph habere cernitur; sed tum formandum est femininum addita insuper litera Tau. Verum in hac specie, Nomina potius adiectiua, quàm Participia sunt existimanda. vt **ܐܘܢܐ** ponderosus: **ܐܘܢܐ** ponderosa. fitq. in his numerus pluralis, in masculinis quidè mutata vocali quarta vltimæ syllabæ, in secundam: in femininis verò, absq. vlla vocali literarumue in extrema syllaba mutatione, solis duobus adiectis supra apiculis. vt **ܐܘܢܐ** ponderosi, **ܐܘܢܐ** ponderosæ.

DE MODO IMPERATIVO.

MANDANDI quoque modum Syri; quem **ܐܘܢܐ**, aut per aduerbiù, **ܐܘܢܐ** ac si, mandatiuè, dicas, nominant; proximè ad Hebræorum normam accommodarunt, vt vides. Vtuntur autem secundo loco quinta quidè vocali plurimum, sed tamen nò rarò etiam prima, aut secunda, vel alia; pro literarû ingenio, quæ in positione verbi sunt. quod etiam Hebræi faciunt. Dicunt enim Syri **ܐܘܢܐ** psallite, nò **ܐܘܢܐ**: propter literam Risch. & **ܐܘܢܐ** audi, non **ܐܘܢܐ**, propter literam Ae. & **ܐܘܢܐ** fac, non **ܐܘܢܐ**; quia sic vsu est receptû. Porro vt Hebræi, sic etiam Syri mutant hanc imperandi formâ, propter quædam affixa pronomina, præsertim in numero pluriù. Sicut enim illi à **ܐܘܢܐ**, custodi, dicunt, **ܐܘܢܐ** custodi me: Psal. xvii. Sic Syri à **ܐܘܢܐ** audite, dicunt, **ܐܘܢܐ** audite me, Psal. xxxiii. Et pro **ܐܘܢܐ**, circumdate, dicunt, **ܐܘܢܐ**, circumdate eâ, Psalm. xlviii. Sed ista ex tabula Verbi, quod cû affixis pronomibus dedimus, oculis percipi, notariq. possunt. Interim, semel monendus mihi lector est: non solum in verbis perfectis fieri, vt propter pronomina, quæ ad fines adiunguntur, aliter locentur vocales, quàm vel tabulæ ipsæ, vel nostræ præceptiones docent: sed etque in imperfectis. Neq. in vno manda-

postposito pnomine. Est aut in isto primè personæ pronomine obseruandû; cum sic postponitur, dimidiatû legi: vt Sobecno, Iohebnò, audias. ideòq. in bonis libris virgulam, velamenti notam, sub Olaph scribi. Sed hoc antè est à nobis explicatû. & erit dicendum rursus cum pronomina tractabimus. Similiter secunda persona sic vtuntur. **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ**, Tu aperis manum tuam, Psal. cxliv. Et **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ**, vos dicitis, tu blasphemas. Ioan. x. in qua verborû complexione, primû quidem & præponitur, & postponitur pronomè secundæ personæ: deinde postponitur solû. Insuper id quoq. notandû est, Benoni Syrorum, in omnibus verborû ordinibus, nò solum posse inflecti more Nominum; sed quodâ modo etiâ verba imitari sæpè, dum per alias atq. alias personas variatur, cuius variationis specimè in Kal exhibuimus. Et literam Tau, cum format tertiam personam generis feminini; hîc nò aliter, atq. in præterito, habere apiculû in sinistro latere. vt **ܐܘܢܐ**, occidens femina, **ܐܘܢܐ**, lapidans femina: Matth. xxiii.

DE ALTERO PARTICIPIO, QUOD PAUL VOCATVR.

SED enim habent Syri, vt & Hebræi, & Chaldæi, etiam alterû Participiù, quod apud eos rectè Pail, pro Paul, appelletur. Est enim eius ea forma, vt prima syllaba habeat vocalem primâ, more Hebraico: quamquam sæpè nulla vocalis adscripta sit, at secunda tertiam vocalem. vt **ܐܘܢܐ** dicitus, **ܐܘܢܐ** dimissus. E quibus fiunt feminina, addito ad finem Olaph cum vocali quarta. vt **ܐܘܢܐ** dimissa. **ܐܘܢܐ** dicta. Est tamè vbi alia vocalis primo loco ponitur; vt qua positionis prima litera magis gaudeat. Nâ dicimus **ܐܘܢܐ** cognitus: & genere fem. **ܐܘܢܐ** cognita. **ܐܘܢܐ** datus: **ܐܘܢܐ** data. Est etiam vbi secundo loco ponitur vocalis secunda: nempe in iis quæ habet vltimâ positionis literâ Olaph. vt in eo ordine sumus dicturi. Inflectuntur autem etiam ista participia interdum, sicut Benoni; more verborum. Nam **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ** filius, fretus, dicimus **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ** nos fidimus, nos freti. & **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ** vos fiditis. atque ita in aliis vt in tabula. Cetero-

est, nihil ex eorû ore auditur exire, quàm **ܐܘܢܐ**. Ceterum præterita imperfecta & plusquamperfecta Syri formare solent plerumq. per verbû **ܘܢܐܘܢܐ**. illa quidè cum hoc collocant post participium. ista verò, cum post simplex præteritum. vt **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ** dicebat. **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ** cogitauerant. **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ** præceperant. Ioan. xi. quamquâ alioqui simplici etiam præterito aliorum loco non rarò vtantur.

DE BENONI, SIVE TEMPORE PRESENTI.

TEMPVS præsens, quod Hebræi **ܐܘܢܐ** vocant; siue quia medium tempus inter præteritum, & futurum significat; siue quia partim verborum, partim nominum naturam sequitur, vnde & participium, à Latinis est appellatû; Syri vocant **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ**, hoc est, Tempus stans. Est autem illud à Syris planè ad Hebræorû **ܐܘܢܐ**, vt vides, expressum. Habet enim in prima syllaba vocalem quartam; in secunda plerumq. secundam: nisi ob literas positionis hoc loco alia, quàm illæ magis ament, ponatur. Quod eò dico, quia si postrema positionis est Risch, aut è gutturalibus vna aliqua, ferè fit, vt prima vocalis secundo loco ponatur. vt **ܐܘܢܐ** custodiens; **ܐܘܢܐ** audiens. Quia verò istius temporis positio, si nullis vocalibus notata est, nulla re differt à tertia persona masculini singul. in præterito, solet perpetuò distinguï apiculo supra, proximè ad primâ positionis literam, posito: quod signum est, eam syllabam per vocalem quartam proferri debere: vt diximus, cum puncta tractaremus. Ceterum Benoni vtuntur crebrò Syri, pro verbo temporis præsentis; quo alioqui carent; cum ei modò præponunt, & postponunt pronomè, modò aut præponunt; aut, quod sæpius fit, postponunt solùm. idq. plurimum in prima & secunda persona. Nam in tertiis personis rarò est illiùsmodi pronomibus opus. quippe illæ suis ferè nominibus hærent. Volentes enim Syri dicere, Pacem relinquo vobis; loquuntur ad hunc modum, **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ** Ioann. xiiii. vbi postpositum est pronomèn. Rursus, Ego do vobis; sic circumloquuntur **ܐܘܢܐ** **ܐܘܢܐ**. Ibidè; & præposito &

Nota.

אֲדַבְרֶנָּה vel אֲדַבְרְנָה sing. fem.

Plural. numero.

אֲדַבְרְנָה vel אֲדַבְרֶנָּה plur. maf.

אֲדַבְרֶנָּה vel אֲדַבְרְנָה plur. fem.

Imperatiuus אֲדַבְרֶנָּה

אֲדַבְרֶנָּה 2. sing. maf.

אֲדַבְרְנָה 2. sing. fem.

Plural. numero. אֲדַבְרְנָה

אֲדַבְרֶנָּה vel אֲדַבְרְנָה 2. plur. maf.

אֲדַבְרֶנָּה vel אֲדַבְרְנָה 2. pl. fem.

Futurum. אֲדַבְרֶנָּה

אֲדַבְרֶנָּה 1. sing. com.

אֲדַבְרֶנָּה 2. f. maf.

אֲדַבְרֶנָּה 2. f. fem.

אֲדַבְרֶנָּה 3. f. maf.

אֲדַבְרֶנָּה 3. f. fem.

Plurali numero.

אֲדַבְרֶנָּה 1. plur. commun.

אֲדַבְרֶנָּה 2. plur. maf.

אֲדַבְרֶנָּה 2. plur. fem.

אֲדַבְרֶנָּה 3. plur. maf.

אֲדַבְרֶנָּה 3. pl. fem.

Infinitum.

אֲדַבְרֶנָּה & אֲדַבְרְנָה } absque persona
אֲדַבְרֶנָּה } aut tempore.
אֲדַבְרֶנָּה }
&c. אֲדַבְרֶנָּה }

Participium vtrumq. sic variatur interdum per diuerfas personas, vt in tabula Kal ostēdimus. verbi gratia, אֲדַבְרֶנָּה Tu cōsecras vir. אֲדַבְרֶנָּה Tu cōsecras femina. & ita in aliis. Est autē ex hoc exemplo perspicuum, Syros suum Piel, planē de Hebræorū Piel expressisse.

DE HIPHIL TERTIA FORMVLA VARIANDORVM VERBORVM.

TERTIAM porrò inflectendorū verborum formam, vocamus, Hebræorum more, Hiphil. quos Syri rursus hīc, vt in præcedente inflexione, sunt planē imitati, nisi quòd loco He, vtūtur litera Olaph, in initio præteriti, & modi mandatiui. Habent autem literæ seruales, quæ in hac

C formu-

אֲדַבְרֶנָּה, & אֲדַבְרְנָה, laudatus.

אֲדַבְרֶנָּה & אֲדַבְרְנָה, faginatus. Et quod

fit absque Olaph, facit numerum plura-

lem sicut Benoni, per אֲ, vt אֲדַבְרֶנָּה

faginati. quod autem cum Olaph, si est

positum pro masculino, efficit numerum

plurium, mutato o, in e, vt אֲדַבְרֶנָּה, fa-

ginati. Sin pro feminino, facit per Nun,

cum vocali quarta, hoc est, on, vt אֲדַבְרֶנָּה

faginata: altera autē forma feminina in

vtroq. numero est אֲדַבְרֶנָּה. אֲדַבְרֶנָּה

faginata, diuisa. Porrò modus infini-

tus, quia etiam ipse habet literam Mim,

ascitam, interdum nihil differt voce ab ip-

sis participiis, verum sæpè terminatur

quarta vocali, vt in Kal. & crebrò habet

Vau paragogicum. Quo casu, si asciscit

pronomē affixum, vt vocant, sumit in-

super Tau. vt אֲדַבְרֶנָּה ad consecrā-

dum eum. & similiter in aliis. Sed subii-

ciam formulam totius huius inflexionis

in tabula, vt simul omnia videre, atq. ex-

penderē lector possit.

FORMVLA PIEL IN VERBO

אֲדַבְרֶנָּה consecrauit.

Præteritum sing. אֲדַבְרֶנָּה

אֲדַבְרֶנָּה 3. singul. maf.

אֲדַבְרֶנָּה 3. sing. fem.

אֲדַבְרֶנָּה 2. sing. mafcul.

אֲדַבְרֶנָּה 2. f. fem.

אֲדַבְרֶנָּה 1. sing. commun.

Plurali num. אֲדַבְרֶנָּה

אֲדַבְרֶנָּה 3. pl. maf.

אֲדַבְרֶנָּה 3. pl. fem.

אֲדַבְרֶנָּה 2. pl. maf.

אֲדַבְרֶנָּה 2. plur. fem.

אֲדַבְרֶנָּה vel אֲדַבְרֶנָּה 1. plur. commun.

Benoni אֲדַבְרֶנָּה

אֲדַבְרֶנָּה singul. maf.

אֲדַבְרֶנָּה vel אֲדַבְרֶנָּה sing. fem.

Plur. num. אֲדַבְרֶנָּה

אֲדַבְרֶנָּה plur. maf.

אֲדַבְרֶנָּה plur. fem.

Et similiter in Paul.

אֲדַבְרֶנָּה vel אֲדַבְרֶנָּה sing. maf.

DE SECUNDA INFLECTENDORVM VERBORVM FORMVLA, QVAM PIEL VOCANT.

INTER reliquas formas proxima à Kal est ea, quam Hebræorū Grammatici, Piel, vocant. Hanc facilius est apud Hebræos, quàm apud Syros cognoscere. propterea quòd hi paucas habent literas, quæ duritatis punctū recipiant, vt diximus: quod est alioqui apud Hebræos huius formulæ certissimum in signe. Quas tamen habent, eis solent notam illam in vertice apponere, quando sunt medium positionis elementum, in hac formula: vnde cōiecturam capimus, alias quoq. literas hīc, & si eius apiculi capaces non sint, tamē eò loco veluti geminandas, aut certè durius, pressiusq. legendas esse. Dignoscitur tamen hęc formula à superiore. eò, quòd in illa, vt diximus, prima positionis litera haud ferè habeat vocalem adscriptā: sed tamquam per Scheua Hebræorū, raptim legatur. In hac autem insignita sit vocali prima, vt apud Hebræos tertia, quā vbiq. firmè retinet, dum per suas personas, casusq. & modos variatur, etiam si Pronomina affixa habeat. In secunda autem syllaba est plerumq. in hac formula vocalis secunda, similiter atq. apud Hebræos. Tū & cæ literæ quoq. quæ asciscuntur ad initium, hīc, sicut apud Hebræos, raptim leguntur per vocalem secundam; aut per Scheua potius. quamquam ea nota Syri careant. Ad hoc; Participium vtrumq.; planè vt apud Hebræos; assumit literam Mim. Neq. possunt ipsa participia; Benoni dico, & Paul; inter se facile dignosci, nisi ex orationis sensu. Paul tamen, hoc est. participium quod patiendi facit significationem; sæpè habet in postrema syllaba vocalem primam, cum ibi Benoni habeat, more Hebraico, secundam. vt verbi gratia, אֲדַבְרֶנָּה, est Benoni Piel, benedictus. at אֲדַבְרֶנָּה, Paul, benedictus. Sed quia multa sunt, quæ etiam in Benoni illic loci habent vocalem primam, propter literam Risch, aut gutturales, non est hoc certissimum signum. Præterea Paul in hac formula sæpè asciscit in genere maf. Olaph, & in feminino, Tau. Dicunt enim Syri,

DE MODO INFINITÓ.

MODVS infinitus vocari potest circuitione verborum à Syris, אֲדַבְרֶנָּה, absq. tempore, & persona. sicut a Græcis eadem notatione, dicitur, ἀπαρήμεφα. ceteroqui more Hebræorū vocatur אֲדַבְרֶנָּה, fons, siue scatebra. Hunc modum non ferè formant Syri, absq. litera Mim præposita; quæ etiam si aliæ literæ seruales adhibendæ sunt ad formanda gerundi verba, tamē suo loco fixa manet: habetq. ea in hac prima formula Kal, vocalem secundam. porrò in secunda syllaba plerumque auditur vocalis quarta. Non rarò tamen etiam prima. vt à אֲדַבְרֶנָּה fit infinitus modus, אֲדַבְרֶנָּה, relinquere. & gerundi verba אֲדַבְרֶנָּה ad relinquendum, אֲדַבְרֶנָּה, à relinquendo. A אֲדַבְרֶנָּה ordinavit, fit אֲדַבְרֶנָּה ordinare. A אֲדַבְרֶנָּה adoravit, fit אֲדַבְרֶנָּה ad adorandū, &c. Sed enim vtitatus quoq. apud Syros est proschematismus; quo istiusmodi verbis additur in fine litera Vau, quod tamē in ceteris inflectendi formulis quàm in Kal, hoc est, prima & leni, sæpius fieri videor obseruasse. Est autē ea forma huiusmodi אֲדַבְרֶנָּה ad relinquendū. Sumit etiā iste modus pronomina affixa, vt, אֲדַבְרֶנָּה, lapidare eum. Ioan. x. אֲדַבְרֶנָּה occidere eum. Matth. xi v. אֲדַבְרֶנָּה ad sepeliendum me. Matth. xx vi. &c. Quod si verò hoc fit, postquā Vau, per paragogē, ascitum est, tum additur insuper litera Tau; hoc modo, אֲדַבְרֶנָּה ad relinquendum eum. אֲדַבְרֶנָּה ad relinquendum te, &c. Porrò semel absq. litera Mim præposita me legere memini hunc modum, in illo Isaia vi. אֲדַבְרֶנָּה audiedo audietis & non intelligetis. quòd à Diuo Matthæo citatur cap. x i i. quamquam propter Olaph ascitum, nomen, auditio, potius quàm verbum infinitum dici debet, nisi fallor. Atq. hęc quidē à nobis hæcenus de prima inflectendorum verborum formula, quam Kal vocant; quamq. in tabula exhibuimus; monita sufficiant: vt in rudibus istis, leuiterq. inchoatis elementis. Nunc porrò æquè leuiter attin-

אֲדַבְרֶנָּה

Plurale.

- 3. plural. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 3. pl. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן
- 2. pl. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. pl. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 1. plu. com. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן

Benoni sing.

- sing. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- sing. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן

Plurale.

- plur. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- plur. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן

Imperatiuus singul.

- 2. f. m. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. f. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן

Pluralis.

- 2. pl. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן
- 2. pl. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן

Futurum singul.

- 1. f. com. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. f. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. singul. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 3. f. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 3. f. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן

Plurale.

- 1. plur. comm. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. pl. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. pl. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 3. pl. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 3. pl. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן

Infinitus modus fit ad hanc formam, אֲפִיכֹן irritari. & à Kal אֲפִיכֹן scribi. & cum Vau, אֲפִיכֹן. planè vt in superioribus formulis vidimus. Et hætenus de variandis verbis perfectis per quatuor inflexionum formas, atque per omnes modos, tempora, personas, numeros; vt in rudimentis, dictum satis esto. Hæc enim, quamuis leuiter monstrata, non solum facile videre poterunt, atque cognoscere, ij qui in Hebræorum Grammaticorum sunt præceptionibus versati; verum etiam ex

interdum quidè quæ per Kal, sæpius verò quæ per Piel, aliquando etiam quæ per Hiphil variantur: nam plerumq. prima positionis syllaba habet vocalè primam; secunda autè sæpè secundã; nõ rarò tamen etiam ipsa primam. Porrò etsi pauca sint literæ apud Syros, quæ Kusoï, hoc est, dagges, vt dixi, recipiant; tamen cum earum aliqua est in hac formula mediũ positionis elementum, obseruauit in quibusdam verbis eam esse duram: in quibusdã verò manere lenem, prout hæc patendi forma interdum à verbis inflexionis Kal, interdum à Piel ducitur. Et vt vnũ, atq. alterũ adiungam exemplum. verbum, אֲפִיכֹן intellexi, plerumque habet Coph durum. at אֲפִיכֹן fisis sum, habet eandem literam lenem. Rursus אֲפִיכֹן inclinatus est, Coph durum habet. contra verò, אֲפִיכֹן recordatus est, eandem habet literam mollè. Porrò sicut apud Hebræos vsitatum est, & Chaldæos quoq.; vt cum prima positionis verbi litera est Schin, Samech, Zade, aut Zain, fiat non solum metathesis literæ seruilis Tau, sed ea etiam in Teth mutetur propter Zade, aut in Dolath propter Zain, id similiter à Syris obseruatum est. Nam à אֲפִיכֹן fit אֲפִיכֹן traditus est. à אֲפִיכֹן, fit אֲפִיכֹן, recordatus est. à אֲפִיכֹן, fit אֲפִיכֹן, cruce affixus est, &c. Ceterum Infinitum rursus à Benoni differt per vocalem quartam, quam habet vltimo loco; vt in præcedentibus formulis. & sæpissimè etiam per Vau paragogicum. Sed subiiciam huius formulæ exempla duo coniunctè. quorũ alterius à Piel formati prima positionis litera vbiq. habet vocalem primam, & secunda Kusoï, cum eius est capax: alterius verò à Kal ducti prima thematis litera plerumq. nullam habet vocalem.

FORMVLA INFLEXIONIS HITHPAEL.

Præteritum singulare.

- 3. f. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 3. f. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. f. masc. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 2. f. fem. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן
- 1. f. communis. אֲפִיכֹן . אֲפִיכֹן

Futurum singul.

- 1. f. com. אֲפִיכֹן
- 2. f. masc. אֲפִיכֹן
- 2. f. fem. אֲפִיכֹן
- 3. f. masc. אֲפִיכֹן
- 3. f. fem. אֲפִיכֹן

Plurale.

- 1. pl. com. אֲפִיכֹן
- 2. plur. masc. אֲפִיכֹן
- 2. plur. fem. אֲפִיכֹן
- 3. plu. masc. אֲפִיכֹן
- 3. pl. fem. אֲפִיכֹן

Infinitus modus.

- אֲפִיכֹן & אֲפִיכֹן
- Et cum affixis:
- אֲפִיכֹן
- אֲפִיכֹן
- אֲפִיכֹן

& ita in aliis. Variatur quoq. interdum Benoni per suas personas, vt in Kal, atque etiam Paul similiter.

DE HITHPAEL QVARTA FORMVLA VARIANDORVM VERBORVM.

POSTREMA formula erat Hithpael, quam patendi verbis peculiariter esse dicatam dicebamus. Sunt tamè in ea etiam quæ actionem significat, sed ferè qualem apud se quis agat. vt אֲפִיכֹן recusare, auersari, אֲפִיכֹן vt אֲפִיכֹן lufit, אֲפִיכֹן, & narrauit, cõmemorauit, & eis similia alia. Ceterum in hac formula rursus imitati sunt omnino Hebræos Syri, nisi quòd more Chaldæorum, pro He, sumpserunt Olaph; vt in ea quoque, quam proximè exposuimus, formula. Dant autem ei Olaph, vt & literæ Mim quoque, quæ in Participio, quod hìc vnicum est; atque in Infinito præponitur; & literis אֲפִיכֹן, in futuro præpositis, vocalem secundã: quamuis vt Hebræi, ita & Chaldæi, in ea syllaba vtantur tertia vocali. Porrò si primam syllabam auferas; quæ ex Tau, & aliis præpositis seruilibus literis componitur; reliqua positio planè erit similis verbis, interdum

formula ponuntur ante positionis primũ elementum, vocalem primam in omnibus modis, & temporibus. at in secunda syllaba est plerumq. vocalis secunda. Est etiam hìc participium Paul, hoc est, quod patendi habet notionem, verum admodũ simile Benoni, nisi quòd secundo loco est vocalis prima, planè vt in proxima formula dicebamus. Sed rarius vsurpatur; in verbis, certè, perfectis: exemplum est Lucae i v. אֲפִיכֹן & decorè eius, qui mihi traditus est. Modus quoq. infinitus crebrò habet Vau paragogicum; & alioqui terminatur plerumq. vocali quarta: vt in vtraq. superiore formula quoq.

EXEMPLVM INFLEXIONIS HIPHIL in verbo אֲפִיכֹן irritauit.

Præteritum singulare.

- 3. f. masc. אֲפִיכֹן
- 3. f. fem. אֲפִיכֹן
- 2. f. masc. אֲפִיכֹן
- 2. f. fem. אֲפִיכֹן
- 1. f. communis. אֲפִיכֹן

Plural. numer.

- 3. plur. masc. אֲפִיכֹן
- 3. plur. fem. אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן
- 2. pl. masc. אֲפִיכֹן
- 2. pl. fem. אֲפִיכֹן
- 1. plur. commun. אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן

Benoni sing.

- sing. masc. אֲפִיכֹן
- sing. fem. אֲפִיכֹן

Plurale.

- plur. masc. אֲפִיכֹן
- plur. fem. אֲפִיכֹן

Paul sing.

- sing. masc. אֲפִיכֹן
- sing. fem. אֲפִיכֹן

vt in Benoni.

Imperatiuus singular.

- 2. f. masc. אֲפִיכֹן
- 2. f. fem. אֲפִיכֹן

Pluralis.

- 2. pl. masc. אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן
- 2. pl. fem. אֲפִיכֹן vel אֲפִיכֹן

2. f. fem.	Paul.
3. f. m.	&c. vt Benoni.
3. f. f.	Imperatiuus.
Plural.	2. f. m.
1. pl. cō.	2. f. fem.
2. pl. m.	Plurale.
2. pl. fe.	2. pl. m.
3. pl. m.	2. pl. f.
3. pl. fe.	Futurum.
Infinitum.	1. f. com.
2. f. m.	2. f. m.

DE HITHPAEL VERBORVM, IN quibus prima litera est Nun.

IN isto verborum ordine salua rursus manent omnia positionis elementa, in formula Hithpael; planè vt in Piel. Est enim prorsus eadem in vtrisque ratio. Quare nihil opus est exemplo.

DE VERBIS QVORVM PRIMA litera est Olaph, aut Ind.

PORRò verba quorum primum positionis elementum est Olaph, ea illud per vniuersam inflexionem lenem, quam Kal vocamus, retinent quidem plerumque; si primam futuri temporis personam, numero singulari excipias; in qua alteri Olaph, quod eius personae, et temporis insigne asciscitur, illud libenter cedit: verum, vt in Futuro, ita & Infinito prorsus silet, siue quiescit in praecedente vocali; quae saepe quidem est tertia; nonnumquam tamen secunda. vt dicam; dices; dicere, Matth. i v. comedes. apprehendes, &c. Sunt tamè verba quaedam in hoc ordine, quae in modo Mandatiuo amittunt Olaph. Nam ab iuit, dicimus vade. ab venit, dicimus veni, Matth. viii. Sed sunt istiusmodi pauca. At quorum positionis initium est litera Iud, eorum multa illud abiiciunt in Imperatiuo, Futuro, & Infinito, planeque se habent legibus eorum verborum, in quibus primo loco erat Nun. Quin Chaldaei, à quibus, vt dixi, suam

Nota.

non est opus exemplo ante oculos posito eorum inflexionem ostendere, quasi nouam.

DE HIPHIL VERB. QVÆ PRIMAM HABENT NVN.

AT in Hiphil, quia nusquam nõ praeponuntur themati literae seruales, quae cū ipso coalescant in syllabas, ideo vbiq. litera Nun reiiicitur. Nam, vt me alibi dicere memini, vitant eius vocem Syri in mediis dictionibus, vt & Hebraei. Igitur à profuxit, fit eructauit, Psal. xlv. à custodiuit, fit comendauit, siue custodiae commisi, Psal. xxxi. & Benoni commendans. Mandatiuū commenda. Futurum commendabo, commendabis, &c. Denique infinitum ad educendum, Psal. civ. Atq. in his, vt in Kal dicebamus, si secunda positionis litera ex illarum est numero, quae Kusoi admittunt, debet eo puncto imposito insigniri. Et alioqui perpetuò sic legenda est, quasi Hebraicum Dagges habeat, quo scilicet abiecta litera Nun quodam modo representetur. Reperi etiam vnum verbum, quod in futuro habebat literam Olaph loco Nun, siue ea fuerit relicta huius inflexionis nota, qua Praeteritum & Mandatiuus modus formatur, siue ideo ascita, vt eius syllabae vocem efficeret maiorem; cum alioqui secunda litera positionis vix posset geminari. Est autem illud deduces, Act. xiii. est enim positio insolens, & nouum est. Nunc subiiciam

Praeteritum verbi in Hiphil.

2. pl. m.	3. f. masc.
2. pl. f.	3. f. fem.
1. pl. c.	2. f. masc.
Benoni.	2. f. fem.
1. f. com.	1. f. com.
Plural.	Plural.
3. pl. masc.	3. pl. masc.
3. pl. fe.	3. pl. fe.

modo Infinito prorsus idem quod de futuro est existimandum; cum in eius initio sit litera Mim. ascita. Dicimus ergo à verbo dedit, ad dandum, Psal. lxxviii. à exiuit, ad exeundum, Act. xvi. Sed adiungam exemplum de Imperatiuo, Futuro, & Infinito. Nam, vt dixi, Praeteritum, & Participia prorsus more perfectorum verborum inflectuntur.

Igitur verbum sic variatur.

Imperatiuus verbi custodiuit.

Singular.

2. f. masc.

2. f. fem.

Plur.

2. pl. masc. vel 2. pl. fem.

2. pl. fem. vel 2. pl. fem.

Futurum sing.

1. f. communis.

2. f. masc.

2. f. fem.

3. f. masc.

3. f. fem.

Plurale.

1. pl. com.

2. pl. masc.

2. pl. fem.

3. pl. masc.

3. pl. fem.

Infinitum.

Infinitum.

DE PIEL VERB. A NVN INCHOATORVM.

PORRò ista verba, cum secundum Piel variantur, nusquam amittunt suum Nun. nimirum, quia literae seruales à principio ascitae hic non coalescunt in vnam syllabam cum literis positionis, non potest secunda thematis aut Kusoi recipere, aut saltem quasi haberet Dagges, geminata voce pronnnciari; ad ostendendam literae Nun absentiam. Cum igitur in hac forma nihil à perfectis verbis differant; non

istis plura per se ipsi intelligere. Superest autem, vt de verbis imperfectis similiter paucis disseramus: eaque in singulis ordinibus exponamus, è quibus & positiones ipsas, & earum genera, numeros, personas, tempora, modos denique discernere facile possint, qui in legendis auctoribus versantur. Meminisse autem volo lectores, quae de personis modisque per puncta discernendis; quae item de participiis per diuersas personas variandis, propè verborum modo, & de Hithpael forma, quae nunc à Kal, nunc à Piel ducitur; haec, inquam, & eis similia, quae vniuersè de perfectis verbis exposuimus; ea pleraque omnia ad imperfecta quoque verba posse accommodari: etiam si à nobis nulla in horum tractatione facta fuerit mentio.

DE VERBIS QVORVM PRIMA LITERA EST NVN.

INTER verba imperfecta primo loco enumerabam ea, quae litera Nu habet in suae positionis initio. Haec igitur verba in prima inflexionis formula, hoc est, in Kal, nihil à perfectis sunt diuersa in tempore Praeterito, aut Participiis. At in modo Mandatiuo plerumque abiiciunt literam Nun. Nam à custodiuit, est custodi. Pf. xv. Et à exiuit, est exi. Luc. v. A cecidit, est cade, Mat. xxi. à excutere, excutite, Lu. ix. Mat. x. & numero pluriu, à pulfauit, est pulfate, Matt. vii. Porro in futuro similiter ea litera abiicitur. & quidem eò facilius, quod ei temporali literae sunt praependendae, nempe. His enim fit, vt absens Nun, possit per punctum Kusoi supra proximam positum literam representari; si ea eius sit capax. Igitur à dedit, fit dabo, Psal. ii. geminata litera Tau per Kusoi impositu. Similiter, à custodiuit; est custodies, Psalmo xii. à descendit; descendit, Psal. xxxi. In quo verbo obseruandum est, literam Tau esse lenem, nisi mendum est. Nimirum cum litera Nun exciderit, ipsa litera Heth sic est pronnncianda, quasi scheua mobile, vt vocant, sub se habeat. Denique de

2. f. m. **ܐܘܠܐ**
 2. f. fem. **ܐܘܠܐ**
 3. f. maf. **ܐܘܠܐ**
 3. f. fem. **ܐܘܠܐ**
 Plurale.
 1. plur. comm. **ܐܘܠܐ**
 2. pl. maf. **ܐܘܠܐ**
 2. pl. fem. **ܐܘܠܐ**
 3. pl. maf. **ܐܘܠܐ**
 3. pl. fem. **ܐܘܠܐ**
 Infinitum.
ܐܘܠܐܘܐ . ܐܘܠܐܘܐ . ܐܘܠܐܘܐ
 &c. **ܐܘܠܐܘܐ**

DE HITHPAEL VERB. QVÆ OLAPH
aut Iud habent primam literam.

FORMVLA Hithpael, in huiusce ordinis verbis, cùm à Kal, aut Piel fit, planè perfectorum verborum more variatur . at quando ab Hiphil (nam inde & ista , & quæ in proximo ordine sequentur verba, suum Hithpael aliquando ducunt) Igitur quando ab Hiphil, hoc est , cùm prima positionis litera mutatur in Vau consonantem, tum verò præter Tau syllabæ, ܐܘܠܐ, alterum insuper Tau affumit, ante Vau. Neq. enim alioqui huius literæ vlla vox esset. vt à verbo **ܐܘܠܐܘܐ**, fit Hiphil **ܐܘܠܐܘܐ** . Et ab eo Hithpael, **ܐܘܠܐܘܐ** additus est, Galat. III. Quod in Benoni dicitur **ܐܘܠܐܘܐ**, Marci v. & numero plurium **ܐܘܠܐܘܐ**, Act. v. In futuro **ܐܘܠܐܘܐ** Heb. XII. Et hætenus de verbis, quorum capita interdum mutilantur. Iam verò pergemus ad cetera imperfectorum genera.

DE VERBIS, QVORVM MEDIA LITERA QUIESCIT.

PROXIMA sunt ea verba, quæ in medio sunt manca. Sunt autem ea, quorum media positionis litera est Vau, quæ nunc latet prorsus; nunc silet, siue quiescit; vt Grammatici loquuntur. Interdum etiam in aliam literam commutatur. Qualia sunt **ܐܘܠܐܘܐ** stetit, **ܐܘܠܐܘܐ** iudicavit, **ܐܘܠܐܘܐ** pernoctavit, **ܐܘܠܐܘܐ** posuit. Habentq. ista vocalem quartam in simplici positione, qua discerni possunt ab iis, quæ cùm duas

aluit. Et Benoni **ܐܘܠܐܘܐ**. Modus infinitus **ܐܘܠܐܘܐܘܐ** perdere, Psalm. x. Et cum affixo pronomine **ܐܘܠܐܘܐܘܐܘܐ**, perdere nos, Marc. i. Sic verbum **ܐܘܠܐܘܐ** sedit, quod in Kal non aliter abiiciebat suum Iud, atque illa suum Nun, quæ hoc primo loco habent; facit Hiphil, **ܐܘܠܐܘܐ** collocauit, Psal. XLII. Et Benoni, **ܐܘܠܐܘܐ** collocans, Psal. CXXIII. Futurum, **ܐܘܠܐܘܐ** collocabit. ibidem. Sed enim hac lege non tenetur verbum, **ܐܘܠܐܘܐ** didicit. abiicit enim prorsus suum Iud in hac inflexione. Facit enim Hiphil **ܐܘܠܐܘܐ** docuit, à quo est Benoni, **ܐܘܠܐܘܐ** docens. Et futurum **ܐܘܠܐܘܐ** docebit. Imperatiuus, **ܐܘܠܐܘܐ** doce, Ps. c XLII. Iam verò adiungam ipsam formulam, per verbum **ܐܘܠܐܘܐ** comedit.

Præteritum.

3. f. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**. **ܐܘܠܐܘܐ**. **ܐܘܠܐܘܐ**
 3. f. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. f. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. f. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**
 1. f. communis, **ܐܘܠܐܘܐ**
 Plurale.
 3. plural. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**
 3. pl. fem. **ܐܘܠܐܘܐ** vel, **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. pl. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. pl. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**
 1. plu. com. **ܐܘܠܐܘܐ** vel, **ܐܘܠܐܘܐ**

Benoni.

fing. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**
 fing. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**

Plurale.

plur. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**
 plur. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**

Paul.

in ceteris vt Benoni. **ܐܘܠܐܘܐ** fing. maf.

Imperatiuus.

2. f. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. f. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**

Plurale.

2. pl. maf. **ܐܘܠܐܘܐ** vel, **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. pl. fem. **ܐܘܠܐܘܐ** vel, **ܐܘܠܐܘܐ**

Futurum.

1. f. com. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**

EXEMPLVM INFLECTENDI VERBUM **ܐܘܠܐܘܐ** sollicitus fuit, & similia, quorum prima litera est Olaph, aut Iud quiescens; in futuro & in modo infinito.

Futurum singulare.

1. f. com. **ܐܘܠܐܘܐ**. **ܐܘܠܐܘܐ**
 & ita in aliis. **ܐܘܠܐܘܐ** vel, **ܐܘܠܐܘܐ** 2. f. maf.
 2. f. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**
 3. f. maf. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**
 3. f. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**

Futurum plurale.

1. pl. c. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. p. m. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**
 2. p. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**
 3. plu. m. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**
 3. p. fem. **ܐܘܠܐܘܐ**

Modus infinitus.

ܐܘܠܐܘܐ. **ܐܘܠܐܘܐ**. **ܐܘܠܐܘܐ**. **ܐܘܠܐܘܐ**
 &c. **ܐܘܠܐܘܐ**, **ܐܘܠܐܘܐ**

Ceterum Præteritum, Participia, Mandatiuus deniq. modus, qualia sint, aut quomodo formentur, nihil opus est adscripta formula ob oculos ponere: cùm à perfectorum verborum inflexione nihil differant. Obseruandum tamen est, in huius classis verbis plerumq. vocalem tertiam, aut secundam primo loco audiri. Dicimus enim, **ܐܘܠܐܘܐ** dixit, **ܐܘܠܐܘܐ** sedit, **ܐܘܠܐܘܐ** venit. At **ܐܘܠܐܘܐ** dedit, habet primam vocalem. Et hætenus de huius ordinis prima inflexione.

DE PIEL VERB. QVORVM PRIMA LITERA EST OLAPH, AUT IUD.

PORRò in Piel vix fit, vt in istis verbis, præter perfectorum normam aliquis casus accidat, vnde non faciliè possint agnosci. quare hanc inflexionem nullo speciatim exemplo persequi est necesse.

DE HIPHIL.

AT in Hiphil, siue primum elementum est Olaph, siue Iud; etiam in iis verbis, quæ nuper dicebamus in Kal imitari prorsus ea, quorum prima litera est Nun; mutatur in omnibus & modis, & temporibus, in Vau consonantem. vt à verbo **ܐܘܠܐܘܐ** petiit, fit Hiphil **ܐܘܠܐܘܐ** perdidit. Ab **ܐܘܠܐܘܐ** comedit, fit **ܐܘܠܐܘܐ** pauit, cibum dedit, aluit.

suam Syri linguam acceperunt; in huiusmodi verbis literam Nun interdum loco Iud vsurpant. Dicunt enim illi, **ܐܘܠܐܘܐ** cognoscam: **ܐܘܠܐܘܐ** cognosces, &c. pro **ܐܘܠܐܘܐ**, & **ܐܘܠܐܘܐ**, à verbo **ܐܘܠܐܘܐ**. Igitur Syri in hisce talibus verbis, cùm Iud reiiciunt, si secunda positionis capax est puncti Kusoï, hoc illi apponunt. Dicunt enim à verbo **ܐܘܠܐܘܐ** sedit, in modo mandatiuus **ܐܘܠܐܘܐ** sede. In futuro **ܐܘܠܐܘܐ** sedebo, **ܐܘܠܐܘܐ** sedebis, **ܐܘܠܐܘܐ** sedebunt, Psal. CXXXI. & in modo infinito, **ܐܘܠܐܘܐ** ad sedendum, Ps. LXVIII. & CXXXVI. A **ܐܘܠܐܘܐ** sciuit, est mandatiuum **ܐܘܠܐܘܐ** scitote, Psal. IV. & futurum **ܐܘܠܐܘܐ** scient, Psalmo IX. Denique infinitum **ܐܘܠܐܘܐ** scire, Marc. I v. Igitur in huiusmodi verbis secunda radicalis, etiam si Kusoï non habeat, est tamen pronuntiatione veluti geminanda, cùm abiecto Iud, vlla ante eam seruilis litera est posita: planè vt de superioris ordinis verbis exposuimus, quorum prima positionis litera erat Nun. Multa verò etiam sunt, quæ cùm verbis habentibus Olaph primo loco, propè gemina esse videntur. In his itaq. seruilis literæ temporis futuri, & modi Infiniti habent vocalem longam; quæ plerumq. tertia est; interdum autem secunda: planè vt de iis diximus, quorum primum elementum est Olaph. Quin, ferè post eas literas loco absentis Iud, litera Olaph adscripta est. vt à verbo **ܐܘܠܐܘܐ** iuravit, Futurum est **ܐܘܠܐܘܐ** iurabit, Hebr. v. i. à **ܐܘܠܐܘܐ** peperit, **ܐܘܠܐܘܐ** pariet Maria, Mat. i. à **ܐܘܠܐܘܐ** sollicitus fuit, **ܐܘܠܐܘܐ** solliciti eritis, Matth. vi. & **ܐܘܠܐܘܐ** sollicitus erit, Ibidem. Similiter à verbo **ܐܘܠܐܘܐ** possedit, fit modus Infinitus **ܐܘܠܐܘܐ** ad possidendum. à **ܐܘܠܐܘܐ** oriri, est futurum **ܐܘܠܐܘܐ** orietur: Psalmo CXXXV. Sed exemplorum satis est. Adiungam autem formulam ad ostendendum futura, & infinita eorum, quæ vel Olaph, vel Iud in istis temporibus & modis habent in vocali longa, quiescens. Nam quæ imitantur verba habentia Nun primo loco suæ positionis, ea ad illorum normam accommodari faciliè possunt.

quamquã id sæpius faciunt in eo ordine verborũ, q̄ posteriores duas literas habet geminas. Sed de quadratis post dicemus.

DE HIPHIL VERB. QVORVM litera media quiescit.

PORRO in Hiphil fit ex media litera Vau, Iud. Et litera quæ à principio asciscuntur, more eius formæ, habet primã vocalẽ. vt à verbo ʔm̄ altus fuit, est Hiphil ʔm̄, Pf. cxvii. Benoni ʔm̄ exaltans. Paul aliquãdo est simile Benoni, aliquãdo verò habet secundo loco vocalem quartã, absq̄. litera Iud. vt ʔm̄ affuetus. à verbo inusitato ʔm̄ Luc. i. & ii. Imperatiuus & Futurũ, ʔm̄ exalta, aut exaltabo. Sunt tamẽ pauca quedã, quæ hîc Vau mutãt non in Iud, sed in Olaph quiescens in vocali secunda. Nam à ʔm̄ bonus fuit, est Benoni ʔm̄ benefaciens, beans, Pf. xviii. in litera Teth. et futurũ ʔm̄ beabit, Pf. xlii. Atq. similiter à ʔm̄ malum esse, est Benoni, ʔm̄ malo afficiens, Pf. xli. & præteritum ʔm̄ malo affecisti, Pfal. xlii. Interdũ etiam omisso Olaph manet vocalis secunda, vt ʔm̄ benefac Dñe, Pfal. li. sed ea terminatio est propria verborũ, quæ duas posteriores literas habet geminas, cum hîc alteram abiiciunt; vt suo loco dicemus. Infinitiuus quoque modus, suo more, amat vocalem quartam secundo loco. Sed proponam etiam huius inflexionis formulam.

Præteritum.

- ʔm̄ 3. f. m.
- ʔm̄ 3. f. fem.
- ʔm̄ 2. f. m.
- ʔm̄ 2. f. fem.
- ʔm̄ 1. f. communis.
- Plurale.
- ʔm̄ 3. pl. masc.
- ʔm̄ vel ʔm̄ 3. pl. fem.
- ʔm̄ 2. pl. m.
- ʔm̄ 2. pl. fem.
- ʔm̄ vel ʔm̄ 1. pl. communis.
- Benoni.
- ʔm̄ sing. masc.
- ʔm̄ sing. fem.

Plurale.

Plurale.

- ʔm̄ & ʔm̄ 2. pl. m.
- ʔm̄ & ʔm̄ 2. pl. fe.

Futurum.

- ʔm̄ 1. f. com.
- ʔm̄ 2. f. m.
- ʔm̄ 2. f. f.
- ʔm̄ 3. f. m.
- ʔm̄ 3. f. fem.

Plurale.

- ʔm̄ 1. pl. c.
- ʔm̄ 2. pl. m.
- ʔm̄ 2. pl. f.
- ʔm̄ 3. pl. m.
- ʔm̄ 3. pl. f.

Infinitum.

- ʔm̄
- ʔm̄
- ʔm̄

DE PIEL VERB. QVORVM MEDIA QUIESCIT.

SI quando autem huius classis verba accommodanda sunt ad formam secundæ inflexionis; tum mutata media litera in Iud consonantem, variantur suis casibus planè sicut perfecta. vt à ʔm̄ risit, est futurum Piel, ʔm̄ deridebit, Pfal. ii. & Benoni, ʔm̄ irridentes, Act. ii. Similiter à ʔm̄ bonus fuit. Est in Piel Mandatiuum ʔm̄ parate, Matt. i. Et Benoni, ʔm̄ præparans. & Paul ʔm̄ præparatus. Deniq. à ʔm̄, altus fuit, fit Paul, ʔm̄, pro, ʔm̄ exaltatus, Pfal. xlvii. Videtur quidem interdum in hoc secundo participio, siue Paul litera media quiescere: idq. aliquãdo in quarta vocali, vt ʔm̄ persuasi sumus, Luc. i. à verbo ʔm̄ & ʔm̄, affuetus, Marc. x. & x v. ac alibi sæpè. aliquãdo verò in tertia vocali, vt ʔm̄ loti. Petri iii. in extremo. Sed credibilius est ista ad Hiphil pertinere, & feruilem literam Mim cum vocali prima esse scribendam. At enim fiunt apud Syros ex huiusce generis verbis in Piel nonnumquã verba, quæ vocatur quadrata; repetitis literis primis, & vltimis, quale est ʔm̄, & ʔm̄.

dem mediam literam Vau: sed ea neque occultatur, neq. filet. ac proinde non pertinent ad hanc classẽ. Sed habent se legibus perfectorum verb. vt ʔm̄ candidus fuit. vnde est futurum, ʔm̄, ero candidus, Pfal. li. & ʔm̄ gaudere, gestire, exsultare, verbũ in Psalms vñtatissimũ. à quo est ʔm̄ exsultauit gloria mea. Sic enim legunt Syri Act. i. i. vbi in Græcis & Latinis scriptum est, Exsultauit lingua mea. Et futurum, ʔm̄, exsultabo, Pfal. i. x. & ʔm̄ saltauit. à quo est futurum ʔm̄ trafiliam, Pfal. xviii. Sed non possum annumerare omnia; sunt enim nimis multa. Adiungam ergo formulam huius ordinis, in coniugatione Kal.

FORMVLA KAL VERBORVM quiescentium in medio.

Præteritum.

- ʔm̄ 3. f. m.
- ʔm̄ 3. f. fem.
- ʔm̄ 2. f. m.
- ʔm̄ 2. f. fem.
- ʔm̄ 1. f. com.
- Plurale.
- ʔm̄ 3. pl. m.
- ʔm̄ vel ʔm̄, ʔm̄ vel ʔm̄ 3. pl. fe.
- ʔm̄ 2. pl. m.
- ʔm̄ 2. pl. fe.
- ʔm̄ vel ʔm̄, ʔm̄ vel ʔm̄ 1. pl. c.

Benoni.

- ʔm̄ 1. f. m.
- ʔm̄ 1. f. fem.

Plurale.

- ʔm̄ pl. masc.
- ʔm̄ 1. f. fem.

Paul.

- ʔm̄ 1. f. masc.
- ʔm̄ 1. f. fem.

Plurale.

- ʔm̄ plur. m.
- ʔm̄ pl. fem.

Imperatiuus.

- ʔm̄ 2. f. m.
- ʔm̄ 2. f. fem.

Plurale.

posteriores thematis sui literas habent geminas, sæpè altera omiſſa vsurpantur. In his enim non quarta, sed prima plerumq. vocalis est, vt ʔm̄ passus est. ʔm̄ aspersit. ʔm̄ intrauit, &c. Sed de his post dicemus. Ad illorum ordinem pertinent etiam ea, quæ habent medio loco literam Iud, silentẽ cũ tertia vocali, quale est verbum ʔm̄ mortuus est; & si qua sunt ei similia. Hoc enim demum in futuro per Vau in medio effertur, in aliis autẽ modis & temporibus per Iud; excepto Benoni. Solet autem in istius ordinis verbis litera media Vau nõ apparere in toto præterito: atq. in Benoni singulari masculinũ, mutari in Olaph, in ceteris verò casibus in Iud: vt & in Paul quoq. Dicimus enim in Benoni ʔm̄ stans; ʔm̄ manens; ʔm̄ ponens; ʔm̄ iudicans; ʔm̄ moriens, Ro. xiv. Et nonnumquã more perfectorum verborũ, ʔm̄ stans. In numero verò plurali ʔm̄ stantes. & genere feminino, ʔm̄ stans mulier. ʔm̄ stantes mulieres. Efficitur autem etiam alia forma Benoni istorũ verborũ, mutato Vau in Iud consonantem, positaq. vocali prima, loco primo, & quarta secundo loco, vt ʔm̄ stans; ʔm̄ debens, à verbo ʔm̄ Heb. i. & per vocalẽ tertiã secundo loco in iis verbis, quæ, vt dixi, per Iud vsurpantur. vt ʔm̄ mortuus; Heb. x. Sed ista mihi nomina potius, quàm participia esse videtur. Porro in modo Mandatiuo, Vau apparet quidẽ, sed filet: habetq. vocalẽ quintã supra se, longam, vt ʔm̄ surge, ʔm̄ surgite, &c. Futurũ verò ab Imperatiuo formatur per præpositas literas, ʔm̄, quæ litera hîc plerumq. habet vocalem secundam. vt ʔm̄ mouebor, Pfal. x. Sed verbũ ʔm̄, solet ferè in Mandatiuo & Futuro, pro Vau habere Iud, cũ tertia vocali lõga. vt ʔm̄ ponite corda vestra, Pf. xlviii. ʔm̄ ponam oculos meos super te, Pfal. xxxii. & Pfal. lxxxi. &c. In modo Infinito rursus occultatur Vau: & litera feruilis Mim plerumq. habet vocalem secundam: quando tamen ei præponitur Lomad, tũ ferè caret vocali. vt ʔm̄ stare, ʔm̄ ad standũ, Pfal. xviii. ʔm̄ ad iudicandũ, Pfal. lxxvi. At enim multa sunt apud Syros verba, quæ habet qui-

och; non rarò tamen seruato Iud, syllaba ath, vt in perfectis verbis fieri solet. Dicunt enim Syri $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ voluit femina. à verbo $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$. Et $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vidit femina. à verbo $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$. & $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$, displicuit, frequens verbum, à $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$. & similiter in aliis multis. Amittunt etiam in tertia persona numeri pluralis, tam masculina, quàm feminina: habentq. in masculina quidem ante Vau; in feminina verò, ante Iud; quæ illius numeri notæ sunt, vocalem primam in Kal. vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ voluerunt viri, $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ voluerunt femina. Si tamen asciscitur pronomina, recipiunt Olaph; & interdum asciscunt, etiam insuper literam Vau: vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ quæ fuerunt eam. Psalm. LIII. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ viderunt me. Psalm. XLII. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ viderunt eum. Hebr. XI. Quamquam sunt, etiam multa, quæ hanc personam masculinam faciant per Iud cum vocali tertiâ ante Vau. vt à verbo $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ multus fuit, est $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ multiplicati fuerunt. Psalm. III. & XXV. Similiter à verbo $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ tentauit, est $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ tentauerunt, & ita in aliis multis. In ceteris aut omnibus casibus habet Iud loco tertij elementi, quod in prima persona singulari semper habet ante se vocale tertiam, vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ volui. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ legi. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vidi, &c. In secundis verò personis vtriusque numeri, plurimum habet ante se vocalem primam. vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ voluisti. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ voluistis. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ habitasti. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ habitastis, &c. Est tamen etiam hic aliquando vocalis tertia: sed id sæpius in Piel, & Hiphil fit; nisi fallor, quàm in Kal. vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ liberaasti. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ soluisti. Quo casu distinguitur hæc persona à prima, per punctum Kufoi; quod in bonis libris occupat verticem literæ Tau: efficitq. eius in pronunciatione vocæ, quasi subscriptum sit scheua Hebræorum. Nam in prima persona Tau perpetuò lene est; habetque ruchoch; vt alibi diximus: nisi si affixa pronomina punctorum rationem murent. Porro in prima persona numeri pluralis sæpè habet primâ vocalem ante Iud. vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ nauigauimus, Act. XXVII. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vidimus. Luc. V. Ioã. I. &c. Porro Benoni fit more modoq. verborum perfectorum. vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vocans. & $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vidēs, &c. Et quorū aliqui extrema positionis litera est Iud, ea hîc

Benoni.

Imperatiuus.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. sing. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. sing. fem.

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. plur. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. pl. fem.

Futurum.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 1. f. communis.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. f. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. f. fem.

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 1. pl. communis.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. pl. m.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. pl. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. pl. m.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. pl. fem.

Infinitum.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$

DE VERBIS, QUORVM POSTRE-
MUM ELEMENTUM QUIESCIT.

IAM venimus ordine ad ea verba, quorum finis varius est. hoc est, quæ literam Olaph, aut Iud ultimo loco habent. Nam quæ apud Syros litera He terminatur, ea ad perfectorum ordinem pertinet. vt ex verbo $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$, hoc est, æger fuit; constat, Psalm. XXXI. LXIV. LXVIII. & aliis locis. Sunt autem huius ordinis verba apud Syros maximo numero. quo diligentius eorum variatio est obseruanda. Igitur hoc primum de ipsis vniuersè dicimus, sæpè Olaph & Iud inter se commutari. Et cum Olaph ultimo loco habent, tum in simplici positione audiri plerumq. vocalem quartam in secunda syllaba; at cum Iud, tertiam. vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ habitauit. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ respondit. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ gaudius est. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vidit. Porro vtraq. amittunt sæpè tertium positionis suæ elementum, in tertia persona feminina numeri singul. præteriti temporis formanda; terminaturq. ea syllaba

positam. vt $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ exaltatus sum. Psalm. XLVI. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ iudicabuntur, Psalm. VI. At enim vt in Piel, sic in hac quoq. formâ interdum inflectuntur verba more Perfectorum; mutato Vau in Iud consonantè. Neq. cum id fit, geminatur Tau. exemplū exstat Matth. VII. in $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ iudicabimini. Et Psalm. XXXIII. in $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ intelligens, à verbo huius ordinis, $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$. Sed & in futuro, eæ personæ quæ præposita, feruili litera Tau formatur, vnicum Tau ferè solent asciscere; quod imposito Kufoi pronunciationem geminam habeat: ne videlicet vna litera ter continuò scribèda sit; vt Rom. XI. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ ne te ipse efferas. & Matth. V. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ conculcabitur sal insipidū, scilicet. À verbo tamen $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ malus fuit, inuenitur Hithpael, $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ malo affectus est, Matth. XXI. vbi loco alterius Tau, mansit Olaph ex forma Hiphil, vnde hoc Hithpael formatur. Et rursum Mat. XXVI. $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$, posito Olaph post Beth, vt in Hiphil dicebamus. verum hoc posteriore loco existimo literam Tau esse pūcto Kufoi imposito geminadâ. verū ista anomia sunt, & singulariter obseruadâ. Sed adiugâ etiâ huius inflexionis formulâ.

FORMVLA HITHPAEL VERB.
quiescentium in medio.

Præteritum.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. singul. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. f. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 1. f. com.

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. plur. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. pl. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. pl. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. pl. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 1. plur. communis.

Benoni.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ sing. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ sing. fem.

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ pl. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ pl. fem.

Impera-

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ plur. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ plur. fem.

Paul.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ sing. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ sing. fem.

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ pl. m.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ pl. fem.

Imperatiuus.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. fem.

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. plur. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ vel $\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. plur. fem.

Futurum.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 1. f. communis.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. f. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. f. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. f. fem.

Plurale.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 1. pl. com.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. pl. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 2. pl. fem.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. plur. masc.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$ 3. plur. fem.

Infinitum.

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$

$\Delta\text{ܘܚܝܢ}$

DE HITHPAEL VERBORVM, QUÆ
habent mediam literam quiescentem.

IN Hithpael autem hoc proprium est huius ordinis verborum, quod litera feruilis Tau, quæ à capite ascita insigne est huius inflexionis, geminatur. ceterum quod ad positionis literas attinet, eæ similiter se habet atq. in Hiphil. Est enim Iud in medio, cum tertiâ vocali longa. Nam vt in superiore ordine dixi, formât etiam ista verba suum Hithpael; præter aliorum morem; ab Hiphil. Debet autem posterius Tau ita legi, quasi scheua Hebræorū habeat. Et in bonis libris vbiq. habet duritatis notam, hoc est, Kufoi, in vertice ap-

numeri, temporis præteriti plerumq. est tertia vocalis, non prima, in secunda syllaba, vt à **خبر** exhilarauit, est **أخبار** exhilarasti omnes, qui eum odio habent, Pſalm. LXXIX. **أخبار** liberaſti, Pſal. LIV. **أخبار** ſoluisti, Pſ. XXX. & in numero plurium **أخبار** & **أخبار** &c. Similiter tertia pluralis feminina ſepè per tertiam, nõ autem primam vocalè terminatur. vt **بنوني** reuelarunt feminæ: Benoni est huiusmodi, **مكتوب** cõtemplans: **مكتوب** ostendēs. In plurali verò numero interdū est vocalis ſecunda vltimo loco, vt in Kal: interdū tertiã, vt **مكتوب** mundantes, Mat. XXIII. & **مكتوب** tentantes, Mat. XXII. Et genus femininū, **مكتوب** contemplans mulier, **مكتوب** contemplātes, fem. Ceterum in Paul ferè est Iud vltimo loco cum vocali prima, vt **مكتوب** paralyticus, diſſolutus, Act. IX. **مكتوب** tentatus, Heb. I V. **مكتوب** **مكتوب**, innocens, Mat. XXV II. Alioqui in ceteris caſibus ipſo orationis ſenſu magis, quàm voce dignoſci Paul à Benoni poteſt: vt de perfectis quoq. diximus. Modus Imperatiuus habet ſecundo loco plerumq. vocalè quartã, ſeruato Olaph. vt **مكتوب** ora. **مكتوب** redime. **مكتوب** muta. **مكتوب** ostende, Ioan. VII. Et abiecto Olaph, propter aſcita ad finē pronomina, **مكتوب** ostende mihi. **مكتوب** eſto nobis propitiuſ. **مكتوب** redime nos. In reliquis porò caſibus planè imitatur formam Kal. vt **مكتوب** ostende tu femina. **مكتوب** ostēdite viri. **مكتوب** redimite viri. **مكتوب** redimite feminæ &c. Est etiã vbi, modo verborū perfectorū, habetur vocalis ſecunda loco ſecūdo. vt **مكتوب** ostēde, Pſal. LXXIX. & Luc. V. In Futuris autem ſe habet vltima ſyllaba vt in Kal. veluti **مكتوب** ostendam, **مكتوب** redimam, &c. manēte Olaph, quod in vocali ſecunda quieſcit. Est tamen ad Titum capite II. poſitum Nun, pro Olaph; niſi mendum est. Scribitur enim illic **مكتوب** vt purgaret ſibi populum. Denique modus Infinitus plerumq. hīc fit per proſchematicum, adiecta litera Vau ad finem, mutatoque Olaph in Iud. vt **مكتوب** ad purgandum. & cum affixo aſcito Tau mundare me, Marth. VII. & Marci I. Sed ponam ante oculos formulam.

D Præte-

Imperatiuus.

- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. ſing. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. ſ. fem.
- Plurale.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. pl. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. pl. fem.
- Futurum.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 1. ſ. communis.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. ſ. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. ſ. fem.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 3. ſ. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 3. ſ. fem.
- Plurale.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 1. pl. com.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. plur. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. plur. fem.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 3. pl. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 3. plur. fem.
- Infinitum.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب**

SE D enim monendus mihi iterum lector est: Omnia Participia, cuiusuis ordinis verborum, nõ solūm sic inflecti poſſe, vt ego in istis tabulis propoſui, sed etiam ſimiliter per diuerſas perſonas variari, atq. in prima tabula, in Participio verbi **مكتوب** ostendimus. Dicunt enim Syri **مكتوب** illa legens. & **مكتوب**. Item **مكتوب** tu legens, siue legis, & **مكتوب**. Et in genere feminino **مكتوب** tu femina legis, & **مكتوب**. Rurſus numero plurinū dicunt, **مكتوب** vos viri legitis; & **مكتوب**. Similiter genere feminino **مكتوب** vos feminæ legitis, & **مكتوب**. Deniq. perſonam primā pluralem non solūm formant ad hunc modū, **مكتوب** nos legimus: sed etiam **مكتوب**.

DE PIEL VERBORVM, QVORVM postrema litera quiescit.

PORRÒ in Piel habet istorum verborum prima litera; sicut & perfectorum; vbiq. vocalē primam. ceteroqui infrequentes syllabæ sic ferè variantur per diuerſas perſonas, & numeros, vt in Kal: niſi quòd hīc in ſecūdis perſonis vtriuſq.

num elementū est Olaph. Nam hoc verbum etiam hīc aſcicit interdū Olaph, vt **مكتوب** viuemus. & **مكتوب** viuet filia mea, Matth. IX. In quo exemplo non acceſſit Iud, per paragogen ad finem, in tertia perſona ſingulari, generis fem. quod vt in aliis verbis interdū fieri ſuprà monuimus, ita in hoc ordine frequēter fieri obſeruaſſe videor. Deniq. modus infinitus ſæpè habet formam verborum perfectorum. Estq. Olaph in fine, etiam in iis que alioqui Iud terminatur. vt **مكتوب** vocare. **مكتوب** caſtigare. **مكتوب** videre. **مكتوب** peccare. Sed cum aſcicitur Vau ad finem per paragogen; aut cum annectuntur affixa pronomina, tum mutatur Olaph in Iud. vt **مكتوب** quærere eum, Matth. II. Sed ſubiiciam formulam vniuerſæ inflexionis Kal, verborum, quæ habent vltimam literam quieſcentem.

Præteritum Kal.

- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 3. ſ. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 3. ſ. fem.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. ſ. m.
- مكتوب** 2. ſ. fem.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 1. ſ. communis.
- Plurale.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 3. plur. maſc.
- مكتوب** 3. pl. fem.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. pl. m.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 2. pl. fem.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** 1. pl. communis.
- مكتوب**
- Benoni.
- مكتوب . مكتوب** ſ. maſc.
- مكتوب . مكتوب** ſ. fem.
- Plurale.
- مكتوب . مكتوب** pl. m.
- مكتوب . مكتوب** pl. fem.
- Paul.
- مكتوب . مكتوب** ſ. maſc.
- مكتوب . مكتوب** ſ. fem.
- Plurale.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** pl. maſc.
- مكتوب . مكتوب . مكتوب** pl. fem.

Impera-

hīc ferè mutant illam in Olaph. Verūm numero plurali maſculino rursus abiicitur hoc poſtremum elementum: finiturq. iſte numerus per vocalē ſecundam ante Nun; cum in aliis illic ſoleat eſſe vocalis tertia. Dicimus enim **مكتوب** vocantes viri. **مكتوب** videntes viri. At in genere feminino eſt rursus Iud pro tertia poſitionis litera. vt **مكتوب** vocās mulier. & numero plurinū, **مكتوب** vocātes mulieres. Porò Paul, hoc eſt, ſecundum participium, quod paſſionis facit ſignificationem, fit per vocalē ſecundam in ſecunda ſyllaba, in genere maſc. prior verò ſyllaba raptim abſq. vocali adſcripta pronūciatur. vt **مكتوب** proiectus; Act. IX. Et Marci II. **مكتوب** electus. Pſal. XI X. **مكتوب** mundus. Mat. XXIII. In plurali autem numero; vt & in genere feminino; habet interdum prima ſyllaba vocalē primam, ſecunda verò ſecundā ſicut Benoni. vt **مكتوب** electi. **مكتوب** pura, munda. **مكتوب** electa. Sæpè tamen nulla eſt vocalis ſub prima litera, præſertim in numero plurali generis maſculini. Fit autem hoc participium quādoq. more perfectorum verborum. vt **مكتوب** odio habiti. Luc. XXI. In modo autem Mandatiuo genus maſculinum ſingulare fit plerumq. per Iud in fine cum vocali tertia: vt **مكتوب** voca. **مكتوب** crea: plurale verò ſimile eſt tertiæ perſonæ pluralis numeri in præterito. vt **مكتوب** vocate. **مكتوب** ſoluite. Et hīc rursus cum aſcitis pronominibus apparet Olaph: vt **مكتوب** videte eū. Heb. II. At femininum genus fit per vocalē quartam. vt **مكتوب** voca tu femina. **مكتوب** vide tu mulier. In plurali verò, per eandem, addita inſuper conſueta ſyllaba, vt **مكتوب** gaude tu mulier, **مكتوب** gaudete vos mulieres, Luc. XV. **مكتوب** videte vos mulieres, Mat. XXVII. Iam verò à Mandatiuo fit futurum, aſcitis literis **مكتوب**, que ſuo more hīc habent vocalē ſecundam. vt **مكتوب** vocabo, **مكتوب** videbis. Secundo quoq. loco ſimiliter eſt vocalis ſecunda. Nam quorum alioqui tertia poſitionis litera eſt Iud, hīc pro ea ſolent Olaph habere. At verbum, **مكتوب** vixit, anorme eſt; vt poſt exponemus. Eius enim futuri ſeruiſes literæ efferuntur per tertiam vocalē, ſimiliter atq. fit in iis verbis, quorū pri-

כִּכְרִי . כִּכְרִי 3. plur. masc.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 3. pl. fem.

Infinitum.

כִּכְרִי . כִּכְרִי

כִּכְרִי . כִּכְרִי

כִּכְרִי . כִּכְרִי

Et hactenus, tamquam cūrfim, de verbis, quæ simpliciter sunt imperfecta, dictū esto. Nihil enim attinet ea etiam explicare, quæ apud Hebræorū Grammaticos sunt peruagata.

DE VERBIS MULTIFARIAM IMPERFECTIS.

Quæ porò verba plures suæ positionis literas habent instabiles, eā quo sint modo varianda suis vbiq. casibus aut saltem cū mutata occurrunt, quæ sit ipsorū integra positio, facile potest de prædictis fieri coniectura. vt, exempli causa. verbū [כִּכְרִי] parum vsitatum, pertinet capite quidem ad eorū verborū ordinem, quæ habent Iud primum elementū. sine verò ad eorū, quæ terminantur Olaph. Itaq. fit ex eo Hiphil; qua forma plurimum vsurpatur; [כִּכְרִי] confessus est; Ioan. i. mutato, in [כִּכְרִי] omnibus tēporibus, & modis, Iud in Vau: vt in verbo [כִּכְרִי] & [כִּכְרִי] vidimus. Postrema verò syllaba. prorsus variatur, vt verbi [כִּכְרִי]. Sed subiiciam typum integrum.

Præteritum Hiphil.

כִּכְרִי 3. sing. mascul.

כִּכְרִי 3. f. fem.

כִּכְרִי 2. sing. masc.

כִּכְרִי 2. sing. fem.

כִּכְרִי 1. f. communis.

Plurale.

כִּכְרִי 3. plur. masc.

כִּכְרִי 3. plur. fem.

כִּכְרִי 2. plur. masc.

כִּכְרִי 2. plur. fem.

כִּכְרִי vel [כִּכְרִי] 1. plur. com.

Benoni.

כִּכְרִי sing. masc.

כִּכְרִי sing. fem.

D 2 Plurale.

inflexionis sepè curtum esse, amisso prorsus vltimo positionis elemento. Dicunt enim Syri [כִּכְרִי] conuertere, pro [כִּכְרִי], vt Psal. x. c. & alibi sepè: quod ego propter frequentem eius verbi vsū, & singularē affectionem declarandam sic fieri existimo. Subiiciam autem tabulam huius etiam inflexionis, ne quid lector possit desiderare.

Præteritum Hithpael.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 3. f. masc.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 3. f. fem.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 2. f. m.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 2. f. fe.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 1. f. com.

Plurale.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 3. pl. masc.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 3. plur. fem.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 2. plur. masc.

כִּכְרִי . כִּכְרִי 2. plur. fem.

כִּכְרִי vel [כִּכְרִי] 1. pl. communis.

Benoni.

כִּכְרִי . כִּכְרִי sing. masc.

כִּכְרִי . כִּכְרִי sing. fem.

Plurale.

כִּכְרִי . כִּכְרִי plur. masc.

כִּכְרִי . כִּכְרִי plur. fem.

Imperatiuus.

כִּכְרִי vel [כִּכְרִי] 2. f. masc.

כִּכְרִי 2. f. fem.

Plurale.

כִּכְרִי 2. plur. masc.

כִּכְרִי vel [כִּכְרִי] 2. plur. fem.

Futurum.

כִּכְרִי 1. f. communis.

כִּכְרִי 2. f. masc.

כִּכְרִי 2. f. fem.

כִּכְרִי 3. f. masc.

כִּכְרִי 3. f. fem.

Plurale.

כִּכְרִי 1. pl. com.

כִּכְרִי 2. pl. masc.

כִּכְרִי 2. pl. fem.

lerunt mulieres aromata, Luc. xxi v. & c. Benoni [כִּכְרִי] multiplicans, [כִּכְרִי] cōuertens. Paul [כִּכְרִי] reprobatus, Pf. xv. [כִּכְרִי] locus, Heb. x. Imperatiuus modus [כִּכְרִי] multiplica, Psal. l. i. [כִּכְרִי] proiice. Et interdum per vocalē tertiam [כִּכְרִי] multiplica. Futurum [כִּכְרִי] restituiam, [כִּכְרִי] restitues: & ita in ceteris personis. Infinitum rursus plerumq. habet. Vau, [כִּכְרִי] vt [כִּכְרִי] multiplicare, & c. Cū ergo hic, præter primam syllabam; quæ vbiq. talis est, qualis in verbis perfectis; cetera omnia prorsus similia. sint. casibus & terminationibus Piel, cuius modò formulam in tabula exhibuimus, nihil opus esse cenfeo singularem adscribere formulam. Quare pergo ad Hithpael eorundem verborum.

DE HITHPAEL VERBOR. QVORVM postrema litera quiescit.

Deniq. in Hithpael huius ordinis verborum nihil singulariter accidit, præter ea quæ sunt à nobis in Kal, & Piel dicta. Nam ad harū formarum alteram cetera pertinent, si syllabam, quæ passionis nota est, à capite detraxeris. Igitur à verbo [כִּכְרִי] vidit, est in Hithpael, [כִּכְרִי] cōspecti sunt. à [כִּכְרִי] reprobis fuit, est [כִּכְרִי] reprobati sunt, manente litera Iud, vt in Kal, & Piel diximus: quæ alioqui interdum abiicitur. & in genere feminino [כִּכְרִי] reuelata sunt, Pf. xviii. Benoni [כִּכְרִי] reuelatus. Imperatiuus modus [כִּכְרִי] appare tu vir, Psal. lxx. & altera forma quæ vocali quarta terminatur. [כִּכְרִי] reconciliare, Matth. v. [כִּכְרִי] mundare, Matth. viii. & Luc. v. Et genere feminino [כִּכְרִי] conuertere tu ô anima, Psalmo cxv. Numero plurali [כִּכְרִי] erudimini. quod est à Kal formatum, Psal. ii. & [כִּכְרִי] mundamini, à Piel. & genere feminino, [כִּכְרִי] conuertimini vos feminae. Deniq. Futurum fit per vocalem secundam vltimo loco, vt in ceteris quoq. vidimus. vt [כִּכְרִי] mundabor. [כִּכְרִי] narrabo. [כִּכְרִי] narrabit, & c. Postremo Infinitum, plerumq. per proschematismū [כִּכְרִי] bene velle. [כִּכְרִי] reuelari, & c. Obseruadū est aut verbū, [כִּכְרִי], in modo Mādatiuo huius inflexio-

Præteritum Piel.

כִּכְרִי 3. f. masc.

כִּכְרִי 3. f. fem.

כִּכְרִי 2. f. masc.

כִּכְרִי 2. f. fem.

כִּכְרִי 1. f. communis.

Plurale.

כִּכְרִי 3. plural. masc.

כִּכְרִי 3. pl. fem.

כִּכְרִי 2. pl. masc.

כִּכְרִי 2. pl. fem.

כִּכְרִי vel [כִּכְרִי] 1. plu. com.

Benoni.

כִּכְרִי sing. masc.

כִּכְרִי sing. fem.

Plurale.

כִּכְרִי plur. masc.

כִּכְרִי plur. fem.

Paul.

כִּכְרִי sing. masc.

כִּכְרִי sing. fem.

Plurale.

כִּכְרִי plur. masc.

כִּכְרִי plur. fem.

Imperatiuus.

כִּכְרִי 2. f. masc.

כִּכְרִי 2. f. fem.

Plurale.

כִּכְרִי 2. pl. masc.

כִּכְרִי 2. pl. fem.

Futurum.

[כִּכְרִי] . [כִּכְרִי] . [כִּכְרִי] 1. 2. 3. f.

Infinitum.

כִּכְרִי . כִּכְרִי

DE HIPHIL VERB. QVÆ HABENT postremam literam quiescentem.

In Hiphil, si primam syllabam excipias; quæ fit prorsus vt in perfectis verbis diximus; quod reliquum est omnino variatur per casus numerorum, personarumque, vt in Piel ostēdimus. vt [כִּכְרִי] multiplicauit, [כִּכְרִי] multiplicasti, [כִּכְרִי] multiplicauit, [כִּכְרִי] multiplicauerunt. [כִּכְרִי] restituerunt. [כִּכְרִי] attu-

cuius formæ inflexio, aut planè more verborum perfectorum fit, expressis omnibus literis, aut efficitur per verbum quadratum, vt vocant: de quo mox dicturum sumus. Adiungam igitur huius ordinis exemplum in tabula, quàm potero paucissimis.

Præteritum Kal.

- 3. f. maf.
3. f. fem.
2. f. maf.
2. f. fem.
1. f. communis.
Plurale.
3. plural. mafc.
3. pl. fem.
2. pl. maf.
2. pl. fem.
1. plu. com.

Benoni.

- Et sic Olaph. i. Pet. 111.
sing. maf.
sing. fem.
Plurale.
plur. maf.
plur. fem.

Paul fit more perfectorum. Imperatiuum.

- 2. f. maf.

Et ita in ceteris vt in quiescentibus in medio.

Futurum.

- 1. f. com.

Infinitum.

&

Præteritum Hiphil.

- 3. f. maf.
3. f. fem.
2. f. m.
2. f. fem.
1. f. com.

Plurale.

- 3. pl. maf.
3. pl. fem.
2. pl. maf.

D 3

DE VERBIS QUÆ DVAS POSTERIORES LITERAS HABENT GEMINAS.

VT apud Hebræos, ea verba quorum secundum, & tertium positionis elementum eadem est litera, sæpè alterum abiiciunt: sic apud Syros quoque. Nam à humilis, aut afflictus fuit, est afflicta fuit anima mea. quod integrè diceretur: sicut. Et quod significat firmum, fixum, rectum, verum esse, est Hiphil, confirmavit, Pl. c xviii. in litera He. Et in eodè Psalmo in litera Nun, est umbrā faciet, pro, &. Sic Lucæ x. est vexauit, irritauit, pro. Sunt autem ista talia verba sic mutila. sæpè similia. Sed in præterito Kal plerumque eò differunt, quòd habeant primam vocalem; cum illa per quartam efferantur. dicimus enim intrauit, asperit, passus est. At in Benoni non possunt discerni. Nam ipsa quoq. illic plerumq. asciscunt in medium locum literam Olaph; more eorum quorum media litera est Vau. vt intrans. patiens &c. Quamquam & absq. Olaph per solam quartam vocalem in Benoni interdum formetur. Similiter in mandatiuo, & in futuro sæpè similia videntur illis. vt intra. & intra. Sed in istis vocalis quinta est breuis; apponiturq. apiculus supra literam Vau, in bonis libris: at in illis est longa; & habet Vau subscriptum apiculum; vt suo loco diximus. Habent etiam huius formæ verba pleraque aliam secundo loco vocalem quàm quintam in Futuro. Nam ab, dicimus, pati, patitur. Atq. etiã in Infinito. vt pati, Act. 1 x. intrare, Act. x i v. Et in Hiphil est ferè secundo loco vocalis secunda, absq. Iud. vt introduc, Luc. xiv. permittit, Act. x v i. Aut prima, cum hanc potius postulat vltima positionis litera. vt irritauit. confirmavit. quæ duo exempla sunt etiam supra à nobis proposita. At in iis verbis quæ habent literam mediam quiescentem, est eo loco Iud cum vocali tertia, vt in illa classe exposuimus. De Piel nihil dicimus. Nam

Futurum.

- &c.
Plurale.
&c.
Infinitum.
Matth. xi.

CETERVM in Piel non memini me hoc verbum scriptum legere. At in Hiphil satis frequens est. Verum non mutat illic prius suum Olaph, in Vau, quod in fieri vidimus, sed in Iud. Dicunt enim Syri adduxit, venire fecit, attulit. Et numero plurali adduxerunt, Matth. x xi. Et genere fem. attulerunt mulieres, Luc. x x i v. per vocalè tertiam vltimo loco. Finis enim prorsus eodem modo variatur suis vbiq. casibus, vt de iis verbis exposuimus, quorum postremum elementum est Iud, aut Olaph. Igitur Benoni est & plurali numero. Mandatiuum adduc. & numero pluriu adducite, Matth. x xi. Genere autè feminino adduc tu mulier. plurali nu. adducite feminæ. Denique Futurum, adducam, adduces, adducet. Plurali adducet, &c. Postremò Infinitum adducere. Porro in Hithpael nescio an hoc verbu vsurpetur. ego certè, quod memini, nusquam inueni. Ceteru istiusmodi verba in Piel, & in Hithpael similiter prorsus variari debent, atq. ea quæ solam postremam literam habent quiescentem. Quapropter, quòd ad eas inflexiones attingit, sunt ad normam verbi, aut, aut similia exigenda. Iam verò quæ primo loco habent Nun, vltimo autem Iud, aut Olaph, partim ad, partim ad sunt referenda. In quibus hoc singulariter notandum est, literam Nun in ipsis haud ferè abiici, nisi in Hiphil. Nam cum à fine mutilantur, si simul caput amitterent, nimis curta fierent. quod malum compensatur in Hiphil, per præpositam eius inflexionis notam Olaph. Sed ista cognitionem habent, facilem. quare non exponam pluribus, sed pergam ad alia verba, quæ aliqua ratione à perfectis differunt.

Plurale.

- plur. maf.
plur. fem.
Paul.
sing. maf.
sing. fem.
Imperatiuum.
2. f. m.
2. f. fem.
Plurale.
2. pl. m.
2. pl. fem.
Futurum.
1. f. com. 2. 3. m.
Infinitum.
&c.

R VRSVS verbum, cuius & principio & fine est litera Olaph, referri debet partim quidem ad verbi inflexionem, partim ad. Sed quia nusquam non occurrit, & alioqui anorme est, non grauior paucis vniuersam eius etiam inflexionem exhibere in tabula.

Præteritum Kal.

- 3. f. m.
3. f. fem.
2. f. maf.
2. f. fem.
1. f. communis.
Plurale.
3. pl. mafc.
3. pl. fem.
2. pl. mafc.
2. pl. fem.
1. plur. comm.

Benoni.

- f. & pl. m. & f.
Imperatiuum.
2. f. mafc.
2. f. fem.

Plurale.

-

brate. Pſal. verò xxx. & xxxiv. aliſq. locis, eſt Futurũ, **أُؤْمَرُ** extollam. Rurſus Petri ij. eſt Mandatiuum Hithpael, **أُؤْمَرُوا** concupiſcite. & Act. xix. Benoni Hithpael, **أُؤْمَرُوا** extollebatur nomen Ieſu. Deniq. **أُؤْمَرُوا** iactates ſe, Pſalm. xxxv. Sed non pergam plura conquerere. Ex his enim facile quiuis cognoscat, quibus modis iſta verba ſint vbiuis inflectenda.

DE VERBIS ALIIS QUAE PLURES QUAM TRES LITERAS HABENT.

EST & aliud apud Syros verborum genus, quæ pluribus quàm tribus literis conſtant, neq. tamen vllam, ſicut ea quæ proximè diximus, geminatam habent. Sunt autem etiam ea ex poſitionibus trium literarum, vt videntur, facta certorum elementorum acceſſione, quæ aliquando ad initia, interdum in media, nonnumquam ad fines aſciſcuntur, vt à verbo ſimplici, **أَلِه** bibit, factum eſt **أَلِه**. quo crebrò vtuntur Syri, pro illo. Sic à dictione **كَبَل**, quæ Hebræis & Chaldæis ſignificat coram, fecerunt Syri verbũ **كَبَل**, quod uſurpant pro **καρπεντυρ**, obuiam alicui eſſe, & incidere in quempiam, præpoſita litera Somchat. Similiter ab Hebræorum **רָהַב**, quod incitationis, alacritatiſque notionem habet, formarunt eadem præpoſita litera, verbum **רָהַב**, quod iſtis ſignificat, feſtinare, properare. Et à verbo **בָּהַר**, quod apud Hebræos ſignificat ſplendorem, fecerunt **בָּהַר**, appoſita à principio litera Schin, quod uſurpant pro ſuperbire; & ſplendorem, vitæ cultu, præ ſe ferre. Et ab **הָלַף**, quo Hebræi ſignificant mutationem, fecerunt illi per eandem literã aſcitam **הָלַף**. quo verbo ſimiliter vtuntur pro commutare. Deniq. ab **עָבַד**, quod apud Hebræos ad ſeruitutem pertinet, formarunt **עָבַד**, quo ſignificant, ſubiicere, & in ſeruitutem mancipare; aut adigere. à **أَفْج** deſiderare, **أَفْج** inefcare, et fallere cupiditate rei alicuius. à **رָחַח**, quod eſt ebullire, **رָחַח** augere. à **נָדַע** noſcere, **נָדַע** ſignum dare, mutato etiam Iud in Vau, &c. Itaq. ad initia aliquando quidem Olaph, ſæpius autem adhibent illas literas, Somchat, aut Schin. Cùm verò verbum medio loco augent,

aut vna, aut plures literæ geminantur. Fit autè hoc plurimum apud Syros, cùm in iis verbis, quæ duas poſteriores literas habent geminas, prima repetita inter duas geminas media collocatur. veluti cùm à verbo **أَمَر**, quod amarum eſſe ſignificat, efficiunt **أَمَر** irritauit, bilem mouit. **أَمَر** contendit, iurgauit, **أَمَر** moleſtus fuit, vexauit. à **أَمَر** deſiderauit, **أَمَر** concupiuit magno deſiderio. Interdum etiam, cùm in verbis, quæ mediam literam quieſcentẽ habent, omiſſa illa media, reliquæ duæ geminantur. Sic à verbo **أَمَر** altus fuit; cuius media litera Vau eſt; fit **أَمَر** exaltauit, extulit, verbum in Pſalmis frequentiffimũ. Prioris formæ uſurpandæ ratio hæc, niſi fallor, eſt: quòd illiuſmodi verborũ, quorũ poſteriores duæ literæ ſunt geminæ, abſurda eſſet pronũciatio, & dura, in Piel; cùm vna eademq. litera ter ſonaret; præſertim quæ alioqui per ſe voce nõ admodũ facili poteſt efferri, quales ſunt Riſch, Gomal, & ſimiles. Vtuntur enim Syri iſtis quadratis, vt ſic appellem, verbis in ſolo Piel; & in eo Hithpael, quod à Piel ducitur. Poſterioris verò cauſſa ea ipſa afferri poteſt; ob quam Hebræi quoq. in Piel, & Hithpael eorum verborum, quæ mediam literã Vau ſilentem habent; poſtremam geminant, cùm dicunt, **أَمَر** & **أَمَر**. Sed enim eſt & tertia quadratorũ verborum ſpecies, ex verbo, cuius primum elementũ eſt Iud; facta per metatheſin, ſimul & geminationem ſecundæ literæ, & conuerſionem Iud in Vau. Nam à **أَمَر** dicit Syri in Piel, **أَمَر**; & in Hithpael, **أَمَر**, iactauit ſe, extulit ſe, atq. magnificauit: vt Plautino verbo vtar. Nimirum iſta vox & ſuauior eſt, quàm ſi ſimplex Piel, vel Hithpael formeretur, & grandius quiddam ſonat. Sed adiungã exempla ex ſacris literis, de iis verbis, quæ modò dixi. Nam tabulas integras proponere nihil eſt neceſſe; cùm planè more modoq. perfectorum verborum in Piel, aut Hithpael variantur omnibus caſibus. Igitur Pſalmo lxxviii. & Pſal. cv. & cvi. eſt **أَمَر** exacerbauerunt. & alibi Infinitum, **أَمَر**. Et Pſalmo xcix. eſt Mandatiuum, **أَمَر** extollite, efferte, cele-

DE HITHPAEL VERBORVM, QUAE DUAS POSTERIORES HABENT GEMINAS.

QUOD de Piel dicebamus, id de Hithpael quoq. dictũ accipi poteſt. Nam iſta verba, dum ad patiendi notionẽ accõmodantur, plerũq. aut perfectorum modo, aut quadratorũ variantur. Ceteroqui poſſunt à Kal formari, ſola ſyllaba cõſueta illi formæ præpoſita. veluti ſi dicas, **أَمَر**, quæ deinde ſic ſunt ſuis terminationibus varianda, vt in Kal oſtendimus. Quare non fuerit operæ precium hĩc ſingulare exemplum adiungere.

DE VERBO **أَمَر**.

PRIVS tamè quàm ad ea verba progrediar, quæ ex pluribus quàm tribus literis prima cõpoſitione cõſtant, facere non debeo, quin lectorẽ moneam, verbum **أَمَر** vixit, multis quidem caſibus referre inflectionem verborũ, quæ habent vltimã literam quieſcentẽ. At in non nullis anorme eſſe, & pro Iud Olaph ſumere, aut etiam ipſum proſus abiicere. Deniq. in aliquibus etiam ſimile eſſe eorũ, in quibus prima eſt Olaph. Nam facit quidem Benoni Kal, numero ſingulari, **أَمَر** viuens, vt cetera ſui ordinis. At numero plurali, mutato Iud in Olaph, plerumq. eſt **أَمَر** viuentes. Rurſus in futuro habet ſub literis præpoſitis vocalẽ tertiam, ſimiliter atq. ea, quorũ prima litera eſt Olaph. atque ideo ſæpè etiam aſciſcit ſibi illo loco Olaph. vt **أَمَر** viuet cor eorum in ſæcula, Pſal. cxii. & numero plurali, abſque Olaph, **أَمَر** vos viuetis, Ioã. xlv. Sed exemplorum ſatis eſt vbiq. obuiam. Iam verò in infinito rurſus amittit Iud. Eſt enim **أَمَر** Luc. xviii. & alibi ſæpè. Similiter in plerifq. locis Hiphil. Dicunt enim Syri **أَمَر** vitam dedit, **أَمَر** vitam dans, i. Timot. vi. Et in futuro **أَمَر**. **أَمَر**: atque etiam aſcito à capite Olaph, **أَمَر**. & **أَمَر**. Et hætenus de verbis imperfectis, quorum poſitio tria habet elementa. Nunc paucis diſſeram de iis, quæ ex pluribus literis ſunt compoſita.

DE VERBIS QUADRATIS.

SICVT apud Hebræos, ita apud Syros quoq., genus eſt quoddam verborum, ex quatuor compoſitũ elementis: quæ à ſimplicibus ducuntur poſitionibus, quarum

- أَمَر** 2. plur. fem.
- أَمَر** vel **أَمَر** 1. pl. communis.
- Benoni.
- أَمَر** ſing. maſc.
- &c. **أَمَر** ſing. fem.
- Imperatiuus.
- أَمَر** 2. ſ. m.
- &c. **أَمَر** 2. ſ. fe.
- Futurum.
- أَمَر** 1. ſ. com.
- &c. **أَمَر** 2. ſ. maſc.
- Infinitum.
- أَمَر**.

CETERVM hoc quoq. in iſtis verbis obſeruandum eſt, eam literam quæ ex geminis ſeruatur, veluti geminandam eſſe ipſa pronũciatione, & proinde notandã impoſito Kuſoi, ſi ex earum eſt numero, quæ eius ſunt puncti capaces, & non ſi dictionis extremum elementum: planè vt apud Hebræos notatur dagges. idq. ex eo exemplo eſt manifeſtũ, quod ſuprà ex Pſalmo xlv. produximus. Dico **أَمَر** humilis fuit anima. Habet enim illic litera Coph duritatis notam in vertice, quæ repræſentat alterã abſentem Coph. Nam ſi integrè ſcriberetur, eſſet, vt dixi, **أَمَر**. Vnde cùm à literæ Riſch geminatione omnes abhorreant, propter vocem inſuauem, Syri aliquando literam Vau, vt deficientem literam eo modo repræſentent, tamquam pro dagges inſarciunt. vt Pſal. lxxviii. in verbo **أَمَر** factum eſt. Eſt enim ſic ſcriptum, pro **أَمَر** concidi, & defeci. Et hæc quidem in Kal. At in Hiphil hoc punctum hæcque nota apponitur non vltimæ poſitionis literæ, hoc eſt, ei quæ mediã abſentẽ proximè ſequitur: ſed primæ, quæ præcedit, contrã atq. Hebræorũ Grammatici præcipiũt. Quod aperte deprehendi in verbo **أَمَر**; quo Syri pro arguere, & caſtigare ſæpè vtũtur in Hiphil. Sic enim ſcriptum eſt Pſalm. vi. **أَمَر** Domine ne in ira tua arguas me. & Pſ. cv. **أَمَر** arguit Reges coram iſtis. Et alibi in Pſalmis eſt Benoni **أَمَر** arguens. neq. vſquam ſine Kuſoi ſuprà Coph. Et hæc hætenus.

vox, vt mihi videtur, & quæ vix vni- quâ, nisi properandæ narrationis, aut affe- ctionis cuiuspiam gratia, omitti solet, ve- luti Match. i v. Sanabat Iesus in populo **ܕܘܢܐ ܕܘܢܐ**, omnem dolorem & morbum: celeritate orationis, facilitas san- nandi repræsentatur. Nam profecto si Emphaseos causa additur ea litera, equi- dem non video cur à nomine **ܕܘܢܐ** spiri- tus, & **ܕܘܢܐ** ignis, absit in versiculo quarto Pl. c i v. cum scribitur **ܕܘܢܐ ܕܘܢܐ**. Hoc est, Fecit angelos suos spiritum, & ministros suos ignem ardentem. Quis enim nō exi- stimet angelos haudquaquam vulgarem vel spiritum, vel ignem esse; sed excellen- tissimi generis? Sed hoc hætenus.

DE GENERE NOMINVM.

VT apud Hebræos, sic Syros, duplex nominū genus est. alia enim sunt mascu- lina, alia feminina. vtrius autem quodq. nomen generis sit, non potest facile certis regulis definiri. Hoc tamē propè vniuersè statui potest; Nomina quæ syllaba **ܐ** ter- minantur, præsertim numero singulari, ea esse feminina. Similiter vocabula quæ corporis partes significant, quas ipsa na- tura binas fecit. Hæc enim, quamuis ple- rumq. more masculinorū nominum varientur, tamen generis sunt feminini. Sed frustra pergam res dissimillimas & propè infinitas paucis regulis includere. Neque operæ precium fuerit si faciam. quādo ad intelligenda Syrorum scripta satis est, ipsa aspecta nomina, atque in oratione posita, genere, numero, casu discernere. Neque verò, quod ad genus attinet, hoc difficile fuerit; cum nomina absque verbis haud terè vsurpentur; verborū autem genera certissima sint: & ipsis inflexionū formu- lis, quas in tabulis dedimus, explicatissi- ma, in quavis persona atq. numero.

DE NUMERO NOMINVM.

PORRÒ Numerus quoq. apud Syros, nullo errore, cognosci perpetuò potest. Nam quantumuis deproperata sit libri cuiuspiam scriptura; hoc tamē observa- tum vbiq. est, vt pluralis numerus sit no- tatus binis punctis suprâ appositis; sicut dicebamus cum puncta tractaremus. Ceterum forma nominū masculinorum,

Pl. c i v.

Nomina masculina.

à capite, aut litera Iud, quæ ingenium & naturam literæ Nun imitatur; (vt in ver- borum tractatione diximus) plerumque apponunt Syri ad initium literam Mim; neq. ferè aliam ex earum literarum, quas diximus ascisci solere, numero. At quādo abest Iud; quod quiescere solet in verbis; tum sæpè nulla ex numero literarum. **ܕܘܢܐ** assumitur. in initio, vt **ܕܘܢܐ** cura, sollicitudo, à positione **ܕܘܢܐ**. Et **ܕܘܢܐ** somnus, à themate **ܕܘܢܐ**. Verum si hoc tale Iud mutatū sit in Vau, tum opus est præposita litera, vt sic dicam, Æmuna- tica: eaq. ferè est aut Mim, aut Tau cum vocali prima. vt **ܕܘܢܐ**, sessio, sedes. à verbo **ܕܘܢܐ**. **ܕܘܢܐ**, quod reliquum est, reliquiæ. à verbo **ܕܘܢܐ**. Rursus in medio mutilū est; **ܕܘܢܐ**, passio. deest enim me- dium Schin; cum positio sit, **ܕܘܢܐ**, gemi- nata secunda litera. & **ܕܘܢܐ** domus; quod aliquando pro **ܕܘܢܐ** vsurpatur. & **ܕܘܢܐ** bonus: quod est ex numero haberiū me- dio loco Vau silens, siue quiescens. In fine curtum est; **ܕܘܢܐ**, pro **ܕܘܢܐ** dominus. **ܕܘܢܐ** vinea, pro **ܕܘܢܐ**. Sed huiusmodi pauca sunt. Ex his ergo exemplis imperfectorū nominū, cōiecturam quiuis facere potest de aliis, in quibus elementum aliquod deesse intelligit. Neq. enim opus esse ista explicari à me prolixius puto: cum simili- ter apud Hebræos, atq. apud Syros fiant. Ego autem iis qui Hebraicè eruditi sunt, vt sæpè dixi, ista scribam. Similiter quod ad vsum literarum **ܕܘܢܐ**, quas modò dixi, ad formanda nomina ascisci solere, attinet; iubeo lectorē ea reuocare in me- moriam, quæ in Hebræorū ludo didicit. Hoc solum addam, literam Olaph rarò ab vllius Syrici nominis sine abesse; nisi si pronomina fuerint affixa; aut constructio cū alio nomine hoc postulet; de qua pōst sumus dicturi, aut singularis alia sub- stantia causa. Scribit quidem Elias Grammati- cus acutissimus, & mihi olim familiaris, Chaldæos ea litera veluti **ܕܘܢܐ** nota uti; planè vt Hebræi literam He nomini- bus sæpè præponunt. At vt hoc illi cōce- dam; mihi tamē nō facile vllus persuaserit, in Syrorū vocabulis perpetuò **ܕܘܢܐ** esse, quoties appositum Olaph ad finem habent. Est enim ea veriùs linguæ propria

Littera Olaph rarò ab vllius Syrici nominis sine abesse; nisi si pronomina fuerint affixa.

quas orationis partes. quæ, quia nō mul- tis casibus variantur; perinde atq. apud Latinos & Græcos; aut vt verba; parum erit in earum tractatione consumendum operæ. Quapropter non est, quod Lecto- rem harum rerum minutarum tædeat. Perstringentur enim breuissimis verbis; & dilucidis ob oculos positis exemplis ostendentur, quoad eius certè à nobis fieri poterit.

DE SECUNDA ORATIONIS PARTE, QUAM SYRI VOCANT **ܕܘܢܐ**, HOC EST, NOMEN.

VT in aliis linguis, sic etiam in Syrica, pars ea orationis, quæ Nomen à nostris Grammaticis vocatur, & à Syris **ܕܘܢܐ**, multis modis diuidi potest. Sunt enim Nomina alia Substantiua, alia Adiectiua. Sunt quæ à Verbis ducta, possunt Verba- lia vocari. Sunt etiam quæ non videntur nata è Verbis. Sed præter huiusmodi spe- cierum, & aliarum multarum differētias; quæ cum prima puerili doctrina tradi so- lēt; sunt apud Syros, sicut Hebræos, quæ- dam nomina, quæ solis suæ positionis literis constant. vt **ܕܘܢܐ** Rex. **ܕܘܢܐ** liber. **ܕܘܢܐ** pecunia. **ܕܘܢܐ** seruus. Alia verò li- teras alienas ascitas habent, & modo vnâ, modò plures; atq. quædâ ad caput, quæ- dam in medium; multa ad finem, multa etiam pluribus locis. Sunt autem eæ literæ quæ apponi nominibus solēt apud Syros, eadē ferè quæ apud Hebræos, nisi quòd illi litera He nō vtantur ad formanda nomina. Possunt itaq. memoriæ causa notari hac dictione, quæ à Syris vsurpatur in nomi- num formis alienæ literæ, **ܕܘܢܐ**. Sunt enim Olaph, Mim, Vau, Nun, Tau, & Iud. Denique, vt Verba, ita & Nomina; alia perfecta sunt, hoc est, positionis suæ literas omnes expressas habent. Alia verò imperfecta; vt pote manca, & aliqua suæ positionis litera carentia, quæ aut in prin- cipio, aut medio, aut fine desideratur. Quale est **ܕܘܢܐ** eductor. deest enim ei litera Nun à capite; cum positio integra sit, verbū **ܕܘܢܐ** & **ܕܘܢܐ** scientia. Nam desideratur in initio litera Iud; cum per- fecta radix sit, **ܕܘܢܐ**. Et in huiusmodi nominibus in quibus litera Nun abest à capite,

tum sæpè Iud, nonnumquam etiam Vau asciscunt: idq. faciunt, vt apparet, pro ge- minatione mediæ literæ, quam forma Piel alioqui exigeret. exemplo est verbum **ܕܘܢܐ** credidit. in quo tamē etiam litera He pro Olaph posita esse videtur. Est enim hoc Piel verbi **ܕܘܢܐ**, quo vtitur He- bræi in Niphal, & Hiphil. Item verbum **ܕܘܢܐ**, quod similiter est Piel verbi **ܕܘܢܐ**. Et per literā Vau, **ܕܘܢܐ** quod est Hith- pael verbi **ܕܘܢܐ**: significatq. à flamma cor- ripi, atq. estuare. In fine auctū à Syris ver- bum nullū, ego certè, repperi, nisi adiecto Olaph, aut Iud, quale est **ܕܘܢܐ** aluit, nutri- uit. vbiq. enim sic inflectitur, vt ea quæ ha- bent vltimo loco Olaph quiescēs. Ceterū de omnibus istis verbis variandis per suos casus, hoc dixisse satis fuerit: ea perfectio- rum more, secundū formā Piel, aut Hith- pael inflecti. Vnde à **ܕܘܢܐ** est futurum Hithpael **ܕܘܢܐ** gloriabuntur, su- perbient, magnificè se iactabunt, Pl. x x v. à **ܕܘܢܐ** est similiter futurum Hithpael **ܕܘܢܐ** si incidit, securis videlicet, in proximum, Deut. x i x. A **ܕܘܢܐ** est præteritum Hithpael **ܕܘܢܐ** festina- runt, Psal. c v i. Et Paul inflexionis Piel, **ܕܘܢܐ** festinus, præproperus, Iacob. i. Ab **ܕܘܢܐ** est Benoni Piel, **ܕܘܢܐ** cre- dens, fidem adiungens, Heb. i i i. à **ܕܘܢܐ** est Benoni Piel, **ܕܘܢܐ** pascit verba sua in iudicio, Psal. c x i i. à **ܕܘܢܐ** est præte- ritum Hithpael, **ܕܘܢܐ** succensa fuit pyra, Psal. x v i i i. & Iudicum v i. quod Græcè est, **ἀνιψρον πύρ**, redditur à Syro, **ܕܘܢܐ**. Itē Benoni, **ܕܘܢܐ** Act. v. Denique à **ܕܘܢܐ** est Benoni Piel **ܕܘܢܐ** pascens, Mat. v i. Et ab eo partici- pio formatū nomen est **ܕܘܢܐ**, nutri- tius, alumnus, Pl. l x x x i v. & præteritū **ܕܘܢܐ** pauimus, Matth. x x v. Tantum de istiusmodi verbis ex pluribus quam- tribus literis constantibus. Nam quæ alia passim occurrunt, ex Græca lingua, aut alia quapiam sumta, quia planè peregrina sunt, nihil attinet de iis verba hoc loco facere. Hætenus ergo de verbis dictum à nobis esto. in qua tractatione ea sola attigimus, quorū lectores Hebraicis antè præceptis eruditos putauimus esse admo- nendos. Nunc porrò pergemus ad reli-

Verba peregrina plurimè literarum.

QVÆ in tertia forma exhibui, sunt similiter omnia perfecta. neque in eis vltima positionis litera desideratur; præter **ܩܘܘܢܐ**, cui deest vltima litera, siue ea Iud est, siue Olaph. Habêt autê præter extremum Olaph, & literam Vau; in super literam Nun ex Æmunaticis. suntq. omnia generis maf. & fiunt pluralia eadem mutatione vocalis postremæ, qua superiora, vt **ܩܘܘܢܐ** morbi. Matth. i v. & c. Est autem in hac forma notandum, quòd Olaph interdum abest, terminanturq. nomina litera Nun. Dicimus enim etiam, **ܩܘܘܢܐ** morbus, Mat. vi. Et **ܩܘܘܢܐ** potestas, Matth. xxi. atq. in aliis, & c.

Forma quarta.

- ܩܘܘܢܐ** adiutor.
- ܩܘܘܢܐ** adiutor.
- ܩܘܘܢܐ** sustentator.
- ܩܘܘܢܐ** liberator.
- ܩܘܘܢܐ** educator.
- ܩܘܘܢܐ** irritator.
- ܩܘܘܢܐ** expurgator.
- ܩܘܘܢܐ** laudabilis.
- ܩܘܘܢܐ** consolator.
- ܩܘܘܢܐ** morosus.

Forma quinta duplex.

- ܩܘܘܢܐ** bellator.
- ܩܘܘܢܐ** impostor.
- ܩܘܘܢܐ** militaris vir.
- ܩܘܘܢܐ** prudens vir.

Et ab eis feminina.

- ܩܘܘܢܐ** bellatrix.
- ܩܘܘܢܐ** fraudatrix.
- ܩܘܘܢܐ** fortis mulier.
- ܩܘܘܢܐ** prudens mulier.

IN quartam classem contuli nomina, quæ omnia per appositam syllabam, **ܩܘܘܢܐ**, formata sunt à participiis Piel; præter duo, videlicet **ܩܘܘܢܐ**, & **ܩܘܘܢܐ**, quæ ex participiis Hiphil ducta addere volui; vt vtriusq. modum videret lector formæ. Est enim par vtrobiq. ratio. Eorum quæ ad Piel pertinent nulli deest aliqua positionis

facere in aliis lectores possint. Nemo autê me accuset, si minimè exacto ordine illas proposuero. nam profectò à tanta cura me excludit temporis breuitas. Librarius enim iamdudum me vrget, propter operas, ne ociofæ sint.

VARIÆ NOMINVM FORMÆ.

Forma secunda.	Forma prima.
ܩܘܘܢܐ contemptio.	ܩܘܘܢܐ effector.
ܩܘܘܢܐ irrisio.	ܩܘܘܢܐ adiutor.
ܩܘܘܢܐ falsitas.	ܩܘܘܢܐ habitator.
ܩܘܘܢܐ multitudo.	ܩܘܘܢܐ vexator.
ܩܘܘܢܐ mora.	ܩܘܘܢܐ incantator.
ܩܘܘܢܐ prudentia.	ܩܘܘܢܐ redemptor.
ܩܘܘܢܐ præparatio.	ܩܘܘܢܐ rebellator.
ܩܘܘܢܐ afflictio.	ܩܘܘܢܐ vindex.
ܩܘܘܢܐ commutatio.	ܩܘܘܢܐ gubernator.
ܩܘܘܢܐ impietas.	ܩܘܘܢܐ messor.
ܩܘܘܢܐ fossio, fouca.	ܩܘܘܢܐ hostis.
ܩܘܘܢܐ oblectatio.	ܩܘܘܢܐ custos.
ܩܘܘܢܐ purgatio.	ܩܘܘܢܐ adorator.

VTRIVSQUE harum formarum nomina perfecta sunt; & præter consuetam literam Olaph, quæ finem occupat, solam Vau ex Æmunaticis literis ad mediũ ascitam habent; prioris quidem formæ in secunda syllaba; posterioris verò in prima. Et prioris quidem formæ, omnia; quæq. eis similia fiunt; sunt generis masculini. Sunt enim similia illis nominibus, vt vocatur verbalibus, quæ apud Latinos syllaba, tor, finiuntur. Posteriorè quoq. formã quæ imitantur, pleraq. omnia masculina sunt. fitq. in vtriusq. numerus pluralis, si loco vltimæ vocalis, quæ quarta est, scribatur secũda. vt **ܩܘܘܢܐ** adoratores, Ioã. i v. **ܩܘܘܢܐ** impietates, & c.

Forma tertia.	Forma tertia.
ܩܘܘܢܐ memoria.	ܩܘܘܢܐ salus.
ܩܘܘܢܐ ærumna.	ܩܘܘܢܐ mandatum.
ܩܘܘܢܐ morbus.	ܩܘܘܢܐ vituperiũ.
ܩܘܘܢܐ vindicta.	ܩܘܘܢܐ tribulatio.
ܩܘܘܢܐ auxilium.	ܩܘܘܢܐ vtilitas.

ma. **ܩܘܘܢܐ** cornu, **ܩܘܘܢܐ** cornua. **ܩܘܘܢܐ** via. **ܩܘܘܢܐ** via. Porro vt de altera masculinorum nominum terminatione dicebamus, quæ fieret per literam Nun, cum præcedente Iud, & vocali tertia, sic de femininis quoq. dicendũ est; ea nonnumquam numero plurium finiri litera Nun; cum vocali quarta. Hanc tamen terminationem esse vtitatissimam in participiis femininis; & secundum ea, in nominibus adiectiuis; nonnumquam tamen in aliis nominibus quoque. vt **ܩܘܘܢܐ** tribulationes. **ܩܘܘܢܐ** catenæ: Sed quæ sic terminantur, nomina, plerumq. etiam altera forma vsurpantur. Nam & **ܩܘܘܢܐ**, propè eodem loco scriptum est, Act. xii. & **ܩܘܘܢܐ**, atq. **ܩܘܘܢܐ** fatuæ. & rursus **ܩܘܘܢܐ**, atq. **ܩܘܘܢܐ** prudentes virgines, Matth. xxv. Item à nomine **ܩܘܘܢܐ** sedes, legitur in Psalmis **ܩܘܘܢܐ**, numero plurium, per Vau consonantẽ; & **ܩܘܘܢܐ**. Sic **ܩܘܘܢܐ** ciuitas; facit **ܩܘܘܢܐ** & **ܩܘܘܢܐ** ciuitates, Luc. viii. Non pauca etiã nomina generis feminini efficiuntur pluralia, modo masculinorum. Sicut vicissim quædam masculina terminationem femininorum in numero plurium habet. vt **ܩܘܢܐ** hora, quod nomen est femininũ; dicitur in plurali numero **ܩܘܢܐ** horæ. **ܩܘܢܐ** pes, **ܩܘܢܐ** pedes. **ܩܘܢܐ** auris, **ܩܘܢܐ** aures. & ita de plerisque aliis corporis partibus, quas natura binas procreauit. vt **ܩܘܢܐ** oculus, **ܩܘܢܐ** oculi, & c. Et alia nomina. vt **ܩܘܢܐ** petra, **ܩܘܢܐ** petræ. Rursus masculina quæ imitantur feminina. vt **ܩܘܢܐ** nox, **ܩܘܢܐ** noctes. **ܩܘܢܐ** dies, **ܩܘܢܐ** plures dies. **ܩܘܢܐ** locus, **ܩܘܢܐ** loca. **ܩܘܢܐ** flumen, **ܩܘܢܐ** flumina. **ܩܘܢܐ** leo, **ܩܘܢܐ** leones. Sed potest facile sibi quisq. priuatim ista, legendo auctores, obseruare, atq. annotare. Nimis enim longum esset omnia persequi. Satis ergo de Numeris dictum esto: præsertim cum errori in illis locus non sit; vt exposui. Sed ponam ante oculos quasdam nominum formas, quales frequentissimæ apud Syros occurrunt, & in singulis cum genus, tum numeri pluralis terminationem, qualis sit, monstrabo; & simul quas literas ex Æmunaticis ascitas habeant, admonebo. vt de iis coniecturam

facere qua in plurali numero terminantur, ferè est eiusmodi, vt in locum vocalis quartæ; quæ numero singulari ante postremum. Olaph audiebatur, succedat vocalis secunda. Nam à singulari **ܩܘܢܐ** Rex, fit. plurale **ܩܘܢܐ** Reges. à singulari **ܩܘܢܐ** iustus, est plurale **ܩܘܢܐ** iusti. Illa tamen nomina, quorũ positio habet vltimo loco literam Olaph, aut Iud, plerumq. faciunt pluralem numerũ syllaba aio; & proinde sæpè à singulari solis duobus apiculis ille discernitur. vt **ܩܘܢܐ** cæli (vt sic dicam) **ܩܘܢܐ** filij. **ܩܘܢܐ** electi. **ܩܘܢܐ** stulti. Est & alia apud Syros nominum masculinorum numeri pluralis terminatio, quæ fit per literam Nun, cum Iud ante ipsam, & vocali plerumq. tertia; interdum tamè secunda. Sed ea terminatio est participiorũ propria: & in verborũ formulis à nobis satis exposita. ceteroqui paucis apud Syros nominibus accommodatur. Nomina autem generis feminini; præsertim quæ terminatione **ܩܘܢܐ** finiuntur, quorum maxima pars est, plerumq. habent pluralem numerũ prorsus eundem quem singularem; sed binis apicibus, vt dixi, distinctum. vt **ܩܘܢܐ** rete. **ܩܘܢܐ** retia. **ܩܘܢܐ** iniquitas. **ܩܘܢܐ** iniquitates. Quæ tamen eiusmodi sunt, vt litera quæ syllabam, **ܩܘܢܐ**, proximè anteit, nullam habeat vocalem in numero singulari, ea solent in numero plurali assumere illic loci vocalẽ quartam. vt **ܩܘܢܐ** ciuitas. **ܩܘܢܐ** ciuitates. **ܩܘܢܐ** carmen, **ܩܘܢܐ** laudatio. **ܩܘܢܐ** carmina, laudationes. vbi eius variationis gratia etiam Vau sublatũ est. quod in aliis quibusdam similiter fit. Multa quoq. quæ in singulari habent literam Vau quiescentem in quinta vocali ante syllabam **ܩܘܢܐ**, mutant illam in consonantem numero plurium. Sic à **ܩܘܢܐ** regnum, fit numerus plurium **ܩܘܢܐ** regna. & à **ܩܘܢܐ** stultitia, error, **ܩܘܢܐ** errores, delicta, stultitia, Psal. xxii. & plerumq. hoc casu attribuitur vocalis prima ei literæ quæ literam Vau proximè antecedit. vt **ܩܘܢܐ** in singulari. **ܩܘܢܐ** in plurali, & c. Sunt etiam, quæ etũ numero singulari plerumq. vsurpentur sine litera Tau, tamen numero plurium asciscunt Tau. vt **ܩܘܢܐ** anima. **ܩܘܢܐ** ani-

Nomina feminina.

Nota.

referri ea, quæ literam Olaph pro Tau asciscunt. quale est **ܐܘܘܠܝܢܐ** lex, quod formatum est à verbo **ܐܘܠܝܢܐ**, & si qua sunt eiusmodi alia. Sunt autem ea, quæ proposui, feminina omnia, quæ quidem syllaba **ܐܘ** finiuntur; & proinde pluralem numerum habent singulari similem, quod ad ultimam syllabam attinet. Ceteroqui **ܐܘܘܘܠܝܢܐ** facit pluralem numerum elisa litera Vau, **ܐܘܘܘܠܝܢܐ** cum vocali quarta ante syllabam **ܐܘ**. quod similiter etiam in nonnullis aliis accidere nominibus diximus, in quibus ea litera quæ syllabam hanc proximè præcedit, non habet vocale in numero singulari. Reliqua verò duo sunt masculina, terminanturq. numero plurium vocali secunda. vt **ܐܘܘܠܝܢܐ** aduenæ, Petri 11. &c.

Forma decima.

- ܐܘܘܠܝܢܐ** verbum.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** scientia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** habitatio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** sessio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** onus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** lectus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** confirmatio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** cibus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** rete.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** prouentus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** disciplina.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** redargutio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** custodia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** fascis.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** sermo.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** speculum.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** aduentus.

Forma vndecima.

- ܐܘܘܠܝܢܐ** fortis.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** vnicus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** fortis.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** excessus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** malus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** confusus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** vanus.

E

ܐܘܘܠܝܢܐ

Forma nona.

- ܐܘܘܠܝܢܐ** ratio, voluntas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** officium.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** gemitus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** inquilinus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** prædicatio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** cômunitio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** laudatio, carmen.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** narratio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** putrefactio.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** vestis.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** velamen.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** lectus.

SUNT etiam ea quæ in octaua classe collocaui, quæq. eis similia multa leguntur, omnia generis feminini: neq. plurale numerum habet à singulari diuersum. Deriuantur autè pleraq. omnia à verbis: & quædam quidem à perfectis, alia ab imperfectis. huius generis sunt duo postrema, & tertium. Sunt enim ea ducta à verbis, quorû medium elementum est Vau silens. Item nonum, & decimum. quorum verba habent postremo loco Olaph quiescens. Deniq. quintum, quod ex ordine habentiû posteriores duas literas geminas ductum est. ac proinde in eo litera Gomal debet insigniri pûcto Kusoï, ad representandum alterum Gomal, quod abest. At enim rectè ad istam speciem referatur alia quoq. nomina; quæ ipsa similiter syllaba **ܐܘ** terminantur, atque à verbis profecta sunt; quamuis non habeant quartam vocalem etiã in ea syllaba, quæ vltimã proximè præcedit. Neq. enim nos singillatim formas omnes annumerare possumus. neque necesse est. sed neq. vacat etiam. Nono loco proposui nomina, quæ à verbis formata sunt, ascita litera Tau ad initium. Et sex quidem illa, quæ Iud cum tertia vocali habent ante syllabam **ܐܘ**, veniunt à verbis, quorû postrema litera est Olaph, siue Iud. eorum autem vnus verbum, à capite etiam imperfectum est, nempe **ܐܘܘܠܝܢܐ**. est enim à **ܐܘܠܝܢܐ**, mutato Iud in Vau. Sicut illud **ܐܘܘܠܝܢܐ**, à **ܐܘܠܝܢܐ**. Possent autem huc quoq.

Forma octaua.

- ܐܘܘܠܝܢܐ** iniquitas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** timor.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** ærumna.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** ignominia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** desiderium.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** sapientia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** cantus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** vindicta.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** fletus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** clamor, eiularus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** motus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** tribulatio.

Septima forma.

- ܐܘܘܠܝܢܐ** gratia, beneficentia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** stultitia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** iustitia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** falsitas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** iuuentus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** testimonium.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** stultitia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** fides.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** pœnitentia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** regnum.

Sexta forma.

- ܐܘܘܠܝܢܐ** suauitas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** tristitia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** sanctitas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** iustitia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** vanitas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** probitas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** probitas.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** malitia.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** morbus.
- ܐܘܘܠܝܢܐ** humilitas.

SEXTO loco proposuimus nomina quædam substantiua, formata ab adiectiuis, quæ speciem Paul inflexionis Kal referunt, mutato Olaph vltimo in Vau, & addita syllaba **ܐܘ**. Sic enim à **ܐܘܘܠܝܢܐ** iustus, fit substantiuum **ܐܘܘܠܝܢܐ** iustitia. & rarò errauerit, qui eam rationem ex quibusuis huiusmodi adiectiuis substantiua formadi sequatur. Sunt autem omnia generis feminini, vt solent apud Syros ea nomina, quæ syllaba **ܐܘ** terminantur. Itaq. numerus pluralis non est à singulari, nisi solis duobus apiculis, distinctus: quamquam rarò vsurpatur multitudinis numero, quæ ad istam formam sunt facta. In septimum ordinem alia substantiua retulimus, superioribus quam simillima: quæ ipsa quoque omnia sunt generis feminini. Sed hæc, & quæ ad ipsorum sunt formam facta cetera, numero plurium mutant plerumq. Vau vocalem in cõsonantem, & quæ proximè eam antecedit litera, sumit vocale primam, vt nuper dicebam. vt **ܐܘܘܠܝܢܐ** testimonia. **ܐܘܘܠܝܢܐ** stultitia. **ܐܘܘܠܝܢܐ** beneficentia. **ܐܘܘܠܝܢܐ** regna. Amittunt autè vtriusq. forme nomina interdum totam syllabam, **ܐܘ**, vt **ܐܘܘܠܝܢܐ**. Quale est illud Matth. xii. & Marc. xiii. & alibi **ܐܘܘܠܝܢܐ** regnum. Et Hebr. vii. **ܐܘܘܠܝܢܐ** malitia. & Heb. i. x. **ܐܘܘܠܝܢܐ** vsus. Atque in plurali numero similiter. vt **ܐܘܘܠܝܢܐ** partes. **ܐܘܘܠܝܢܐ** similitudines, Hebr. i. Sed ista rara sunt, & anomalia dici possunt. quale est etiam quod pro **ܐܘܘܠܝܢܐ** domus, vsurpatur nonnumquam, **ܐܘܘܠܝܢܐ**. veluti Matth. xii. & alibi.

Forma

tionis litera; propterea quod, vt diximus, in Piel pleraque verba perfecte atque integre inflectuntur. At **ܐܘܘܠܝܢܐ**, quod ex Hiphil sumtum est, caret litera Nun. Est enim à positione **ܐܘܘܠܝܢܐ**. In **ܐܘܘܠܝܢܐ** verò etiam redundat litera vna Mim; est enim ea geminata, vt in tractandis verbis quadratis exposuimus; è quorum ordine natum est hoc nomen. Sunt autem pleraque formata à Benoni, & proinde significationem habent actionis: Possunt tamen æquè ad Paul referri; cum sint, vt diximus, simillima in Piel illa Participia. Vnde illud **ܐܘܘܠܝܢܐ** ferè solent interpretari, virum laudatum, & primarium. Similiter illud, **ܐܘܘܠܝܢܐ** hominem, qui facile ira permouetur. Sunt autem omnia masculina. Porro quinto loco posui pauca quædam nomina, quæ verbalium, vt sic dicam, speciem quidem habent; sed tamen deducta potius sunt à nominibus substantiuis, significantque eas qualitates, quæ illis substantiuis nominibus notantur, esse excellenter in iis, quibus ipsa accommodantur. vt, verbi causa, **ܐܘܘܠܝܢܐ**, non simpliciter militem quemuis representat: sed hominem in rebus bellicis egregiè versantem. Sumpserunt autem ea præter syllabam **ܐܘ**, etiam literam Tau, ex Æmunaticis. Sunt verò etiam ipsa masculina; vt superiora: & proinde addidi formam, qua ab eis feminina eiusdem notionis duci semper queant, posita litera Iud quiescente in vocali tertia ante Tau. Sed enim masculina vtriusque formæ sic faciunt pluralem numerum, vt de aliis adhuc diximus. Feminina verò, quæ apposuimus, ea nullius aut literæ, aut vocalis mutatione, sed solis binis appositis supra punctis fiunt pluralia. Est autem vtriusq. formæ (de masculinis loquor) hoc commune cum proximè superioribus, quod aliquando vsurpentur absque Olaph. vt **ܐܘܘܠܝܢܐ** fraudator, **ܐܘܘܠܝܢܐ** & **ܐܘܘܠܝܢܐ** misericors, & beneficus, Dei epitheta, quæ sæpè in Psalms occurrunt.

Decimo quinto loco, & decimo sexto exhibui nomina, quæ Syri aut. mutuati sunt ab Hebræis, cum apud hos vel quinque, vel sex punctorum essent; vt ab eorū Grammaticis appellantur; vel geminum Kametz haberent: aut. quæ ipsi talibus nominibus similia effecerunt. Et priore quidem loco posui ea, quæ secundam vocalem habent in priore syllaba: secundo verò loco, quæ primam. Sunt autem pleraq. generis masculini, & pluralem numerum quoque, vt masculina ferè, per vocalem secundam efficiunt, quamquam non nulla excipiantur. verbi gratia, **כַּרְנַי** cornu, dicitur numero plurali **כַּרְנַיִם**. Sed cur huiusmodi nomina. propositis duabus formis, singulariter exhibuerim, dicam mox, cum de nominū constructione agam. Sed iam piget plurium formarū. Nam si vniuersam Syricorum nominum turbā in certas species cogere instituam: frustra id coner, in tanta & temporis mihi præscripti breuitate, & ocij penuria. Sunt enim multa nomina, quæ specie inter se simillima videntur, cum sint & genere & numeri pluralis terminatione. admodum diuersa. Et potest quisq. facile, tum ex adiunctis verbis, vt dixi; tum aliis modis, quos Munsterus in sua Grammatica Chaldaica præscripsit; nominum genera cognoscere. Quare iam pauca de constructione, qua alterum nomen substantiuum alteri hæret, exponam. quia ea alterius speciem nonnihil mutat. vt & pronomina, cum nominibus affiguntur.

DE CONSTRUCTIONE VNIVS
nom. substantiuus cum altero.

QVAS iam ostendi tum singularis, tum pluralis numeri terminationes nominū; eæ nonnihil mutantur, cum nomē, quod quidem substantiuum est; alteri substantiuo inhæret ea constructione, qua apud Latinos, & Græcos posterius gignendi casu terminaretur. Tum enim illud nomen quod sic alteri inhæret; paucissimis exceptis; abiicit perpetuò suum Olaph; si quod in fine habebat; & simul vocalem quartam, in qua illud Olaph quiescebat. Et, vt vniuersè dicā, ea nomina quæ etiam omisso Olaph plures habent.

Dici tamen vocabulum, **כַּרְנַי**, sæpè facit eum numerum more nominum feminini generis; nempe **כַּרְנַיִם**, vt supra diximus. Suntque omnia, quæ proposui, integra: neq. vlla ex parte mutila. Et in duodecimæ quidem formæ nominibus, præter vltimum. Olaph, nulla est litera æmunatica (vt sic appellem eas, quæ dictione **אמנותא** continentur). Neq. in XIII. quoque: nisi quis putet Iud nominis, **כַּרְנַי** ascitum esse. vt sanè videtur.

Forma XIV. Forma XIV.

כַּרְנַי argentum.	כַּרְנַי fructus.
כַּרְנַי dolor.	כַּרְנַי puteus.
כַּרְנַי impetus.	כַּרְנַי petra.
כַּרְנַי lupus.	

Decimam quartam formam feci eorū nominum, quæ cum habeant literam Olaph medium suæ positionis elementum; siue id pro Vau, siue pro Iud positum est; efferuntur per tertiam vocalem in prima syllaba: altera verò terminatur more nominum masculinorum, vocali quarta, cum Olaph, absq. litera Tau. Atq. hæc, quamquam partim feminina, partim masculina sint, omnia tamen masculinorum modo faciunt pluralem numerum. verbi gratia. certum est, **כַּרְנַי** petra, esse generis feminini nomen. & tamen eius plurale est **כַּרְנַיִם** lapides. Matth. I v. Est etiam in nonnullis Iud, loco Olaph. vt **כַּרְנַי** caput. Interdum quoq. omittitur Olaph. vt **כַּרְנַי** puteus, Ioan. I v. &c.

Forma XVI. Forma XV.

כַּרְנַי tempus.	כַּרְנַי mel.
כַּרְנַי Rex.	כַּרְנַי opprobriū.
כַּרְנַי fames.	כַּרְנַי testa.
כַּרְנַי equus.	כַּרְנַי caro.
כַּרְנַי puluis.	כַּרְנַי pluuia.
כַּרְנַי canis.	כַּרְנַי agnus.
כַּרְנַי vir.	כַּרְנַי liber.
כַּרְנַי ager.	כַּרְנַי sal.
כַּרְנַי panis.	כַּרְנַי turba.
כַּרְנַי mensis.	כַּרְנַי herba.

exempli causa in tabula illis nominibus apposui. Nā dicimus, **כַּרְנַי** viuus, vel viuua, & etiam **כַּרְנַי** viuua. Nam de adiectiuis nominibus vniuersè dici potest; quæcūque genere masculino interdum literam Olaph postremo loco habent, interdū ea carent; illa, cum Olaph habet, esse ambigui generis, & insuper alterā etiam generis feminini formā habere per literā Tau. vt verbi gratia, **כַּרְנַי** femininū est, si statuas masculinū esse **כַּרְנַי**. at si ipsum genere masculino vsurpes, tum femininū eius fuerit **כַּרְנַי**. Similiter **כַּרְנַי** fortis; facit femininū, **כַּרְנַי**. At hoc ipsum **כַּרְנַי** fortis, robustus (potest enim æquè masculinè dici) facit femininū **כַּרְנַי**. Porro feminina, quæ per Tau fiunt, ea, vt substantiuua, nihil mutatur numero plurium. cetera verò plerumq. illic terminantur litera Nun cum quarta vocali; more participiorū femininorū. Et hæc de nominibus adiectiuis, vt in rudimētis, dicta satis sunt. Ipse enim orationis sensus ea facile ostendit, cum inter legendum occurrunt. Et numerum, vt dixi, perpetuò produnt bini apiculi; singularè quidem, si absunt; pluralem, si sunt appositi. Statueram hinc finem formarum proponendarū facere. Sed addam insuper pauculas.

Forma XIII.	Forma XII.
כַּרְנַי clypeus.	כַּרְנַי intellectus.
כַּרְנַי latibulum.	כַּרְנַי dies.
כַּרְנַי nablium.	כַּרְנַי mors.
כַּרְנַי fumus.	כַּרְנַי columba.
כַּרְנַי nubes.	כַּרְנַי taurus.
כַּרְנַי vmbra.	כַּרְנַי ceruix.
כַּרְנַי corruptio.	כַּרְנַי furiis.
כַּרְנַי splendor.	כַּרְנַי excubi tor.
כַּרְנַי figulus.	כַּרְנַי situla.
כַּרְנַי cithara.	כַּרְנַי <i>ζαμπε, tus.</i>
כַּרְנַי adulter.	כַּרְנַי tumultus.
כַּרְנַי iudex.	כַּרְנַי exultatio.

QVÆ nomina duodecima tabula, & decima tertia ostendunt, quæq. illis sunt similia, masculini generis pleraq. omnia sunt. mutantq. proinde vltimam vocalē quartam, in secundam numero plurium.

כַּרְנַי fallax, mendax.
כַּרְנַי suavis.
כַּרְנַי grauis.
כַּרְנַי iniquus, sceleratus.
כַּרְנַי electus.
כַּרְנַי peruersus.
כַּרְנַי altus.
כַּרְנַי magnus.
כַּרְנַי fallax.
כַּרְנַי bonus.

DE CIMO loco posui ante oculos varia nomina, à verbis formata, per literā Mim prepositā: planè vt quæ proximè, per Tau. Inter ea duo sunt, in quibus deest primū positionis elementum. in **כַּרְנַי** quidem Nun, in **כַּרְנַי** verò Iud. In tribus autem, videlicet, quarto, quinto, & decimo, conuersum est primū elementū Iud, in Vau. vt in **כַּרְנַי** vltimum Olaph. Sed nō est difficile aliorū positionem cognoscere. Et hinc rursus feminina sunt, quæ syllaba **כַּרְנַי** finiuntur. cetera ferè masculina. & proinde in plurali numero formando, eadem quæ in superioribus obseruanda ratio est.

Vndecima classis cōtinet nomina, quæ vocant Adiectiuua, diuersarū formarum. Nulla autē vsitatior est, quàm ea, quæ ad modum Paul inflexionis Kal facta est. vt **כַּרְנַי** iustus, **כַּרְנַי** rectus, **כַּרְנַי** sanus. Et hæc faciunt genus femininum per epenthēsa literæ Tau ante postremum Olaph. vt **כַּרְנַי** iusta, **כַּרְנַי** sana. Quod si ab illis verbis profecta sunt, quorum postrema litera est Olaph, aut Iud quiescēs, tum ferè terminatur syllaba io, hoc est, litera Iud consonante cum vocali quarta ante Olaph: & sunt istiusmodi sæpè ancipitis generis. vt **כַּרְנַי** purus vel pura. **כַּרְנַי** salutaris, aut viuus. **כַּרְנַי** plenus. **כַּרְנַי** excelsus. Cuius rei hæc, vt ego certè puto, est ratio: quod cū genere masculino vsurpantur, sunt verè nomina adiectiuua. at cū feminino, tum sunt participia Paul. Nam **כַּרְנַי** purus; quod est masculinū Paul Kal, verbi **כַּרְנַי**, mundus fuit; facit genus femininum, **כַּרְנַי** pura; mundata. Fiunt tamen etiam ab ipsis interdum feminina tali forma, qualem ego

De nominibus adiectiuis.

53 Affixa feminina, ad nomen masc. numero sing. Affixa masculina, ad nomen masc. num. sing.

Table with 2 columns of Syriac words and Latin labels: Rex, rex meo, tuus femi, illius fe, noster co, vester fe, illarū fe.

Affixa feminin. ad nomen masc. numeri pluralis. Affixa masc. ad nomen mascul. numeri pluralis. Reges.

Table with 2 columns of Syriac words and Latin labels: reges mei, tui fem, illius fe, nostri co, vestri fe, illarū fe.

IN proposito exemplo hæc ferè sunt obseruanda.

1. PRIMÒ, litteram Olaph à fine amitti, cum Pronomina affiguntur: non tamen continuò sic mutari nominum vocales, vt in constructione mutabantur.

2. SECUNDÒ, litteram Iud, cum tertia vocali, esse pronomen primæ personæ generis communis, in numero singulari nominum: quamquam hîc vocalem istam tertiam Syri rarò soleant apponere dum scribunt: at in plurali cum vocali prima; planè vt apud Hebræos. Nam etiam illi dicunt, Rex meus, & Reges mei.

3. TERTIÒ, litteram Coph, esse pronomen secundæ personæ, quod tum singulari, tum plurali numero adhæret: masculini quidem generis, si solum est. feminini verò, cum assumpsit litteram Iud à tergo. Hoc tamen ascitum Iud à Syris nulla solet vocali animari, vt diximus, cum officia seruilis literæ Iud exponeremus. Habet autem Coph, nominibus singularis numeri adhærens, cum est masculinū pronome, quartam vocalem ante se; cum verò femininum, secundam, estq. utrovis modo lenè. At quando apponitur ad

E 3 nomina

abiecto Olaph, aut Nun, terminatur syllaba ai, hoc est vocali prima cum sequente Iud consonante. Exempla sunt, vt vnum atque alterum adiungam; extremitates cæli, in Psalmis. præcones pacis, Romanorum x. benefici, Luc. xxxii. Sed huiusmodi constructio vsitator est in Participiis, quam Nominibus, quamquam illa sic in oratione posita, nomina veriùs, quam participia, existimari possint. Quæ verò nomina femininorū speciem tenent, quæ fit per syllabam Iud, in plurali numero, ea illic plerumq. vocales suas omnes retinent: neque aliud, quam abiiciunt Olaph. Sic à fit Iud fit filia Iudæ. Sin terminatio pluralis facta est per litteram Nun cū vocali quarta, mutatur Nun in litteram Tau, manente eadem vocali. vt ab tribulationes, dicis in constructione, tribulationes animæ meæ, &c. Et vt semel finiam, Syri in huiusmodi mutationibus numquam vocalem tertiam, quartam, aut quintam variant: præterquam in illa, quam nuper dicebam, metathesi, quam quintam vocalem è priore loco in proximum traiciunt. Sed prima, & secunda, sunt apud eos, vt exemplis ostendi, instabiles.

DE AFFIXIS PRONOMINIBVS AD NOMINA.

SED enim, vt constructionis gratia, sic propter pronomina quoque affixa ad nominum finem, mutantur ipforum casus, tam singulari, quam plurali numero. quod in verbis etiam euenire monebamus. Sed hanc mutationem exemplis in tabula propositis facilius explicabimus. Dabimus igitur duorum nominū exempla, quorum alterum more masculinorū, alterum femininorum variatur. Et simul quæ fit cuiusque affixi pronominis notio; & quas quodque amet vocales, breuiter indicabimus. Primum ergo exemplū proponetur in nomine, quod masculinum est.

Olaph amittunt, solent raptim quidem etiam ipsa efferri prima syllaba; sed per litterarum metathesim. Nam è fit, abiecto Olaph, atque similiter in aliis traicitur vocalis quinta, quæ in prima audiebatur syllaba, in syllabam secundam. Sed enim quæ per se, hoc est, absque Olaph, sunt monosyllaba, ea cum Olaph amittunt, vocalem suam ferè retinent. vt caput, caput synagogæ. At si nullam habent in prima syllaba vocalem, tum si amittunt Olaph, assument vocalem primam; vt de polysyllabis diximus. vt filius, filius Nun. Est tamen secunda cum affixo Pronomine (vt quæ facilioris & leuioris sit pronunciationis) Psalmo xxx. Quæ vtiliras est in sanguine meo? Nam quia Syri, vt alibi dixi, pronomen hoc primæ personæ non aperte pronunciant, neque ferè ei vocalem apponunt, ideo hîc pro scriptum est. ne si litera Dolath raptim legatur, nullam ea dictio vocalem habeat. Verùm enim verò quado apud Syros admodum rara est huiusmodi constructio, nihil attinet in hisce rudimentis ista tractare subtilius curiosiusq. Est enim apud illos vsitatissimum interponere litteram Dolath. Idq. cum fit, nihil mutatur præcedens substantiuum, sed posterius quasi gignendi casu sit positum, ita accipitur. Quin. repperi, vbi quamuis adscriptum non esset Dolath, tamen sensu ipso orationis addendum erat. quale est illud, pro petra mellis, Psalm. lxxxxi. Sed prius quam ex hoc loco progrediar, monendus mihi lector est, esse, vt fit, nonnulla anormala nomina: quæ hisce nostris legibus seminimè habent. Nam domus, sic constructur planè, vt apud Hebræos. Dicunt enim Syri, domus Israel. Et nomen Dominus, non abiicit Olaph, sed pro quarta vocali sumit secundam. vt dominus debiti, hoc est, creditor. dominus domus, hoc est, pater familias, &c.

Porrò numero plurium, quæ ad masculinam formam sunt facta, plerumque abiecto

syllabas, ferè non mutant vocalem eius literæ, quæ ante vltimam syllabam proxima erat, cum Olaph reiciunt. verbi gratia, Nomen constructur cum alio nomine ad hunc modum, productio animi, siue vbi abiectum Olaph & nihil præterea mutatum est. Et nomen opus, sic constructur, opus manuum eius, vbi rursus nihil mutatum est, nisi quod Olaph est omissum. Item nomen effusio, sic: effusio sanguinis. Sin autem ea litera vocalem nullam habebat; sed tamquam scheua, vt Hebræi vocant; siue mobile, siue quiescens; tum reiecto Olaph, solet vltima syllaba terminari prima vocali. vt in nomine ciuitas, litera Nun, caret vocali. Datur ergo ei in constructione vocalis prima. Dicimus enim ciuitas sanctitatis. Sic nomen sæculum; in quo Lomad nullam habet vocalem; effertur in constructione. Sed excipienda sunt hîc nomina, qualia nos in decima quinta, & decima sexta classe recensuimus. Ea enim cum Olaph amittunt, plerumque in priore syllaba nullam habent vocalem, sed raptim, tamquam per scheua, leguntur: in secunda verò syllaba, ea ferè auditur vocalis, quam eiusmodi nomina apud Hebræos habebant, siue illa fuerit prima, siue secunda. Nisi quod in iis nominibus, quorum postrema litera est Risch, Syri primam vocalem, quam secundam lubentius vsurpant. Sic à pecunia, dicunt Syri pecunia capitis, hoc est, tributum, vestigal. ab feruus, dicunt feruus Regis. à Rex, dicunt Rex Salem. Denique à panis, dicunt panis facierum, hoc est, vt vocat, propositionis. Ceterum liber, propter litteram Risch, sumit vocalem primam, quamuis apud Hebræos secundam habeat. dicunt enim Syri in constructione. Sed exemplorum satis est. Porrò quæ cognata sunt iis nominibus, quæ apud Hebræos habet cholem, & segol, quale est sanctitas: ira; & his similia; ea cum

Nomen, אָדָא cum affixis, numero singulari, masculinis.

אָדָא Pater.

אָדָא Pater meus, com.

אָדָא tuus, viri. m.

אָדָא illius, viri. m.

אָדָא noster, commun.

אָדָא vester, virorum. m.

אָדָא illorum, masc.

Nomen, אָדָא cum affixis, numero singulari, femininis.

אָדָא Pater meus, com.

אָדָא tuus, feminæ.

אָדָא illius, fem.

אָדָא noster, com.

אָדָא vester, fem.

אָדָא illarum, fem.

PORRÒ numero plurali assumit loco tertio, literã He: variaturq. prorsus more nominum masculinorum cum pronomibus affixis. Dicimus enim numero plurium; אָדָא Patres, 1. Corinth. 1 v. vnde fit, אָדָא patres mei, אָדָא patres tui. atque ita deinceps, vt supra in nomine אָדָא Reges, vidimus. Sed cum ἐμφατικῶς Patres significare volunt Syri, etiam interdum affixis pronomibus, tum ferè vtuntur numero plurali forma femininorum nominũ. Dicuntq. אָדָא Patres, Rom. 1 x. & alibi sæpè. & cum affixo, אָדָא patres nostri, Act. x v. Ceterum nomen, אָדָא, frater; numero certè singulari; prorsus eodem modo cum affixis pronomibus variatur, quo אָדָא; dicimus enim אָדָא frater meus. אָדָא frater tuus, אָדָא frater illius, &c. Verũ numero plurali hoc literã He non asciscit sibi; sed simpliciter more masculinorum nominum inflectitur, אָדָא fratres mei, אָדָא tui, אָדָא illius, אָדָא nostri. Et de Nomine hætenus, vt in rudimentis, breuiter dictum sit.

DE PRONOMINE.

PRONOMINA à Syris vocãtur hac verborũ cõplexione, אָדָא וְאַחֵי וְאָדָא. Ea autem partim affiguntur aliis orationis

E 4 parti-

mina, tamquam eius numeri proprium; insigne, vbique retinent: præterquam cum ipsis affigitur pronomen masculinũ tertie personæ. Hoc enim, vt diximus, cõ-^{Nota.}uertit Iud in Vau. Feminina verò nufquam, in eo numero, illiusmodi Iud habent, nisi id quod est pronomen primæ personæ. Ceteroqui enim in his non aliter plurali numero, quàm singulari affiguntur pronomina. Vnde hoc quoque efficitur: ea nomina quorum pluralis numerus solis apicibus duobus à singulari diuersus est; ne affixis quidem pronomibus aliter discerni possè; si pronomen primæ personæ singularis numeri excipias. hoc enim cum hæret nomini singularis numeri, effertur per tertiam vocalem. At quando pluralis numeri nomini apponitur, per primam: quamquam Syri rarò soleant vocalem huius personæ exprimere. Igitur nomen אָדָא carmen; prorsus nihil mutatur ascitis pronomibus, siue in singulari positum sit numero, siue in plurali; nisi quod carmẽ meum dicatur אָדָא at carmina mea, אָדָא. Neque verò aliter etiam atq. propositum exemplum ostendit, recipiunt affixa pronomina illæ femininorum nominum terminationes, quæ per literam Nun, & vocalem quartam fiunt. Vt enim in constructione mutatur Nun, in Tau, ita & ascitis pronomibus quoque. Similiter enim à אָדָא, atq. à אָדָא dicis, אָדָא ciuitates tuæ. Sed ista cognitionem habent facillimam; præsertim si quis in Hebraicis literis est versatus. At enim sunt duo in primis vsitata nomina, Patris, & Fratris videlicet, hoc est, אָדָא & אָדָא, quæ suo quodam peculiari modo sibi pronomina asciscunt, mutata litera Olaph, in Vau quiescentem, cum plerisque omnibus; præter illud quod est primæ personæ, numeri verò singularis. Annectuntur enim à Syris Pronomina Patris vocabulo ad hunc modum, vt in tabula exhibeam.

Affixa masculina cum nomine feminino sing. numeri.

אָדָא ciuitas.

אָדָא ciuitas mea, com.

אָדָא tua, viri.

אָדָא illius, viri.

אָדָא nostra, commun.

אָדָא vestra, maf.

אָדָא illorum, maf.

Affixa masculina, cum nomine feminino, pluralis numeri.

אָדָא ciuitates.

אָדָא ciuitates meæ, c.

אָדָא tuæ, maris.

אָדָא illius, m.

אָדָא nostræ, commun.

אָדָא vestræ, maf.

אָדָא illorum, m.

Affixa feminina cum nomine feminino numero singulari.

אָדָא ciuitas.

אָדָא ciuitas mea, com.

אָדָא tua, feminæ.

אָדָא illius, fem.

אָדָא nostra, com.

אָדָא vestra, fem.

אָדָא illarum, fem.

Affixa feminina cum nomine feminino pluralis numeri.

אָדָא ciuitates.

אָדָא meæ, commun.

אָדָא tuæ, fem.

אָדָא illius, fem.

אָדָא nostræ, comm.

אָדָא vestræ, fem.

אָדָא illarum, fem.

VIDES eandem propè teneri rationẽ annectendorum Pronominum in femininis nominum formis, atq. in masculinis. Neque enim ferè vlla est differentia, nisi numero plurali ea, quæ ex Iud nascitur: quam literam masculina illic no-

nomina numeri pluralis, formæ huius masculinæ, hoc est, quæ in constructione terminatur litera Iud cum vocali prima, tum in vtroque genere eam vocalem primam ante se retinet: & est perpetuò durum, propterea quòd præcedens Iud cõsonans sit.

QUARTÒ, literam He, cum nullum in vertice punctum habet, esse pronomen tertie personæ masculinum, in vtrouis Nominum numero. Cum verò apiculũ sustinet, esse femininum: & illo quidem modo habere ante se vocalem secundam: hoc quartam, si affixum est nomini singularis numeri. At si hæret nomini plurali, tum habere post se adscriptum Iud in genere masculino, sed absque vlla vocali. (neque enim hoc casu vel He, vel Iud pronunciatur: vt satis multis exposuimus, cum de seruili syllaba, אָדָא, differeremus.)

QUINTÒ, literam Nun, esse primæ personæ pluralis numeri Pronomen; generis verò communis, quod siue nominibus numeri singularis, siue pluralis affixum est, habet ante se vocalem primam.

SEXTÒ, אָדָא & אָדָא esse pronomina personæ secundæ pluralis numeri, illud masculini, hoc feminini generis, atque vtriusuis numeri nominibus affigi. & similiter אָדָא & אָדָא, tertie personæ: illisq. apud Hebræos, אָדָא & אָדָא, similia esse. his אָדָא & אָדָא.

DENIQVE in numero nominũ plurali, literam Iud, quæ huius formæ masculinæ nomina, in constructionis casu, vt diximus, terminat; retineri cum quibusuis pronomibus: atque perpetuò habere ante se vocalem suam primam, exceptis iis quæ sunt tertie personæ, vtriusque generis. In his enim, masculino quidem, mutatur Iud in Vau; feminino verò, manet quidem Iud, sed habet ante se vocalem secundam, non primam.

Et hætenus de modo quò pronomina affiguntur nominibus iis, quæ masculina forma variantur. Nunc subiiciemus alterum exemplum, in nomine, quod inflectitur forma feminina, אָדָא ciuitas.

Plurali.	
אֲנֵינוּ. אֲנֵינוּ	Nominatiuus.
וְכַחֲכֵם. וְכַחֲכֵם	Genitiuus.
לְכֵם. לְכֵם	Dati. & acc.
מִכֵּיכֶם. מִכֵּיכֶם	Ablatiuus.

Casus Pronom. tertiæ personæ.

Illa. Ille.	
הֵיאָה. הֵיאָה	Nominatiuus.
וְהֵיאָה. וְהֵיאָה	Genitiuus.
לְהֵיאָה. לְהֵיאָה	Dat. & acc.
מִהֵיאָה. מִהֵיאָה	Ablatiuus.

Plurali.	
הֵינֵינוּ. הֵינֵינוּ	Nominatiuus.
וְהֵינֵינוּ. וְהֵינֵינוּ	Genitiuus.
לְהֵינֵינוּ. לְהֵינֵינוּ	Dati. & accus.
מִהֵינֵינוּ. מִהֵינֵינוּ	Accusatiuus.
מִהֵינֵינוּ. מִהֵינֵינוּ	Ablatiuus.

IN Pronomine tertiæ personæ pluralis numeri proposui duplicem accusandi casum. Quamuis enim Syri litera Lomad vtantur iuxta, pro dandi, & accusandi casus nota; vt in eius officiis dixi; tamen in hoc pronomine non rarò pro הֵיאָה, & הֵינֵינוּ, in illo casu, dicunt אֲנֵינוּ, & אֲנֵינוּ, vt Rom. viii. אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ. Præsciuit eos, & præfinit eos. Paulo post verò rursus vitur altera accusatiui forma; inquiens, הֵיאָה, vocauit eos. Sed alia quæ ad tertiam personam pertinent Pronomina, multa sanè, & varia, vt dixi; ea quisq. per se facile obseruarit. Et eorum notionem ex Dictionariis petiuerit. Quare de Pronomine quoq. hæcenus.

DE ADVERBIO.

SED neque Aduerbia enumerare conabimur. Habent enim Syri, vt alie gentes, plurima. Vix enim vllum est nomen adiectiuum, de quo non facile deducât Aduerbiu, hac forma, quam obseruare est operæ precium. Adiciunt enim ad ipsum nomen syllabam אֵ. & postremæ nominis literæ plerumque attribuant vocalem quartam; nisi è quiescentium numero sit. Sic à הַיָּמִים inaniter, formant הַיָּמִים, à הַיָּמִים

& in ipso gaudebit cor nostrum. & Psal. LVI. אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ In te confido ego. & Pl. LVII. אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ In te spem habet anima mea. Et Psal. LXI. אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ Te ego inuoco. Sed explorum satis est. Posset quidem fortassis hoc Pronomen explicadæ affectionis gratia in illiusmodi orationibus positu videri; sicut Dauus ad Pamphilum dicebat, quem toto animo cupiebat alloqui, Te ipsum quaero. Sed quid illo facias, quod apud Matthæum sexto capite scriptu est: אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ Omnia enim ista, gentes mudi quaerit. & illo, quod apud Ioan. est cap. viii. אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ Ea loquor ego in mundo. Et sunt huiusmodi multa. Deniq. hoc pronomen אֲנֵינוּ, nõ rarò cū aliis componitur dictionibus. vt אֲנֵינוּ is ipse: ex אֲנֵינוּ & אֲנֵינוּ. Item אֲנֵינוּ quis ille: ex אֲנֵינוּ & אֲנֵינוּ. Similiter אֲנֵינוּ, ex אֲנֵינוּ & אֲנֵינוּ. Et, vt finiam; אֲנֵינוּ ipse est, ex geminato אֲנֵינוּ; quod posteriore loco est tamquam ἰσημα ὑπαφικόν. Nam hoc vniuersè de istis pronomibus; siue primæ personæ, siue secundæ, aut tertiæ sint propria, dici potest; ipsa sæpè vsurpari loco verbi substantiui. vt Mat. xi. אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ Tu es ille? Sed nihil opus est plura adiungere exempla, cū satis multa vbiq. occurrant.

DE PRONOMINVM CASIBVS.

CETERVM quado ad alios casus sunt accommodanda Pronomina; tū affixa pronomina fiunt, literisq. seruilibus hærent. Subiiciam igitur ipsorum casus in tabula.

Casus Pronominis primæ personæ.	
Plurale.	E G O com.
אֲנֵינוּ	Nominatiuus.
וְכַחֲכֵם	Genitiuus.
לְכֵם	Dati. & accus.
מִכֵּיכֶם	Ablatiuus.

Casus Pronom. secundæ personæ.	
fem. T v maf.	
אֲנֵינוּ. אֲנֵינוּ	Nominatiuus.
וְכַחֲכֵם. וְכַחֲכֵם	Genitiuus.
לְכֵם. לְכֵם	Datiuus & ac.
מִכֵּיכֶם. מִכֵּיכֶם	Ablatiuus.

ferè præsentis temporis verbum repræsentat; dimidiatum legitur: solaque posterior auditur syllaba. Quod propter eius primum Olaph, in optimis atq. accuratissimè scriptis libris solet. subducta virgula notari; quam אֲנֵינוּ vocari; atque pronunciationis gratia adhiberi à Syris dicebamus; cū puncta tractarem. Igitur quod Syri scribunt אֲנֵינוּ legens ego, hoc est, lego: sic pronunciant, vt planè, Koreno, audias. Et אֲנֵינוּ filius ego, sonat Syris, Techilno. & vt virgula illa apposita non sit, vt sanè à paucissimis librariis apponitur; tamen in illiusmodi orationibus numquam prius Olaph vllam habet adscriptam vocalem: quippe quia eius tun. nulla. vox est. Porro secundæ personæ Pronomen אֲנֵינוּ: in vtrouis genere, numeroq., dicitur sic, vt litera Nun prorsus nihil sonet: sed Tau geminata audiatur. Atque ideo in emendatis libris, perpetuò est Kusoi, hoc est apiculus duritatis, in vertice Tau. Cū enim Syri אֲנֵינוּ dicunt, audis אֲנֵינוּ; cū אֲנֵינוּ, audis אֲנֵינוּ. Denique in Pronominibus illis tertiæ personæ, אֲנֵינוּ & אֲנֵינוּ, hoc animaduertendum est, ipsa, cū in aliqua verborum complexione vltimo loco, præsertim, tamquam pro verbo substantiuo, vt vocant; posita sunt; sic pronunciarì à Syris, vt ipsorum vocalis videatur extremitati dictionis præcedentis; quasi litera He nulla sit, hærec. Quin à multis librariis, ipsa etiam scriptura illuc transferri vocalis ipsorum solet. vnde Psalmo xxv. scriptum est, אֲנֵינוּ bonus est. Nimirum, quia Tobu, non Tob hu legunt Syri. Et Psalmo ciii. אֲנֵינוּ, à sæculo ipsa, pro, est. Dicunt enim Syri, Men olami, non Olam hi. Vnde id quoque efficitur, vt præcedens nomen, quod alioqui quinta vocali terminaretur, sumat sibi vltimo loco insequentis pronominis vocalem. vt verbi gratia, אֲנֵינוּ dominus est. אֲנֵינוּ, populus est, Psalmo xc v. & אֲנֵינוּ, infans, siue puerulus est, Hebræorum v. Pro אֲנֵינוּ, אֲנֵינוּ. Leguntur autè illa, Moriau, Amau, Saurau. Insuper hoc pronome אֲנֵינוּ nõ rarò superuacaneu esse in orationibus videtur, vt Pl. xxxiii. אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ & in

partibus. vnde affixa vocari à Grammaticis solent: quæ qualia sint, & quomodo hæreant Verbis Nominibusque, iam ostendimus. Alia per se in orationibus collocantur, sicut Græcoru, Latinorumq. pronomina. & horum quædam ad primam personam, quædam ad secundam, alia ad tertiam pertinent. Primæ personæ Pronomen est אֲנֵינוּ ego, in vtroque genere, numero autem singulari. cuius plurale est אֲנֵינוּ nos. Secundam verò personam, in masculino quidem genere repræsentat אֲנֵינוּ tu vir. In feminino verò אֲנֵינוּ tu femina. Quorum illud habet pluralem numerum, אֲנֵינוּ vos viri. hoc אֲנֵינוּ vos femina. Porro tertiæ personæ pronomina multa sunt, & varia, in vtroq. genere, & numero. Sed ego ea non adnumerabo, ne Dictionarium scribere videar. Sunt autem simplicissima, vsitatissimaq. אֲנֵינוּ, in masculino genere. & אֲנֵינוּ, in feminino. quorum quodque bifariam pronunciaritur. Illud enim si apiculum supra appositum habet, legitur per primam vocalem אֲנֵינוּ: significatque quod Latinis, Ille; & habet ferè post se literam Dolath, quæ sit relationis nota. At si punctum subtèr positum est: dicitur per quintam vocalem אֲנֵינוּ. Estque idem quod Latino-rum, Ipse. Sed extat vtriusque luculentum exemplum Ioannis quarto capite: vbi mulier Samaritana cum Christo disceptans ait: Num tu maior es patre nostro Iacobo, אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ illo qui ipse dedit nobis puteum istum? Rursus feminiu אֲנֵינוּ, si supra He est apex, legitur per quartam vocalem, אֲנֵינוּ, estque ac si dicas Latine, Illa. & plerumque sequitur relatio, vt de masculino dicebam. at si sub He appositum, est punctum, effertur per vocalem tertiam אֲנֵינוּ, & significat quod Latinis Ipsa. Illorum pluralia sunt אֲנֵינוּ illi, אֲנֵינוּ illæ. Horu verò אֲנֵינוּ & אֲנֵינוּ, ipsi, & ipsæ; puncto subtèr posito. Pro quibus sæpè vsurpatur אֲנֵינוּ & אֲנֵינוּ, ipsi, ipsæ, præsertim casu accusatiuo. Sed vt quædam adiungam, quæ in istis pronomibus singulariter obseruanda esse videntur; illud primæ personæ proprium, אֲנֵינוּ, quoties proximè sequitur post participium; cum quo

tui, Aria doctissime: non fanè vt volui: sed vt angusti temporis fines, quos tu, & librarius Plantinus, huic meæ commentationi circumdedistis, me coëgerunt; cùm essem interim multis aliis rebz necessariis occupatissimus. At enim esto; nō queam afferre plura, etiam si cupiam maximè; & tempore, ocioq. abundem. Hoc enim ridentes dicent fortassis hīc aliqui, ingrati in me homines. At certè hæc ipsa, quantulacumq. sunt, & tractassem accuratius, & disposuissem aptius, & dixissem explicatius, meliusq., nisi fallor; certè limassem politius, si temporis plus habuissem. Nunc verò, quando hosce labores meos; fanè mihi molestissimos; quos in huius puerilis doctrinæ tractatione sustinui; nulla gloria compensabit; atque utinam etiam non inuidiæ obtrectatione lacerentur, vel ab iis quibus erūt fructuosi; si abs te, mi Aria, cuius flagitatione eos suscepi, non quidem magna laude; quam non ambio; sed grato animo dignabuntur; satis magnum præmium fructumq. illorum cepisse me existimabo. Vale. Zeuenera Nonis Martiis, Anno Domini cIo. Io. Lxx.

DE INTERIECTIONE.

INTERIECTIONVM porrò apud omnes nationes incerta ratio est. vt quæ ipsas exprimuntur affectionibus; non autem cōsultò instituuntur. Ceterum apud Syros huiusmodi ferè repperi commoti animi voces, |ס| |ס|. Geminatur enim, vt apud Hebræos הַאֵם הַאֵם, cuius loco à Syris vsurpatur, Psalm. xxxv. & Psal. xl. Et וַאֲ, væ. quæ comminantis vox est. וַאֲ Euge, quæ congratulantis, vt Græcorum ὦ; cuius imitatione facta est. Præterea, וַאֲ obsecro, ὦ, deprecantis, sicut apud Hebræos וַאֲ, pro quo positum est Psal. cxv. & alibi. Et Vah, Marc. xv. & וַאֲ exclamantis, Matth. xvii. Ad hæc, וַאֲ deprecantis, Psal. xv. & cxvi. Est enim Græcorum ὦ. Et וַאֲ mihi: dolentis, Psal. cxix. Deniq. וַאֲ, væ, Luc. xi. Matth. xi. Existimo autem multas insuper alias legendo colligi posse. Sed hæc, quas modò proposui, satis opinor declarant, qualis hæc postrema orationis pars sit. Igitur de Interiectione quoq. hæcenus: de qua cùm vltimo loco dicere proposuerimus, finem hīc istorum rudimentorum faciemus. Edidi autem quæ po-

FINIS.

SACRARVM *literarum studiosis non mediocrem adferet utilitatem istius Syriacæ Grammatices editio atque lectio. ita censemus. posttridie Calendas Augusti, 1570.*

Augustinus Hunnæus.
Cornelius Reyneri Goudanus.

quod est Græcorum ἐάν. Rursus partim ab Hebræis mutuati sunt, partim à Græcis, אֲ, quamuis, etiam si, אֲ. Est enim compositum ex Hebræorum אֲ, & Græcorum ἄ. Totum autem ab Hebræis acceptū est, אֲ neque. Hæc verò, אֲ, hoc est, אֲ, אֲ, igitur, itaq. אֲ, אֲ, si fortè. אֲ aut: אֲ: אֲ nisi, & huiusmodi plures aliæ, aut ipsorū Syrorum propriæ sunt coniunctiones, aut eis cum Chaldæis communes: quas lectione sibi congerere quiuis facillè poterit.

Quare de his quoq. iam satis.

DE PRÆPOSITIONE.

PRÆPOSITIONIBVS Syri sæpè pronomina, cum quibus alioqui construendæ essent, affigunt, & multis quidē more nominū numeri singularis: vt אֲ cum, אֲ mecum, אֲ tecum, אֲ cum illis, &c. אֲ ad, אֲ ad me. אֲ ad eū, אֲ post. אֲ post eā, אֲ post te, אֲ post illos, &c. אֲ a, ab, ex, cū apiculo sub litera Mim. scripto. Dicimus enim אֲ a vobis, אֲ ab illis, אֲ abs te, &c. Sic אֲ אֲ אֲ. אֲ coram te, coram me, coram vobis, &c. Sed אֲ assumit cum affixis literā Tau. Dicitur enim Syri אֲ propter vos, אֲ ppter me, אֲ propter nos, &c. Nonnullis etiam ea forma annectuntur pronomina, qua nominibus masculinis solent in numero plurali. vt אֲ sub, אֲ sub me, אֲ sub te, אֲ sub ipsis. & ita cum aliis pronomibus, mutato Iud, quod alioqui habet, in Vau. Et rursus אֲ ante, coram, אֲ coram eo, אֲ coram te, אֲ corā ipsis. Et אֲ pro, אֲ pro nobis, אֲ pro eo, &c. אֲ absq. אֲ absq. te, אֲ absque ea, אֲ absque nobis. אֲ super, אֲ super me, אֲ super ipsam, &c. & huiusce modi aliæ præpositiones. Fiunt etiam quædam compositione aliarum dictionū. vt אֲ abs, אֲ retro, אֲ supra, אֲ coram. quasi dicas, ad oculum, siue in. conspectu. אֲ præter. Sed iam satis multas recensuimus. Non enim scribimus Lexicon.

אֲ אֲ magnus, אֲ אֲ magnificè: אֲ אֲ purus, אֲ אֲ & אֲ אֲ purè. Et huiusmodi sexcenta. Quin à nominibus substantiuis quoq. similiter illa formant. quate est אֲ אֲ Ioan. viii. ac si dicā, corporaliter, hoc est אֲ אֲ אֲ, vt est in Græco. Sunt etiam quædam nomina adiectiua, quæ ipsa pro Aduerbiis vsurpantur. vt אֲ multū. אֲ bene, aptè, אֲ amplius. in quo vocabulo litera Tau semper habet Kusoi, in emendatis libris, vt geminetur. planè vt apud Hebræos, in eodem habet dagges. Repperi etiam אֲ, אֲ, tamquam aduerbium vsurpatū, pro אֲ, tandem: quod est Benoni numeri singularis; genere feminino posito pro neutro; quo carent Syri, vt Hebræi. Nam, vt alibi dixi, litera Olaph in ea positione velanda est; atq. ideo nulla vocali animanda. Multis quoq. aduerbiis pronomina affiguntur. vt אֲ אֲ nō ipse. אֲ אֲ sicut tu. אֲ אֲ sicut ille, &c. Multa etiam fiunt aliarum dictionū compositione. vt אֲ אֲ idcirco. אֲ אֲ semper. אֲ אֲ interdum. אֲ אֲ subito. אֲ אֲ olim. אֲ אֲ vnde. אֲ אֲ deinceps, post hac, mox, iam nunc, dehinc, &c. Et tantum de Aduerbiis.

DE CONIUNCTIONIBVS.

CONIUNCTIONES Syri partim ab Hebræis, alias à Græcis sumpserunt. Recensebo autē vsitatiores aliquot; de quibus æstimare ceteras, facile cuiuis erit. In primis litera Vau nusquam non occurrit pro copula, vt apud Hebræos. Sed Syri per eam non mutant verborum tempora: quod Hebræi sæpè faciunt. Legitur autem, vt antè me dicere memini, ea voce qua Germani pronunciant geminatū, v. Deinde אֲ, quod planè est Græcorum γάρ: quamquam Syris interdum nō causalis particula est; vt sic loquar; sed aduersatiua, aliquando etiam continuans narrationis seriem. Præterea אֲ, quod est Græcorum δέ. Et אֲ, posito apiculo supra Mim; ne præpositio videatur esse; quod est eorundem μὲν. Deniq. אֲ quod Græci dicunt ἢ. Componitur autem hoc cum pronomine אֲ, hoc modo, אֲ אֲ

DE

g. 26. col. 1. ver. 23. in illa prima persona
sing. num. debet locari punctū supra, sic

ⲗⲓⲛⲓⲛⲓ.

Pag. 29. col. 1. ver. 25. scribe, reperi.

Pag. 42. col. 1. ver. 27. post illud, Et defeci.
adde hæc : Nisi scribenda sit, ut puto,
vocalis 2. sub prima litera Tau, hoc mo-
do ⲗⲓⲟⲗ, ut sit, Dubitavi, hæstitavi, in
Cal, à verbo perfecto ⲓⲟⲗ.

Pag. 43. col. 1. ver. 7. post illa verba, bilem
mouit, omissa est Præpositio, ab. Itaque
scribendum, bilem mouit : ab ⲓⲟⲓⲟ
Contendit.

Pag. ead. col. 2. v. 5. scribatur ⲓⲟⲓⲟⲗ
&c. nam omissa est vocalis sub Mim. ⁿ

Pag. 45. col. 1. ver. 9. post illud verbū, assu-
mitur, debet expungi punctū interpun-
ctationis.

Pag. 48. col. 1. ver. 35. deleantur illa verba,
quiescente in vocali tertia.

Pag. 49. col. 2. ver. 26. deleatur illud no-
men ⲗⲓⲛⲓⲛⲓ.

Pagina 52. col. 2. versu 37. post illa verba
ⲗⲓⲛⲓⲛⲓ, adde hæc, Sed potest
nomen ⲗⲓⲛⲓ hinc accipi ut casu sexto
positum, hoc sensu : Saturavit eos melle
ex petra.

Pag. 53. col. 2. ver. 15. cum hinc bis scriptum
est ⲗⲓⲛⲓ Reges mei, debet utrobi-
que addi, com. aut saltem litera, c. ut in-
telligat lector, eū casum esse com. gen.

Pag. 56. col. 2. v. 10. Et rursus ver. 12. ducatur
lineola sub litera Olaph pronominis
primæ personæ, sic ⲗⲓⲛⲓ.

Pag. 58. col. 1. ver. 14. ducatur similiter li-
nea sub Olaph, in verbo ⲗⲓⲛⲓ.

Pag. 59. col. 1. ver. 6. scribe, reperi.

F I N I S.

I N G R A M M A T I C A S Y R I -
C A E M E N D A N D A.

Pagina 4. versu 5. scribendum est vnica
dictione, insequentibus.

Pag. 9. col. 2. vers. 23. scribe, habet litera
Tau in vert-

Pag. 10. col. 2. ver. 8. apponatur punctum
sub litera Vau, in verbo ⲗⲓⲟⲗ.
Et rursus versu 10. supra literam Vau in
verbo ⲗⲓⲟⲗ.

Eadem pag. & col. ver. 33. scribendum est
ⲗⲓⲟⲗ, per literam Nun, penulti-
mo loco.

Pag. 11. col. 1. ver. 25. & 26. in illis exemplis
num. pluralis punctum literæ Risch, de-
bebat alterius puncti locū supplere. nō
autē tria puncta scribi, sicut recte factū est
in vocabulo ⲗⲓⲟⲗ.

Pag. 12. col. 2. ver. 1. in verbo ⲗⲓⲟⲗ
desideratur punctū posterioris Dolath.

Pag. 13. col. 1. ver. 4. scribe ⲗⲓⲟⲗ
per literā Risch penult. loco.

Pag. 18. col. 1. ver. 36. scribe ⲗⲓⲟⲗ
posita scilicet vocali quarta supra Kaph,
non autem supra Iud.

Similiter versu 37. scribe ⲗⲓⲟⲗ &
vers. 38. ⲗⲓⲟⲗ. & versu extremo

ⲗⲓⲟⲗ. in his enim omnibus vo-
calis illa quarta pertinet ad literā Kaph.

Pag. 19. col. 1. vers. 34. post illud verbum
ⲗⲓⲟⲗ, addatur : vel cū Nun
ⲗⲓⲟⲗ.

Pag. 21. col. 1. ver. 28. scribe, prima syllaba.

Pag. eadem, col. 2. ver. 37. post illa verba
Matth. x x v j. addantur ista : Et inter-
dum vtuntur loco Aduerbij, vt Pf. 123.

ⲗⲓⲟⲗ. hoc est,

Viue, vt sic dicam, deuorassent nos.